

העוכם הזה

הרוסים לנאצר:
„נכין מלכודת לישראל”

מה מתבשל
במזמקה?!

הוא לבנות מיספר בתרמלון משלה בארץ ובמדינות יס'תכניות נוספות — כמו יחן ואיסלית.

פרשת סימוז מסתבכת

מדור הרמאויות של משטרת ישראל מבי שיד לחקור הסתעפויות, העשויות להעלות לאור העולם פרשיות חדשות הקשורות בשכני של איש העסקים מאיר סימוז. החק החדשה: בירור מהותן של ערבויות שהוצאו עלידי בנק המיוחד לסוכת סימוז, והמניעות, לדברי השמועה, לשעור מאות אלפי לירות.

יצוא ישראלי חדש —

„געפילטע פיש“

מוצרי יצוא ישראלי חדש, העומד לתפוס מקום של כבוד ברשימת הייצוא הישראלי לחו"ל הם שימורי „געפילטע פיש“ (דגים ממולאים).

חברת השימורים החדרית פריטעם, שהחלה במיש לוח נסיוני של מוצר זה לארצות הברית, גילתה להפ חתה, כי יש ביקוש ניכר למוצר זה. תוך מיספר חודשים עלה היקף המכירות של שימורי הגעפילטע פיש לסכומים רציניים, וכיום אין החברה יכולה עוד לספק את הביקוש הגובר והולך. מחקרים שונים שנערכו בקשר לכך בארצות הברית גילו, כי קוני מוצר הייצוא הישראלי החדש הם בעיקר נוצרים ולא יהודים. הגעפילטע פיש הפך למושב בארצות הברית, ודקא הנוצרים, שאינם בקיאים בהכנתו, הם הקופצים העיקרים עליו.

המורדים

עברו ל„מכבי“

פעולתו של הוועד למען איגוד חופשי, שהקים עלידי ימאים בלתי מורצים, תימי שד, בלי קשר עם תוצאות הבירורים של פרשת המרד על „אבוקדקור“.

כי בניגוד לרושם הראשון, אין ועד זה יצירתו הבל ערית של מנהיג המרד משה לוי. מאחריו פועלת שורה של ימאים, הרוצים להתקומם נגד המעמדות הנוקשה שנוצרה בצי הישראלי, בעשר השנים האחרונות. הם רוצים לנהל את מאבקם לא רק נגד המעבידים וההסתדרות, אלא גם נגד רביי החובלים והקצינים הבכירים, שהם עתה חברים איתם באותו איגוד מקצועי.

גם בין הקצינים הבכירים קיימת נטייה להיפרד מן הימאים, מתוך הנחה שאם לא יצטרכו להיאבק במשותף למען הטבות לאלפי ימאים, יוכלו הקצינים להשיג לעצמם הישגים גדולים יותר.

צעד ראשון, עליו חושבים אנשי הוועד החופשי, לקראת חנינות מהסתדרות: עזיבה מאורגנת של קופת יחולים החסרת רותיות, והצטרפות לקופת יחולים „מכבי“.

השבוע גידונו שני יהודים בבית המישפט העיראקי: האחד, להורג והשני — יבואן סחורות מרוסיה בשם דניאל גאני — לעשר שנות מאסר בעבודות פרך.

השילטונות מרבים להעמיד לדין יהודים בעלי קרקעות זרובש, במענות שהם בוגדים.

צווי-ריתוק

למשלחת לפסטיבאל

חלק מחברי משלחת הגער של רק"ח לפסטיבאל הגער העומד להיערך בסופיה, בירת בולגריה — יצטרך להישאר בישראל.

הסיבה: שבועות קצרים לפני יציאת המשלחת בדרכן קולקטיבי, הוצאו שילי טונות חיפושון צווי-ריתוק נגד כמה וכמה מן הערבים שעמדו לנסוע, עלי-פקודות שעת-הירום.

מישפט על

מהות רק"ח

צפוי מישפט פוליטי, שבמרכזו תעמוד השאלה: האם רק"ח היא מפלגה בעלת אידאולוגיה עצמאית, או שהיא גוף המי שמש אינטרס זה, והפך להנחיות של מוסקבה.

המישפט יתנהל, למעשה, על גובה הפיצויים שדורש אישר-ק"ח, יעקב חן מעורכי ידעות אחרונות, בטענה שהשימוז אותו כאשר פירסמו מיכתב אוזותיו, בהקשר עם חתימתו על „ברודפאבדה“.

פרקליט-הגנה, עורך-דין מרינסקי, ינסה להקטין את סכום הפיצויים בטענה, כי פעילות קומוניסטית בארץ היא „דרך גלוזה“ וממילא נתנה לחובע שם רע, וכי רגישותו לשמו הטוב, בהקשר של שיתוף פעולה עם עובדי ישראל, הוא מופרז ביותר, לאור דרכו הציבורית ועברו. כמה מראשי רק"ח הודיעו שהם רוי אים במגמה זו „ציד מכשפות“.

„אל-על“ תבנה

בתי-מלון

חברת-התעופה הלאומית אל-על עומדת להרחיב את עסקיה ולעסוק גם בבנייה ובניהול של בתרמלון משלה בארץ ובחו"ל — כדוגמת מיספר חברות-התעופה גדולות בעולם.

לקראת הרחבת היקף העסקים הצפוי בשנת 1971, כאשר יוכנסו לשירות מטוסי „בואינג 724“ הגדולים שלה, מתכננת „אלי“ להכין מיפות ופזורים מאורגנים.

לצורך זה עלית להבטיח לנוסעיה מקומות בבתי מלון. הנהלת החברה הגיעה למסקנה, כי הדרך הטובה

שינויים קיצוניים

ברשימת גח"ל לכנסת

בתום ועידתה של המפלגה הליברלית הסתבר, כי יתולו שינויים דראסטיים במועמדיה למפלגה ברשימת גח"ל לקראת הבחירות לכנסת הבאה.

בבחנים הליברליים מדברים כיום על חילופי המישח חברי-כנסת מתוך 12 ה"כים של המפלגה. מאחר שרק מקומי תיהם של שלושת העומדים בראש הרשימה — יוסף ספיר, אלימלך רימלט ויוסף פרלון — מובטחים, חוששים כיום כל תשי עת הח"כים הנוותרים לגורלם.

נראה שגם במועמדי תנועת-החרות ברשימה גח"ל יתולו שינויים ולפחות ארבעה ח"כים לא יופיעו במקומות בטוחים ברשימה שתוצג לבחירות הבאות.

שמגר — יועץ

מישפטי לממשלה

צפה לריאורגאניזציה כללית במישר-המישפטים, כאי שר יתמנה אלוף-מישנה שמגר ליועץ-המישפטי של הממשלה.

שמגר יחליף חלק ניכר מן העובדים הווי תיקים — וחזקנים — התופסים עמדות מפתח במישר-המישפטים. הוא יחליף אותם בקציני-צבא לשעבר.

שיטה חדשה

לפינוי השכונה היהודית

מישטרת-ירושלים עצרה השבוע שורה של ערבים, שהתיישבו עם בני-משפחותיהם מול דחפור אשר עמד להרוס חלק ממבני שכונת-היהודים בעיר העתיקה. המישטרה הסבירה לשוכנים, שאם לא יפסיקו את מאמציהם — יגורשו לגדה המזרחית.

האיום פעל — אך עורר התמרמרות עצומה בין תושבי העיר העתיקה. כלפיהם טוענים השילטונות, כי הסכו ישראלים לכל דבר, בעלי תעודות-זהויה.

עיר-פליטים לדוגמה

הוחלט להקים עיר-פליטים לדוגמה, ביוזמה ישראית, ליד אחת מערי-הגדה.

העיר תהיה בנויה על-פי מתכונת המושבות הישראליהת החתיקה, כגון גדרה, כפר-סבא וכדומה. לכל בית יקנו חלקת-אדמה לעיבוד.

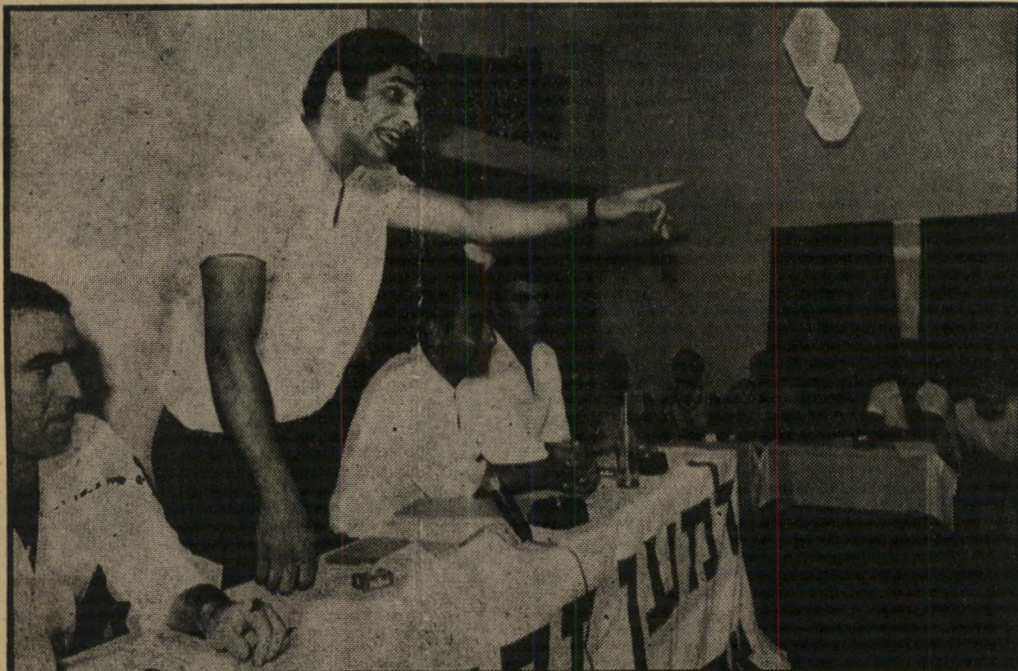
תושבי-העיר הראשונים יהיו יושבי מחנות שונים, ובראשם כאלף משפחות ממחנות מחנכים במיוחד. בעיר החדשה יוקמו מרפאה, בית-ספר עממי ובניין למופדות-השילטון המוניציפאליים.

המטרה: מיבצר-אדמה תעמולתי שיוכח לעולם מה אפשר לעשות כדי לשקם פליטים במקום אוזלת-ידם של שליט-ערב ב-20 השנים האחרונות.

הוחרף דיכוי

יהודי עיראק

שילטונות בגדאד יחריפו את אמצעי-הדיכוי נגד יהודי-עיראק, לאחר תקופה ארוכה של רגיעה יחסית.

משה לוי באסיפת הוועד למען איגוד חופשי

ליר קיץ

חרום

* נשף ההכתרה ייערך במוצאי שבת זו, 13 ביולי, בשעה 8.30 בערב. * באי הנשף יבחרו את המלכה ואת סגניתיה. * מיצעד אמנים בינלאומי - גימי לוי * שלישיית אדלר * אברהם טולידאנו * אלכסנדרה ועוד * תזמורת "צברה" * דויד קריבושה ותזמורתו.

* כרטיסים בכל משרדי הכרטיסים בעיר, ובמלון "רמת-אביב" בליל הנשף. *

מה משותף ל-B.B.C. ולתחנת-השידור של קיבוץ אפיקים?

טייפרקורדר HI-FI של BRENELL אנגליה, הטייפרקורדר המשוכלל לכל המהירויות והצרכים.

אנו מספקים גם:

- מכשירי תשובה אוטומטיים לטלפון,
- מגברי טלפון,
- אנו משכירים:
- מכשירים ומערכות מיקרופון.
- אנו מקליטים:
- על סרטים או על תקליטים.

"שרות להקלטה ישראלי"
רדיודוקטור

רח' שלום עליכם 18 ת"א טל. 244118.

פקידות

וזכירות בעברית ובאנגלית

בפיקוח משרד החינוך והתרבות * שכר לימוד מודרג

נמשכת ההרשמה לכיתות ט'-י"א

למסיימי י"א-י"ב - כיתות שנתיות מיוחדות

ת"א, בן-יהודה 74
ע"י רחוב פרישמן
טלפון 220314

פרטים והרשמה:
9-12 בבוקר
4-7.30 בערב

קדימה

המנוי -
קיבלת
חשבונך,
נא פרע
אותו בהקדם.

אם קולה
טלפון קולה

יש יצירות של חברי-המערכת, שלעולם אינן רואות אור. אלה יכולות להיות קאריקטורה או צילום, או אולי חמשי צורב. לפעמים זה פליטון או קריאה למרד. מקומן של יצירות אלה הוא על לוח-הקיר הגדול, בפרוודור המוביל לחדרי-המערכת. השבוע אני מרשה לעצמי להעתיק אחת היצירות של הלוח הפנימי. היא נוגעת ליחסים בין העיתון לבין הצנזורה.

***

אנו מקבלים את הצנזורה הצבאית כהכרח שאין מנוס ממנו, ומשתפים-פעולה ברצון עם הצנזורה, כדי למנוע פירסומים החושפים סוד צבאי.

לפני מספר שבועות אף הזדמן לי להיפרד במדור זה מן הצנזור הצבאי היוצא, רב-סרן "טיבי" יונס. במשך שנות עבודתו, נוצרו בין המערכת לבין יחידת הצנזורה, שבראשה הוא עמד, יחסי אימון הדדי, ונכונות להבין איש את תפקיד רעהו. אלה תפקידים מנוגדים מעצם מהותם: העיתונאי מעוניין לפרסם כל דבר, והצנזור רוצה למנוע כל פירסום על נושאים צבאיים. אבל מכיוון שצה"ל וענייני הביטחון הם חלק כה גדול וחשוב של חיי האזרח, קיימת גם החובה לספק לו אינפורמציה מהימנה על נושאים אלה.

היכן צריך לעבור הקו המפריד בין שתי השאיפות? בראש ובראשונה תלויה ההכרעה בהגיונו של הצנזור.

***

היצירה שאני מעתיק השבוע מלוח-הקיר הפנימי שלנו נכתבה בידי עורך-הדפוס. זהו האיש הנקע בין מכוונות-הדפוס, החייבות לרוץ בשעה קבועה, לבין תהליכי הגשת החומר לצנזורה.

זהנה מה שכתב, מייד עם גמר עבודתו על הגיליון שעבר:

עורכים וחברי-המערכת נעוצים, אני מקדים רפואה למכה. במקום לחכות לשיבת-המערכת, בה בוודאי תשאלו אותי לפשר המחיקות והכתמים הלבנים, ובמקום להאזין במפח-נפש להאשמותיכם שאני מקבל בהכנעה כל כתיבת של הצנזורה - אפילו המוטמטם ביותר - אני רוצה להסביר מה קרה השבוע עם הצנזור.

שלחתי את החומר כרגיל, וזה מה שהם מחקו:

וישלח יחושע ברנן מן-השמים אנשים
תרש לאמר לבו ראו את-י. ואת-יריחו וילכו ויבאו
בית אשה יי. ושמח. וישכבו-שמה: ויאמר למלך
יריחו לאמר הנה אנשים באו הנה הלילה מבני ישראל
לחפר את-הארץ: וישלח מלך יריחו אל-. לאמר
הוציאי האנשים הבאים אליך אשר-באו לביתך כי
לחפר את-כל-הארץ באו: ותקח יי. את- האנשים
ותצפנו ותאמר כן באו אלי האנשים ולא ידעתי מאין

ניסיתי להתחכם עם הצנזור, וביקשתי ממנו שיבטל את המחיקות. וזאת מכמה סיבות: מפני שאני באמת לא רואה בפירסום המלא משום פגיעה ביטחונית כלשהי, או גילוי סוד צבאי: כמה מן המחיקות הן בהחלט בעלות אופי סוציאלי-פוליטי ולא צבאי; ולא רציתי שתצטקו עלי בישיבת המערכת. והעיקר: הרי הסיפור הזה כבר תורגם לכל שפות העולם, וסורסם בכל העיתונים הזרים.

אבל הנימוקים שלי לא עזרו. לצנזור היתה תשובה נוקשה לכל טענה. את המחיקה הראשונה, "שניים", ברור למה הוא מחק: זה מגלה את הכוח המדויק שהופעל במשימה. המחיקה השנייה, "מרגלים" - ברורה עוד יותר. אמרתי לו שהירדנים עצמם כבר פירסמו את הסיפור, ויורחו כולה צוחקת מן העלילה. דבר אל הקיר. הוא הוציא מחירון שכזה מן המגירה, והראה לי שהמילה "מרגלים" מופיעה כמילה שלא צריכה להופיע. מחק.

את המילים "הארץ" ו"יריחו" גם כן מחק. כל הסברי כנ"ל לא שיכנעו אותו. ההגיון היה כולו לצידו: "אייאפשר לאשר בפירסום ישראלי שזה באמת הית היעד של הפעולה?" פסק.

ולמה, שאלתי אותו, נרגז, תמחק את המילה "זונה", ואת השם "רחבי"? האם גם כאן פועלת הצביעות הקלריקאלית? או שמא תדרוש ממני מה שדרשה המורה בכיתה ג', לכתוב "מוכרת מזון"?

עם מי לדבר? עוד מבט מדויק בלוח-המחירים ההוא: סעיף 999 אומר בפירוש שאסור לפרסם שמו של סוכן חשאי, וגם את מיקצוץ. אחרי זה כבר לא יכולתי להתחכם איתו יותר. אבל מכיוון שבכל זאת נותרה לי האפשרות ה- אחרינה הזאת לפרסם את כל העובדות, בלי צנזורה, או אני מצפצץ על כל חוקי-החירום ומגלה לכם: שני מרגלים באו לרחב הוונה ביריחו, והיא החביאה אותם. אחרי-כך, וכך צה"ל כבש את העיר.

מערכת העולם הזה

מודיעה על עריכת קורס לעתונאים

הקורס יתחיל בעוד כשבועיים ויימשך כשלושה חודשים. בתוכנית: הדרכה עיונית ומעשית, במטרה להכשיר כתבים (Reporters).

המצטיינים בין מסיימי-הקורס יתקבלו לעבודה במערכת "העולם הזה".

יתקבלו מועמדים ומועמדות שסיימו בית-ספר תיכון ושירות צבאי. עליהם לפנות בכתב, בצירוף תולדות-חיים, למערכת "העולם הזה", ת.ד. 136 תל-אביב, ולציין על המעטפה "קורס".

מכתבים

תשובה לאורי אבנרי

אין מר אבנרי צריך לטרוח הרבה כדי לשכנע אותנו בקיומם של פגמים במימסד הישראלי. אנו מוכנים לומר כי מימסד זה הינו מדא, שתלטני, צרעין וציני לא פחות, ולעיתים יותר, מחבריו בארצות אחרות. אך אם כל מי שחושב שהוא צודק רשאי "להניף את דגל המהפכה", להפך את ה"סדר הציבורי, לשפוך דם ולהשחית רכוש, כי אז ישתרר בינינו חוק הגיונול, שהרי לא נוכל למנוע מן הפרט החוק לרוש ב"אגרופיו את בשר חברו החלש שעה שברחו" בות מונפות אלות ומושלכים רימונידי. ולאחר תקופה של אנרכיה ישתלט ללא ספק מי שיוכל להפעיל את הכוח הפיסי בדרך היעילה ביותר — הגוף המאורגן ב"יותר שבראשו יעמדו האנשים נטולי-הערכים ביותר אשר ידעו לתכנן את פעולותיהם בדם קר וללא התחשבות בכל אדם או דבר חוץ מהם ומטרותיהם.

אנשים אלה, משיהיה השלטון בידם, יזכרו היטב כיצד זכו בו וידאגו לכך כי ה"תהליך לא יישנה. לעומת המימסד שיסודו אז, הרי המימסד הישראלי והמערב-אירופי כמיהם כגורדן עלי-אדמות. לא אלה דרושה לנו, אפוא, כ"אם איזמל-מנתחים, בו יהא עלינו להרחיק את הגידולים השליליים — ב"זהירות, באור-רוח וללא שפק דם — ולש"מור על הגוף שהוא גופנו.

שאור מגרון (ססודנט), ירושלים

● זהו חלק ממכתב שהופץ גם בצורת כרוז באוניברסיטה בירושלים, בתשובה ל"כרוז הסטודנטים" שהכיל את דברי אבנרי על משרד החינוך (העולם הזה 1609).

השוטר שהיכה

השתוללות השוטרים עוברת לאחרונה כל גבול! הכאה של אורחים הפכה לעניין יומי, כימעט. חבל שהדבר לא מגיע, על-פירוב, לידיעת הציבור.

ורפל

רק כאשר פורצת שערורייה חמורה במיוחד, כמו הכאת הנער הרצברג אשר תקד, מתעוררת ה"עיתונות.

והפעם — הכאת אשה (העולם הזה 1609)! אין ספק ש"הסוף יהיה בית-דין משמעתי לאותו שר

טר בירון: עונש סימלי — וחורר חלילה. דיאור ורפל, חיפה

עם כל המזעזע שבסיפור הכאת האשה עליי שוטר, חושבני שהכתבה לוקה בחור-סריאובייקטיביות, ואינה מנסה לראות את שני צידי המטבע.

הבה נתאר מיקרה תיאורטי: בחורה ע"י ברת מעבר-חצייה, באור אדום. שוטר ניגש אליה ומבקשה להודות. היא מתעלמת ממנו וממשיכה. השוטר נאלץ לרדוף אחריה. היא פוטר את אותו ב"עזוב אותי" רוגזני ומעליב. השוטר מוצא עצמו מזדנב אחרי הבחורה כמו כלב. לא נותרת לו ברירה אלא לתפוס את ידה, דבר העלול בהחלט להכעיס את הבחורה.

תארו לעצמכם את מצבו האומלל של ה"שוטר! לא נותרת לו דרך אלא לעצרה ב"כות, ואז קשה להימנע ממאבק גופני.

● במיקרה הלא-תיאורטי שברחוב פריש"מן, היכה השוטר באכזריות באי-ברי-האשה לעיני הציבור. לאחר ששכבה חסרת-אונים על המדרכה, ודאי לא שיטה הגיונית לנהל מאבק גופני לביצוע מעצר.

לישכת השר משיכה

במאמר המערכת של העולם הזה (1607), בו הובאה גם ציטטה מדברי ח"כ אורי אבי גרי, נכתבו דברי-ביקורת, מהם משתמע כי השר ישראל גלילי משתמש במחלקת-המור"דעות הממשלתית על-פי נוהגים מיפלגתיים. הריני רוצה להבהיר כי מחלקת-המודעות, שבראשה עומד מר יהודה צייג, אינה כפופה לשירותי-ההסברה במשרד ראש-הממשלה, ו"לכן אין לשר גלילי כל סמכות לגבי מחלקה זו.

דניאל רוזוליו, מנהל לישכת השר הממונה על ההסברה, ירושלים

● מחלקת-המודעות והפירסומים הממשלתיים היתה חלק בלתי-נפרד מלישכת-העיתון

אצלנו
רואים
טוב יותר

לנו יש

PHILCO
A SUBSIDIARY OF Ford Motor Company.

תוצרת חוץ

השלמות הטכנית
והעיצוב המודרני
בטלביזיה PHILCO

PHILCO החברה הגדולה בעולם למכשירים אלקטרוניים.

ובעלת מוניטין של 75 שנה התקינה מכשירי טלביזיה מיוחדים המותאמים לתנאי הקליטה בישראל.

מכשירי טלביזיה פילקו, הם היחידים עם הפנט COOL CHASSIS המאוורר בהתמדה את המכשיר בפעולתו ומונע שריפת המנורות והשכופדות.

דגם BLACK MARVEL "הקסם השחור" הנו היחיד עם מסך שחור, בו התמונה מופיעה מיד והקליטה חדה וברורה גם באור יום, המסך השחור אינו מעייף את הראיה.

בטלביזיה פילקו:

הקליטה צלולה יותר
התמונה חדה יותר
הראות נעימה יותר

פילקו ערובה למוצרי איכות, לשרות נאמן ומהיר בדעה בינלאומית.

מפיצים לישראל: חברת ריפלט בע"מ
ת"א רח' החשמונאים 99 טל. 37766

PHILCO

נות הממשלתית. הלישכה הועברה ב'14.67 לתחום סמכותו של השר גלילי, אך באותו תאריך עצמו הוצאה מחלקת המודעות ממס' גרת לישכת העיתונות, והושארה כמחלקה עצמאית במשרד ראש הממשלה — האחראי, איפוא, על המשך החרם הכלכלי על העולם הזה.

רצח קנדי

משך שלוש שנותי כסטודנט בארצות הברית, אני עוקב אחרי פעולתכם בארץ ב' אהיה ובהסתייגות. לאחר קריאת המאמר "רצח קנדי" (העולם הזה 1606) עלי לה' עיר: בחיפושיו אחר "הדמוקראטיה הישר" אלית האבודה, מביא אורי אבנרי את ה' דמוקראטיה האמריקאית כדוגמה חיובית, אך דיעותיו ודיווחו על הנעשה באמריקה אינם תמיד מדויקים.

פורדנבר

המאמר על בובי קנדי מתחיל במי: "האיש שה' בוס: בדמו על ריצת פתהמיטבח". זה דראמטי מאוד, אך האיש לא התבוסס בדמו, ובחודאי שלא על ריצתהמיטבח. ואילו החלק הא' חרוץ של המאמר שוב אינו דיווח אלא ניתוח, ובו מאשים אבנרי את נשיא ארצות הברית, לינדון ג'ונסון (מבלי להזכיר את שמו) אם לא ברצח ג'ון קנדי, לפחות בהסתרת עובדות שיביאו לגילוי רוצחו.

הייל מורלנבר, קנאס, ארצות הברית

הפרופסור והקורא

דו"ח לבוחר על פרופסור לייבוביץ (הער' לס' הזה 1607) הוא מעניין ומאלף. אין ספק שכל אחד מאיתנו יכול ללמוד מפרופ' לייבוביץ איך להביע רעיונות בלשון צחה ו' בהירה.

אולם תמהני מניין שאב אורי אבנרי את ההגדרה "הוגה הדעות הדתי החשוב, הוגה דעות ממדרגה ראשונה ואישיות". לפי מיטב ידיעתי, אותו איש לא פירסם בעשר השנים האחרונות שום מחקר, וגם לו שיש חי ביותר, לא בשטח המדע ולא בשטח ה' הגות — שלא לדבר על הגות דתית. לכל היותר ניתן להעניק לפרופסור לייבוביץ את התואר "דמאגוג".

יעקב פרנקל, תל-אביב

● פרופסור ישעיהו לייבוביץ מכהן כ' עורכה של האנציקלופדיה העברית, פירסט וערך בתורף תפקיד זה חוסר למכביר ה' מצדיק את ההגדרה "הוגה דעות" — גם בתחום המחשבה הדתית.

משפחת אילת ערשה צרות

לפני כמה ימים, בשעה שתיים אחר חצות הלילה, התפרצה המשטרה אצל הגברת אבו אנט והעירה את כל המשפחה, שקיב' לה הלם ונמצאת ב' מרה שחורה מאו. השוטרים באו ל' אסור את גברת אבו אנט, על חוב מיס' חרי בסך 27 לירות ו' 11 אגורות. כל סענותיה שפרקליטה מטפל בזה, וכי אי' נה חייבת כסף, לא הופילו: אמרו לה שפרקליטה אינו עו' רידין, אך לשאלה מדוע לא עוצרים אותו, אם כן — לא ענו. את מר סלדר רצו לעצור על חוב בסך 125 לירות. כשביקש אורכה עד עתירתו, ש' תתברר בבית הדין הגבוה לצדק, בתיק מס' 176/68, נאמר לו שעם עתירתו "כול הוא לנגב את עצמו!"

חוצפה וגועל-נפש מטעם שומרי החוק ה' חורגים מכל גבול.

י. דויד, עורך דין, אילת

זיוף מיסמכים

מנסיני הרב חיותי בשוטרים המכים אני שים, ואחר כך מזייפים מיסמכים וראיות כדי להרשיע אנשים חפים מפשע, וגם מעי' דים עדות שקר בדין. התלוננתי על איש-משטרה, לדוגמה — התלוננתי על בולש מן המיסמך שזייף מיסמך והזיוף אכן בולש מן המיסמך (המשך בעמוד 6)

תענוג לגבר

KINGS MEN

סכין גלוח קינגסמן עשוי פלדת אל-חלד (סטיוונס-סטיל), החידוש האחרון בתעשית סכיני הגילוח בעולם.

נסה גם את: קצף לגילוח Luxury Shave
מי קולון Cool-Off
מי פנים After Shave Lotion
דיאודורנט Cologne Stick
קרם שיער Hairdressing Cream

תענוג לגבר עם קינגסמן - השם שכבש את הגבר האמריקאי

ל מ ד הנהלת חשבונות

במכון

לביא

בעזרת ספרי

לביא

* קורס בוקר מזורז ג'
* קורס מזורז ד'
* קורס מזורז ג' + ד'
* קורס רגיל ג'
הפתיחה: 10.7.68

נפשת חרשמה
לקורס למדועלמים.

תל-אביב, רחוב סבולנסקי 7,
מסנת בן-יהודה 90.
רמת-גן, שדרת הילד 21, עליד
קולנוע "אירדע".

למכירה בגלל פירוק אולם לתעשייה

300 מ"ר על שטח של דונם
באזור-התעשייה בכביש פתח-תקוה

פרטים: טלפון 914343

חשוב לשחקנים

ולדוגמניות
אין צורך להיות רקדן
מקצועי כדי לרקוד ג'ז
הרקדן והכוריאוגרף שמעון דוי,
בוגר אולסנימחול בניו-יורק ובלוג'
דון, יקנה לך תוך חודשים סטורים
כוש-תנועה ומיקסב.

קורסי-בוקר וקורסי-ערב
(2 שיעורים בשבוע בכל קורס)
פרטים: טל. 26 17 15 - 04.00
10.00 לפנה"צ; 17.00 - 20.00 (בערב).

SCHAUB
LORENZ

RADIO
TELEVISION
הטלוביזיה בעולם

מכתבים

(המשך מעמוד 5)

עצמו. אך המשטרה לא רצתה אסילו לחקור בעניין זה, חקירה פנימית, ובינתיים הועלה המואשם לדרגת קצין.

לדעתי, אשמים במצב זה שופטי ישראל, הנותנים אמון בלתי מסווג בשוטרים, לי עומת עדויותיהם של אזרחים פשוטים — גם כשהנסיבות האובייקטיביות מראות, שהשוטר מסקר במצב נחושה.

יש להוציא לטובה כמה שופטים — כמו השופטת הרסה בן-ענת, למשל.

יצחק א. דגני, ירושלים

ידידו של נאצר

עם קריאת סיפורו של העורך דין סעד מלכי (העולם הזה 1609), שהיה ידידו של נאצר, יש להצטער על שממשלת ישראל שרחת כשגרירים אנשים כמו תקופה ושקוע — ואינה מנצלת את האדם הנכון במקום הנכון. מדוע ירוחם כהן שוב אינו שגריר? מדוע סעד מלכי אינו שגריר? רק יוצאי אירופה, שאין להם ולא כלום עם המזרח — ובפרט עם המזרח הערבי — נשלחים בתפקידי שגריר לחו"ל.

אז מה הפלא שאין לישראל עד היום הזה קשרים עם העולם הערבי?

נורית גורדשמיין, אשקלון

רחצה בבתים

עשרות אלפי גופים ואזרחים סתם הולכים כים מדי יום לרחוץ בימה של בתיים. ואולם בחלק גדול מהחוף אין כלל מצילים, ואחד המקומות הבולטים לכך הוא איזור החוף בו נמצא הקיסק שלי.

פניתי להרבה גופים ציבוריים ואחרים כי עניין זה, אך המצב לא משתנה.

ככאב וביגון שמענו על טביעת ילדה צעירה, לפני כשבוע, ואני מתפללת שעם פתיחת עונת החופש הגדול לא יחריף ה מצב הנורא של חוסר מצילים, לעומת הגר דלת מספר המתרחצים — בעיקר באיזורים הצפוניים והדרומיים, הקיצוניים לכאורה, ה מושכים דווקא קהל מתרחצים רב מאוד.

יולנדה לוי, בתיים

מדוע לא עולים?

בשבועות האחרונים שמענו הרבה על עלייה מארצות הברחה, ועל מחולים של מוסדות שונים. משונה שאף מבקר אחד לא נגע בסיבה הבסיסית: חוסר אבסולוטי של אפשרויות להשיג מגורים לפי בחירת העולה, במקום שהוא ירצה, ולתקופת זמן קצרה, יחסית וניסיונית.

זאת אומרת — דיוור בשכר דירה נורמאלי, ללא דמי מפתח.

העולה מארצות הברחה הוא אדם עצמאי במחשבותיו, בידיעותיו ובפרנסתו. עם כל אהבתו לציון, הוא לא יסבול שיכתבו לו היכן לגור, היכן יהיה מקום פרנסתו ובאיזו חברה יאלץ להשתלב.

מ. זרקנר, חיפה

הגברת ניצה לרנר, שזו תמונתה, מת-

בקשת לפנות למערכת ולקבל את ה מיסמכים שאיבדה.

זכות קדימה במדור זה תינתן למכתביהם של קוראים המצרפים את תצלומיהם למכתבים.

חבש!
שיפור מהפכני
בתהליך
TC 7

הינים

הציפוי הטרמו-כימי
של סכיני הגילוח
אדיסון
שתה בדיסבוסד עם
6 סכינים ועוד
סכין אחד חינוס
מתנת "אדיסון" לחבר
כדי שגם הוא יהנה

על כל פנים "אדיסון" יותר נעים

**מעל
לכל**

T.V.
Metz

**בקליטה
ובקול**

מפיצים בלעדיים
ומכירה סיטונית
רחוב
אבן גבירול 45
טל: 227365 ת"א

WITH THE
NEW
COLOUR
CLEAR
DEPICTOR

רמת-גן: פלד חיים
עזיאל 116
טלפון: 747347

יפו: סלון יתד
שד' ירושלים 3
טל: 820318

פתח-תקוה: מונסביץ
החגנה 11
חגנה "רן" 12

תמרורים

נחוג • יום הולדתו ה-70 של יוסף משולם, הרב הראשי לעדה התימנית בישראל, שהגיע ארצה לפני כשישים שנה והיה בין מייסדי שכונת שעריים. בחגיגה השתתפו תושבי השכונה שאותם חיתן הרב, ואשר גם את בניהם ונכדיהם הוא חיתן והכניס לביתו של אברהם אבינו.

אושפזה • מצאתיהמין הבלונית של הוליבוד משנות ה-40, כמי גריבל, כי אשר מעדה על רצועת הכלב שלה, נפלה ונוקקה לחמישה תפרים מתחת לעינה הימנית.

חלה • רופאיהשניים היהודי ד"ר פיי ליפ בלייברג, שישה חודשים אחרי שהתלחמו המוצלחת של לב חדש בחזהו, מדחסיכות בריאתו ובליבו החדש, דבר המציין השתלת לב שני.

נפרדו • ה

שחקנית השבדית **ברית אקדונד** מבעלה השחקן האנגליהודי **פילר סלרס**, אחרי ששנות נשואין מארשים, בהן נולדה בתם היחידה ויקטוריה, ובהן לקה סלרס בהתקפת לב והתאושש ממנה — זאת גם זאת, לדברי ידידיו, בהשפעת אשתו הצעירה ממנו בהרבה. "עכשיו יהיה לנו רק דבר אחד משותף", הכריזה בריט בהגיעה לרובית להתחלת סרט חדש, "הקאריירה היקלונעית". הבת, ליפי ההסכם, תישאר עם אמה.

נחוג • יום

הולדתו ה-46 של **ח"כ מעיי מרדכי ביבי**, יליד בגדאד, שהתחיל את חינוכו בערבית (בית-ספר תיכון אל-עזאדיה) וסיים אותו בעברית (הפקולטה למשפטים בבית-הספר למימשט ולכלכלה בתל-אביב). את דרכו לצינונות עשה במחתרת, וגם אחרי עלייתו ארצה (לקיבוץ מעוז-חיים) ב-1945 לא ניתק את קשריו עם מחתרת זו, יצא אחרי קום המדינה לע"זור באירגון העלייה הבלתי-חוקית דרך פרס.

ניצלה • מדליקה שאחזה בחילה שלה ברומא, קיסרית איראן לשעבר, הנסיכה סוראיה. האש פרצה בעת שסוראיה, עתה שחקנית קולנוע, ישנה בקומה השנייה של החילה. הודות לעירנותו של שומר-לילה הספיקה סוראיה להימלט מחדרה, לפני שהלהבות אחזו בו.

נחוג • יום הולדתו ה-72 של יצחק מאיר חרל"פ, רבה של המושבה יוקנעם ובנו של רבה של ראשון-לציון, בה נולד. הוא הוסמך לרבנות בהיותו בן 17 וחצי, התמנה רב בפועל בהיותו בן 24 וחצי, דבר שהוא אך טבעי לכן מיספחה המתייחסת לדודי המלך.

נפטר • בגיל 63, מהתקפת-לב באמצע בטיה של דירתו, פריץ באור, התובע היכללי של האסא

באור

(מערב-גרמניה) וצי"דהנאצים שהביא להעמדתם לדין, בין השאר, של מנהלי ומפקדי מחנה אוש-צ'יץ. באור היהודי כיהן כשופט בעיר שטוטגארט, פוטר עם עלות היטלר ל-שילטון, הוכנס ל-מחנה-ריכוז, הצליח לברוח ממנו לפני מארק, נתפס שוב אחרי כיבוש ארץ זו בידי הגרמנים, הצליח להימלט בשנית, הפעם לשוודיה, בה שהה עד גמר מלחמת העולם השנייה, כאשר שב לגרמניה לחפש נקם.

לכבוד

מכון רפאל הלפרין

רחוב יצחק שדה 34, תל-אביב

★

שם משפחה .....
שם פרטי .....
גיל .....
מקצוע .....
כתובת .....

ה-ה-1

אנא מסור תלוש זה לחברך

לכבוד

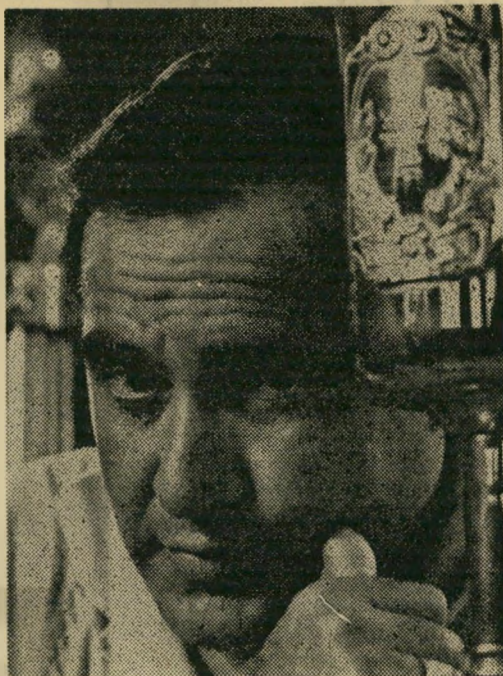
מכון רפאל הלפרין

רחוב יצחק שדה 34, תל-אביב

★

שם משפחה .....
שם פרטי .....
גיל .....
מקצוע .....
כתובת .....

ה-ה-1

רפאל הלפרין

בשיתוף יועץ רפואי הוציאו חוברת המבו-ססת על מחקר, מעקב וניסיון של שנים.

★

שלח התלוש בצירוף בול של 50 אגורות

ותקבל חנם ל ב' ת'ך

סוד ההרזיה

ROJA
PARIS
BRILLANTINE RICINÉE
ליופי ולבראות
שערותיך

דו"ח אישי על

ל.ס.ד.

מאת דוד אבידן

משורר נודע יוצא לבדוק את תכונות הסם המדובר-ביותר בעולם על גופו הוא בספר היחיד על ל.ס.ד. בעברית: ל.ס.ד. ויוזמה / ל.ס.ד. ומין / ל.ס.ד. ונישואים / ל.ס.ד. ומלים

בכל חנויות הספרים

הפצה: ברונסמן-אייל, שטראוס 3, ת"א

לאשה בהריון

המתנה הנאה ביותר —

ספרו של

פרופסור יוסף אשרמן

„לקראת אמהות“

לחשיג בכל חנויות-הספרים

אם קולה
אז

סאפו קולה

**נפתח קורס ערב
טלוויזיה
למתקדמים**

המכללה הפוליטכנית

ת"א, טשרניחובסקי 31, טל. 612741

הלאנה את צללה!

אצלנו בוודאי תמצא משהו מתאים!

אם רצונך שחדר מגוריד יהיה שונה מזה של אחרים — אם רצונך בסגנון מיוחד — ראה נא את דגמי מערכות המגורים שלנו:

1. סגנון "מדבר"
2. סגנון "מזרחי"
3. סגנון "באר-שבע"
4. סגנון "דימונה"

ובכלל, לפני שתרכוש רהיטים, סור נא לתצוגתנו, אין עליך לקנות — רק להסתכל, כי חוץ מהדגמים החדשים הללו, תמיד תמצא משהו שיתאים לך. הבחירה לא תהיה קלה — כי המבחר עשיר, וגם... מחירינו יתאימו לך.

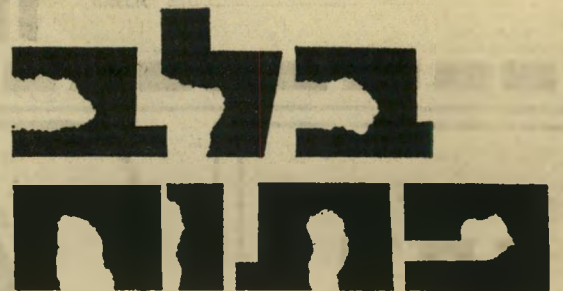
נשמח לקבל פניך ב-

תערוכת הרהיטים המגוונת ביותר דיסין אינטרנשונל

תל-אביב, רח' מאפו 26, טל. 226789

הנושא בחדשות: ניתוחי לב

יהודה קסטן

עתונאי ישראלי צעיר שעל גופו בוצעו שני ניתוחי לב מסובכים ומסוכנים כתב את הספר הראשון בעולם, בו מספר פצינט את קורותיו מראשית מחלתו ועד להחלטתו אחרי ניתוח הלב השני. עדות מרתקת של אדם המספר בגילוי לב על עצמו ועל מחלתו ועל אחד ההשגים הבולטים ביותר של הרפואה המודרנית.

240 עמודים, כריכה נאה, המחיר 7.50 ל"י.

הוצאת שוקן / ירושלים ותל-אביב

ועד הפסיכיאטרי בישראל

בימים שישי ושבתי, 12.7.68, יתקיים באכזיב

מפגש נוער יהודי-ערבי

מוקדש לפסטיבל העולמי ה-9 של הנוער וסטודנטים שיתקיים הקייץ בסופיה

בתוכנית:

- דברים: רות לוי — סופרת * גורג' טובי — עתונאי *
- חיים הנגבי — עתונאי *
- הופעת להקת המחול והזמר היוצאת לפסטיבל
- קומדיז עד אור הבוקר
- רחצה בים
- תחרויות ספורט
- המשתתפים מתבקשים להגיע לאכזיב (לאכסניה) עד שעה 6 לפנות ערב

בעולם

ארצות-הברית

מייאש זיען

מאורע לשוני עובר על אמריקה. מאורע שזכה לאיזכור ברובם של ביטאונים וסיפורות האמריקאים, ובכל העיתונים הגדולים, מן הניו יורק טיימס והטיימס, ועד והראלד טריביון המופיע בלשון האנגלית בפאריס. המאורע: הופעתו של מילון אידיש אנגלי חדש, בעריכתו של הד"ר מאכס חיינרייט. זהו המילון האידיש-אנגלי הראשון מזה 40 שנה. יש בו 20 אלף ערכים, והוא מכיל 842 עמוד.

פחות מאנגלית. המילון מכון ל- אנשים בעלי ידיעה טובה של השפה האנגלית, הרוצים לשפר את ידיעתם בשפה האידישית, אומר הד"ר חיינרייט, שקבוצתו עובדת על המילון מזה חמש שנים. במיבצע התחיל דוקא בנו, אוריאל, פרופ' סור לתרבות וללשון-אידיש באוניברסיטה קולומביה, אשר הספיק לפני מותו אשתקד, לחבר את ספר-הלימוד הקלאסי אידיש ל- אוניברסיטאים.

אם כי שפת-האידיש קיימת מזה 1000 שנה, קיימת השפה התרבותית והממסדית רק 150 שנה. מסביר חיינרייט. זו הפעם הראשונה שנכנסו למילון אידישי מילים חדשות כמו מאוכזב — מייאש זיען או אפנורן — וגם מילים אחרות רבות. ובכלל, מסיים המלומד, שעבורו היתה הכנת המילון מלאכה-אבה-יוזכרון, "אידיש היא שפה עשירה ועצמאית. נכון שהיא קלטה המון מילים זרות. אבל בהרבה פחות מהשפה האנגלית, למשל."

בריטניה

סיר הזהב

האם סיר-לילה לתינוקות מסכן את יציבות-המטבע של בריטניה הגדולה? "כן" טוענים בזרף אנשי הדירקטוריון של הבנק הלאומי הבריטי, החוקרים עתה את סרשת סוחר-הזהב המגונדר מליסטר, דיב גודלי (49).

גודלי שם לעצמו למטרה, עקב בהלת הזהב שבאה בעקבות סיתות הלידה שסר לינג, לספק את יצירה-בטחון של הבריטי.

כי שוב אין רוב האנגלים מאמינים ביציבות המטבע הלאומי, והם דורשים לממש את חיסכוניותם בזהב. אך הסחר במטילי זהב נאסר מזה 20 שנה בתכלית-האיסור.

תחת תכשיטים. על כן הגה גודלי רעיון נאוני: תחת לעבד את המתכת האצורה לתכשיטים שממחירים יצטרך לנכות מס-מותרות בשיעור 50 אחוז — הוא הפיק מזהב טהור סיר-לילה, פירסם מודעה

ידד עד פיריהזהב

חוק סיר-לילה, 1968

קטנה על מכירתם, וזה תוך חודש להזמנות בשיעור מיליון לירות. הבנק הבריטי שמע על כך, פתח בחקירה. מגיב על כך הסוחר הממולח: "לא יוכלו לעשות כלום. אני ממשיך בהפקה. סיריהזהב הם השקעה טובה וחפץ שימושי. לאחר השימוש אפשר למכור אותם ליד שנייה — ולא להפסיד פרנסה. ואם תרצה הממשלה לאסור את הסחר בסירים שלי — היא תצטרך לחוקק, קודם כל, את חוק סיר-לילה 1968, ולבקש עליו את אישורו של הפארלמנט."

מיסוך היסטורי:

יומנו של

גיבור הדור

ב יום אחד אולו רבע מיליון עותקים של ספר חדש, בן 345 עמודים, שהר פיע בהכנה, בירת קובה.

אותו יום קרעו לקוחות ברחבי ארצות-הברית מידי הקוסקאים עותקים של כתב-העת השמאלי-קאטולי רמפארטס ("על ה"חומה"). שכלל את קיצורו של אותו ספר, מתורגם לאנגלית. 200 אלף חוברות נעלמו כאילו לא היו.

כל זה קרה השבוע.

הסיבה: החוברות הכילו את עיקר יומנו האישי של ארנסטו ("צ'ה") גוארה, המהפכן הקומוניסטי-ארגנטיני, שהספיק לנצח יחד עם פידל קאסטרו בקובה, עבר משם לבוליביה, נהרג שם בידי הצבא של הדיקטטור ה"צבאי באריינסט, באוקטובר 1967, כשניסה לארגן תנועת-התנגדות בקרב האיכרים ברסס ההרים של האנדים.

מאז הפך צ'ה לסמל חי של גבורה וקסם אישי. פנוי המזוקנות מקשטות את כתבי-העת המתקדמים ואת שילטת-הפירסומות-הקיי שוט באוניברסיטאות מפאריס ועד סקין, מ" ברקלי שבקליפורניה ועד לברלין שבמערב-גרמניה.

הוא הפך לישו שני, אומרים סוציולוגים בתדהמה, "הוא תערובת של סמל מיני ושל אביר מימיה-ביניים", קובע פסיכולוג אמריקאי.

אבל יותר מכל אלה נשאר צ'ה גוארה התי-גלמותה של המהפכה המתמדת. האיש שהיה חבר המפלגה הקומוניסטית הארגנטינית, נשט את חבריו כדי להצטרף לקבוצתו ה"זעירה של קאסטרו, שנלחמה בקובה בניגוד לרצונם של הקומוניסטים הקובאיים. ולאחר הניצחון, כשכולם הצטרפו לקערה, והקומוניסטים הממוסדים של הבאנה ניכנסו לממלכתו של קאסטרו (שהכריז בינתיים כי עתה הפך למארכסיסטי-לניניסטי) — הלך צ'ה ה"רומאנטי בכיוון ההפוך: הוא התפטר ממיש-

רת שריהכלכלה, אסף קבוצה זעירה של חולמים-לוחמים, יצא בסודי-סודות לעבר בו-ליביה, כשהוא מחזיק במיסמכים המזוייפים של איש-עסקים אורוגוואי בשם אולפן מנה.

★★★

סיפורת גשם ושרצים

ה יומן לא הגיע לפירסום בדרך שיגרתית. הוא היה בנרתיקו של גוארה, כשזה נפל בשבי הצבא הבוליבי. מיד עם לכידת צ'ה, הוטס היומן למטכ"ל הבוליבי בלה-פאס, הושם בכספת הסודות השמורים ביותר. היו אלה שתי מחברות ירוקות, מוכתמות בטיפות גשם וזיעה, כשרציים שונים מן הגיונגל, שתעו לתוכו, נדבקו ל-עמודיו.

בתחילה, התכוונו שליטי בוליביה לפרסם את היומן בעצמם. הכת הצבאית ניהלה משאומות עם שורה שלמה של הוצאות-לאור שמרניות.

אך אנשי-קאסטרו שבלה-פאס הערימו על הכת, חרף מפלתם. אירגון שמטוגל היה ל"החדיר סוכנת ללישכת-הנשיא, הצליח לאחר פיוורו לנגוב עותק צילומי של היומנים — ולהבריח עותק זה, בדרכים עקלקלות, ל-הבאנה.

שעה שהגנרלים דרשו מאות אלפי דולרים עבור זכויות-הפירסום, כבר מכרו אנשי קאסטרו בהבאנה את הזכויות לשורה של מיליארדים שמאלניים: מאספרו בצרפת, עורכי רמפארטס בארצות-הברית, וגייגיאד קומו פלטרנילי — מיל מילאנו שגורש בשעתו מלה-פאס.

היתה זו נקמה-פורתא: הכת איבדה את 125 אלף הדולארים, עליה סוכם עם מיל-אמריקאי. אך יותר מזה איבדה את הכיסחון שצמח מותו של גוארה תאה המהפכה ב-

חצי שנה אחרי מותו הפך גווארה לאגדה עולמית - גיבור מהפכת הסטודנטים - סמל של גבריות ותחליף לישו - מדוע הוכרע?

להפאס ("השלום") - כדי לסלק את מי שרו הדיקטטור של הגנרל רנה באריינסט אורטונה, מפקד חיל-האוויר לשעבר, שהשתלט על הארץ בעזרת כח צבאית. הצבא ה-בוליבי כולו אינו מונה אלא 4000 איש, חמושים ומאומנים ברשלנות.

★ ★ ★

חזות-בוקרים נמרשה

בתחילה הגיעו גווארה, שני שומרי ראשו, פומבו וטומה, ועוד קובאי אל-מוני. הם באו להפאס באוקטובר 1966, ובנובמבר כבר היו בחזות-בוקרים נמרשה, 75 קילומטר צפונית-מערבית מקאמירי - המקום בו עתיד היה צ'ה ליסול תחת כדורי מרצחיו.

חוה זו נמצאת על גדת הנהר גאקאקוא-צו. בקיץ 1966 נרכשה החווה על-ידי רור-ברטו ("קוקו") פרדו, חבר לשעבר במפלגה הקומוניסטית הבוליביית, שנשש את מפלגתו, הצטרף לאנשי-קאסטרו ואף נסע להבאנה לפגוש את צ'ה.

קוקו היה שגרירו האישי של גווארה ב-בוליביה, וסגנו הראשי בימיה-הלוחמה - עד שנפל באחת מהתנגשויות-ההרים.

קוקו גם הכין משך חודשים רבים, בסודיות, את בואו של צ'ה, כשהוא נעזר על-ידי קומץ קטן של נאמנים וחולמים. ה-בולסים שביניהם:

● גידו פרדו, אחיו של קוקו, המכונה "אינטי".

● לאורה גיטיירס באואר, בוליבית מוצא גרמני, שעבדה כמזכירה במחלקת-ה-הסברה של לישכת הרוון באריינסט.

● לוילה גוסמאן (23), סטודנטית לפי-לוסופיה באוניברסיטת סאן אנדרס וחברת הנוער הקומוניסטי מגיל 13.

● שורה של רופאים, רופאי-שיניים ו-מנהיגי איגודים מיקצועיים, ששיתפו פעולה עם המיביצע.

★ ★ ★

ראשיתו של כוח בינלאומי

מטרתם של המכניזם היתה משולבת. קודם כל - להבטיח את בואו של צ'ה. מיד עם בואו - לרכז קומץ של 50 לר-חמיר-גריילה זרים, בחווה שעל גדות-הנהר.

מיני, הגושא את השם תואן סאבלו צ'אנג לאבאר, שהביא מקובה 60 אלף דולאר, ל-מימון המהפכה.

ערב בואו כותב צ'ה ביומנו, ב-27 לנר-במבר 1966: "ריקארדו מביא ידיעות מדאי-נות. הסיני נמצא בבוליביה ורוצה להיפגש איתי. זה יעזור בעיות - כי עתה ייפגש המאבק לבינלאומי באמת - מבלי לקחת בחשבון את אסטרטגיה-לאו".

אסטרטגיה-לאו לא היה אלא כינויו של מז-כיר המפלגה הקומוניסטית הבוליבית, מאריו מונטה, שהתנגד למאבקם של "הקובאים" בארצו.

קאסטרו שמע על כך מצ'ה, וניסה למנוע את התנגדותם של הקומוניסטים השמרנים. הוא הזמין את מונטה להבאנה, קיים איתו שיחות בדצמבר 1966. אחר-כך סס מונטה, במחתרת, בחורה לבוליביה, ב-31 בדצמבר ניפגש עם גווארה - אך לשווא. מונטה לא היה מוכן להסכים שצ'ה יפקד על הפעולה.

כותב צ'ה ביומנו, אותו ערב: "לאחר שיחה כללית עם מונטה, הוא העלה שלו-שת תנאים: (1) הוא יתפטר ממנהיגות מפ-לגתו, אך יבטיח לפחות את עמדתו הניטרלית כלפי מאבקנו, ואף יגייס קאדרים עבורנו. (2) משום כך תישאר ההנהגה המדינית והצבאית של המאבק בידי, כל עוד המהפ-כה מתחוללת, בבטיבה בוליבית". (3) הוא ינהל את הקשרים עם אירגונים דרום-אמרי-קאיים אחרים.

"סירבתי לתנאי השני. עמדתי על כך ש-ההנהגה הצבאית תישאר בידי. השיחה נס-תיימה בלא כלום".

כך, בפגישה שבלב היער, למרגלות-ההר-רים, נחרץ גורלו של צ'ה גווארה - משום שהמפלגה הקומוניסטית המסורתית, שגש-מעה לקו הרשמי של מוסקבה, פחדה ממל-חמת-גריילה כללי-בשתי, בהנהגת "הקוב-אים המסורפים". הם בגדו במאבק - ובל-עדיהם נשארה קבוצת-הלוחמים ללא עורף אורחיו וללא קשר עם האוכלוסיה.

★ ★ ★

"המפלגה תילחם בנו"

מכאן צ'ה ביומנו: "מונחה נראה כאי-לו מביאים אותו לגרדוס. לדעתי, הוא

נפל צ'ה גווארה

הסיק מדברי קוקו שלא אוחזר על עקרונות איסטרטגיים, והחליט על קרע.

ואכן, הקרע בוצע: ב-31 בינואר 1967 כותב צ'ה: "סיכום חודשי - כפצוי, הי-תה עמדתו של מונטה, בתחלה חמקנית ו-מאוחר יותר - בוגדנית. המפלגה חמושה נגדנו ותילחם בנו. זה לא יסבור אותנו ולא יבנה מזה. אבל יתכן שלטוח ארוך זה לסובתנו".

כאן טעה צ'ה: תמיכת-המונים לא היתה לו: האיכרים, המגדלים בהרי-האנדים את מחייתם, בקושי רב, מקרקע צחיחה, ודאי שהיו מדי מזוכאים ורעבים מכדי לעסוק ב-מהפכה. עוזרתם של בניה-המקום, המכירים פחות או יותר את התנאים בבוליביה, היתה חיונית. רק היא יכלה אולי לתקן את ה-מצב שנוצר.

אך הגורמים המתקדמים בבוליביה היו מבוססים מן הגרעין הקאסטרואיסטי בהרים - או מגויסים בשורות המפלגה הקומו-ניסטית. בגידתו של מזכיר המפלגה בידדה סופית את צ'ה ואת אנשיו, הביאה בעקשיו למותו.

בסיפרו מהפכה בתוך מהפכה, כתב רניו דבריי, תחת השראתו של פידל, בטרם נזון ל-30 שנות מאסר על-ידי באריינסט: "כוח-גריילה צריך להתבסס על הקרקע; על אנשי-הבטיבה; לגייס אותם ליחידותיו; ומעל לכל - להבטיח את עזרתם".

זה בדיוק מה שלא קרה בבוליביה. קודם כל - בגלל העובדה, הרעב והתנאים ה-קשים. שנית - בגלל בגידתם של המנהיגים הקומוניסטיים המקומיים, ובראשם מונטה.

אבל מעל לכל - משום שצ'ה גווארה, (תאריך בשמור 10)

שלב זה הושלם בהצלחה: בינואר 1967 היו בחוזה 17 בני-קובה, רובם - מוחזקים מהפכניים-קאסטרו, שהגיעו לבוליביה דרך גר-מניה המיורחית, צ'כוסלובקיה - ומשם, ב-עזרת מיסמכים מזויפים, דרך בראזיל, אר-גטינה וצ'ילה.

מסביבם ההלכדו כחמישים לוחמים, ביני-הם כמה בוליבים ושני בני-פרו. הקבוצה עמדה בקשר-אלחוט מתמיד עם קאסטרו עז-מו. כך עמד צ'ה בקשר עם פידל - המכר-נה ביומן הסודי בכינוי "חלב" - בעזרת שורה שלמה של בלדרים.

אחד מבלדרים אלה היה הסופר הצרפתי רניו דבריי, שבא לבסיס-הסודי מהבאנה, שם סיים זה עתה את כתיבתו של ספר-ההדרכה של המהפכה הדרום-אמריקאית, מהפכה ב-תוך מהפכה - אותו כתב ביחד עם פידל קאסטרו עצמו, לדברי היומן.

אבל 50-60 איש אינם מספיקים כדי להדליק אש ביבשת שלמה. בדף אחר דף, בשני הפינסקים הירוקים הגדולים המכילים את יומנו, מעלה צ'ה את אכזבתו מן הבידוד המוחלט בו נמצאו הלוחמים.

משום כך הוא שיגר את לאורה גיטיירס לארגנטינה, לגייס עוד מתנדבים. היא חזרה - עם מתנדב אחד בלבד: צייר בשם סירו-בוסטוס, שעתיד היה לשמש איש-קשר עם-תנועת חסידי-קאסטרו בארגנטינה, המאו-כ-זבת אף היא מן הקומוניסטים השמרניים, נאמני-מוסקבה.

★ ★ ★

בנידת הקומוניסטים

כן הצטרף לחזית-הלוחמים שבנהר-נאנקהואצו. תסיני: פראנסיס מוואצ

בברלין ובפאריס - הוכיחה למנהיגם של אלה הרוצים להמשיך וללחום בכל מחיר - כי גם בארצות-הרווחה מבינים היכן נמצא לבי-המהפכה.

★ ★ ★

הרים צחיחים בלב הג'ונגל

מדוע בחר המהפכן-המתמיד דוקא ב-בוליביה, מכל ארצות היבשת הדרום-

מאת

מקסים גילן

אמריקאית, כדי להתחיל בה את המרד? על כך ענה צ'ה עצמו ביומנו, אותו כתב על הארץ ותוך כריעה על ברכיו. "אנו נקים בבוליביה את הגרעין לתנועה המהפכנית ב-קנה-מידה יבשתית" הוא מקוה. בבוליביה היתה צריכה המהפכה להתפשט לעבר שתי ארצות סמוכות: ארגנטינה ופרו. בבוליביה שוכנת בלב היבשת הדרום-אמריקאית, ללא מוצא לים, כשכל שאר המדינות סביבה.

אין ספק ששיקולו של צ'ה נבע מניסיונו הקודם בקובה, עת לחם, יחד עם פידל ה-מוזקן, ברכסי-ההרים של סירה מאסטרסה, אבל רכס האנדים הוא ארוך, גבוה וצחיח פי כמה וכמה, ולעומתו נראית הסירה מאסטרסה הפורייה והנמוכה כילד מול ענק.

מכל מקום, במיבצר הררי וחשוף זה, ה-מוקף בגונגלים, קיווה צ'ה להקים מיבצר מהפכני, לרכז בו קומץ בינלאומי של לוח-מים, לגייס סביבם את האיכרים הבוליביים, ובעזרתם - לעלות בבוא העת על הבירה,

בוליביה - וביתר ארצות היבשת הלא-טינית.

יחד עם הפוטוסטאטים של שתי המחברות הירוקות, הצליחו סוכניו של קאסטרו להע-ביר העתקים של מיסמכים רבים אחרים ש-נתפסו אצל צ'ה. ביניהם: תשדירים בצופן ולאחר פיענוח, שהועברו לגווארה באמצעות מכשיר-אלחוט נייד, ממפקדתו של קאסטרו. פידל עצמו מופיע בתשדירים אלה בשם ודה ("חלב"). סגנו המיסטורי - שאת זהר-

תו לא גילו המו"לים בהבאנה, אך אשר עליו אומרים האמריקאים כי הוא ראש-שיר-תיהביון של קובה - חותם בשם "אריאל".

★ ★ ★

גטיבריות למוסקבה

לא פחות מעניינת מן הספר היא הק-דמתו של פידל קאסטרו - הקדמה ארוכה מאוד מנאומיו, שמטרתה - להסביר לעולם שהמהפכנים הלא-טינו-אמריקאים ממ-שיכים וימשיכו במאבקם בגונגל, בפרברי-העוני, בערבות האינסופיות ובפסגות-ההרים הקפואות - גם שעה שמוסקבה מעוניינת בהרגעה ביחסים עם ארצות-הברית.

משום כך מהוה הפירסום כימעת גטי-כריתות מושלם לרוסים המתברגנים. אין ספק שפידל הושפע כאשר החליט לפרסם את היומן ממאורעות הסטודנטים ב-אירופה. העובדה שתצלומיו של צ'ה ודיוקנם המזוקן של מהפכני-קובה, נישאו בהפגנות

(המשך מעמוד 8)

החולם הניצחי, ניסה לבנות את המהפכה על קומץ של זרים, שלא הכירו את ה' שטח ולא היו אהר' דים על האיכרים ה' מקומיים.

★ ★ ★ שורשים, תוכים וקופים

כ' באן התדרדר מצב לוחמי-גריליה. משנודע לסיי-איי האמריקאי על ה' מצאו האפשרי של צ'ה בובליביה, הוטסו ללה-פאס מאות מומחים אמריקאיים ללוחמה זעירה. הם הקימו והדריכו חטיבת קימאנו בוליבית, שהתמחתה בלוחמה זעירה בהרים וביערות, לפי נסיון ויאט'נאם. הם הורו על הצבא הבוליבית להתקדם, ב' איזורי-הרים, עד שיכתרו את הלוחמים של צ'ה. אחר-כך פשוט חסמו את כל היציאות האפשריות, מן האיזור ההררי והצחיח — והמתינו.

אנשי-גזארה נאלצו, לא אחת, לאכול שור' רשים, לשחוט תוכים וקופים כדי להישאר בחיים. הם יצטרכו לרדת לחוות, במקום או במאחור, העיר באריינטוס.

כתב צ'ה, בדו"ח החודשי שלו, מיום 31 באוגוסט 1967:

"היה זה, ללא ספק, החודש הגרוע ביותר מאז התחילה המלחמה. אובדן כל המערכת עט המיטמכים והתרופות היא מכה קשה — בעיקר פסיכולוגית. אובדן שני לוחמים ב' סוף החודש והנסיגה הארוכה, כשאנו ניזו' נים מבושר'סטינו, גרם לדמוראליזציה והביא, לראשונה, לעריקתו של מישחו: קמבוא. טוב שהוא עזב — אך לא בתנאים כאלה.

"היעדר כל קשר עם החוק, היעדר קשר עם אנשיו של חואקין (בבירה) והעובדה ש' האנשים השבויים פתחו את הפה — גם אלה הביאו לדמוראליזציה מסוימת. מחלתי גר' מה לחוסר-ביטחון...".

"המוראל שלנו והאגדה המהפכנית, בה אנו חיים, הגיעו לנקודת-שפל. לכן מוסיפות מטרותינו העיקריות להיות, כמו מההתחלה: לחדש את הקשר עם החוק, לצרף אלינו

לוחמים חדשים, לקבל אספקת תרופות ו' ציוד."

מטרות אלו לא הושגו: באריינטוס לחץ כל העת על אנשי-גריליה הנסוגים. 400 אנשי-קומאנו ממשלתיים, שהודרכו על-ידי האמ' ריקאים, המשיכו לסרוק את מבואות מחבואי-ההרים. הם לחצו בכל השיטות האפשריות על האיכרים, מזיהרעב והנבערים-מדעת. ל' בסוף, נשבר אחד מהם, השין על צ'ה — והסגיר את לוחמי-גריליה לדי אנשי-הצבא. לאחר קרב קצר, נשבו צ'ה וחבריו. הם נלקחו לקאמירי, ושם, בחדר סמוך לתא בו ישב אותה שעה רו'י דבריי, נורה למחרת היום המהפכני-החולם, בידי סמל בוליבית, על-פי הוראה מפורשת של המסכ'ל. כנראה ב' השראה אמריקאית ואחרי שהאמריקאים חק' רו את צ'ה.

★ ★ ★ כלי אלוהים

כ', שמונה חודשים לאחר שהתחיר לה ממש, נסתיימה שליחותי המהפכנית של צ'ה באסון.

התוכנית להפוך את המורדות המיורחים של הרי האנדים למובלעת מהפכנית יבש' תית נכשלה. אך אנשי-קאסטרו ממשיכים גם היום לאמן לוחמי-גריליה, בין השאר, בונצואלה ובפרו. צ'ה הפך ממנהיג חי ל' סמל מיסטי כינלאומי רב-עוצמה.

פירסום יומנו מהחה, כמובן, תכסים גאו' ני שמטרתו — להסביר לחוגי השמאל ול-קומוניסטים בעולם, שאינם מרוצים מסין ומ' מוסקבה, שקיים עוד מרכז מהפכני בעולם הממשיך להיאבק: קובה.

ערב פירסום היומן העיר הדיקטאטור בא' ריינטס, בלה-פאס: "גזארה בחר בארץ ה' לא-נכונה, בשטח בלתי-מתאים ובידיים הלא-נכונים. הוא היה גבר אמיץ — אך אלוהים לא עמד לצידו."

משך, השבוע, דובר המו"ל הקובאי את כתפיו:

"מה משנה אם גזארה ניכשל? הוא אמר. עם מותו הפך כל לוחם-גריליה באמריקה הלאטינית לצ'ה לעתיד-לבוא."

זוהי ארצו

מערות בית גוכרין

דובק
רויאל

פילטר

20 סיגריות. כיד המלך

וזוהי סיגריתו

מסלול 1.1.101

טוואריש נאצר

ישנה את הקו הקודם, למרות כל ההצהרות של שר-חוצו. אבל בינתיים כבר מתחיל לחץ המקביל — מוואשינגטון על ירושלים.

כל יהודי-חצר של הנשיא ג'ונסון — מאתרר גולדברג ועד רוסטוב — באים לירושלים, כדי ללחוץ על ישראל להסכים לשלום עם המלך חוסיין. שלום שפירושו: החזרת השטחים לכתר הירדני, המשובץ באבני-חן אמריקאיות. הם אומרים: הסכימו עכשיו, כל עוד ישנו ג'ונסון הטוב! בעוד ארבעה חודשים ייבחר נשיא חדש, ואינכם יודעים מי יהיה. והנשיא החדש, אחרי היבחרו, לא יהיה זקוק לקולות יהודיים במשך הרבה-הרבה זמן.

זיכרו את ה"פאנטומים"! זיכרו את המגבית היהודית, הפטורה ממסי-הכנסה אמריקאי! ובאותו זמן נוסעים לקאהיר כל האירים שבחצר ג'ונסון

את אשר רצו להשיג קודם לכן — את בידודה הגמור. פאראדונם מושלם.

★ ★ ★

מ כיוון שכד זה ברור כשמש ביום קייץ מוסקבאי, לא קשה לנחש מה התרחש, השבוע, בעת השיחות הסודיות בין ראשי מצריים וברית-המועצות בקרמלין. גוספודין פרזידנט — סליחה, סתאריש נאצר, אומר איחאן איחאנוביץ, איש-המסתורין במחלקת המינור-התיכון של משרד-החץ הסובייטי, "אל תהיה טיפש. כאשר אתה מכריז שלא תכיר בישראל, או שלא תנהל עימה משא-ומתן, אתה פשוט עוזר לישראלים להחזיק גם בכל השטחים שכבשו, וגם בדעת-הקהל העולמית. תהיה חכם! שנה את הקו הכרז שאתה מוכן למשא-

ל א מכבר סיפר לי אחד מאנשי הצמרת המדינית של ישראל, שהוא סובל מחלום-בלהות חורר.

בסיוט זה הוא רואה את נשיא מצריים, נאצר, שופע חיוכים ורצון טוב — — —

נאצר עומד באולם גדול — אולי אולם העצרת הכללית של האו"ם — כשמצלמות הטלוויזיה מכונות אליו — — — הוא מכריז שכל שאיפתו בחיים היא לכרות שלום עם מדינת-ישראל — — —

הוא מזמין את ישראל למשא-ומתן ישיר ודחוף, כדי לסכם את הסידורים לנסיגת ישראל מן השטחים המוחזקים, ולביצוע שאר פעיפי החלטת מועצת-הביטחון — — —

מחאות-כפיים סוערות פורצות באולם-העצרת.

רק נציג ישראל נשאר במקומו, חיוור כסיר,

כאילו פגע בו הכרך — — —

— — — ברגע זה כתעורר ידידי המדינאי, כשהוא מכוסה ויעה קרה, מן הסיוט.

"תודה לאל, זה לא קרה!" הוא מבכר את עצמו. אבל מועקה סתומה נשארת בליבו.

★ ★ ★

מ דוע הפך חלום זה, חלום בו מתגשמות, לכאורה, כל תביעות המדיניות הישראליות, לחלום-בלהות?

פשוט מאוד: מפני שכל המדיניות הישראית לית מבוססת על ההנחה, כי נאצר לא ינהג כך.

ואם נשיא מצרים יעשה זאת, חס וחלילה, למרות הכל — יביא הדבר את מדיניות-ירושלים לעבריי-פחת.

עד כי עצם המחשבה על כך מעבירה רטט באנשי-הצמרת.

כי זה אשר יקרה, אם יתגשם החלום-הסיוט: ישראל תצטרך להיענות לתביעת עבד-אל-נאצר ולהיכנס מייד למשא-ומתן ישיר.

במשא-ומתן זה תצטרך ישראל לגלות מייד אם היא מוכנה לסגת מן השטחים או לא.

באותו רגע, תהיה ההחלטה כאשר תהיה, יתפרק הליכוד-הלאומי ברעש ובהמולה.

כל השרים, המבלבלים עתה את מוחנו בהצהרות סותרות ובלתי-רציניות — כגון לוי אשכול, משה דיין, יגאל אלון ואפילו אבא אבן — יצטרכו להחליט לפתע מה הם רוצים באמת.

זה יהיה נורא בשבילם. כי אין הם יודעים כי לפתע יתברר לכולם, כי אין וכל אחד לחוד.

★ ★ ★

כ י אכן, לא קל בשביל האנשים האלה, כמו שהם, להחליט או על מדיניות ישראל.

כי כפניהם תעמוד הכרירה בין שתי אפשרויות — ושתיהן שליליות ביותר בעיניהם.

אפשרות אחת:

ישראל תכריז שהיא מוכנה לסגת משטחים מוחזקים, תמורת שלום רשמי.

אל תהיה לאיש אשלייה: העולם כולו ידרוש אז מישראל לסגת מכל השטחים המוחזקים, או כימעט מכולם. וירושלים יודעת זאת היטב.

החיוכו על פירוש החלטת מועצת-הביטחון — התיכוח בין קאהיר וירושלים — שוב לא יהיה אז רלבאנטי.

הדבר הקובע יהיה שכל מדיניות-העולם, ובראשן ידידות מושבעות של ישראל כמו ארצות-הברית, הולנד ומדינות סקאנדינביה — יתבעו מישראל להסכים לנסיגה מכל השטחים, מלבד ירושלים, תמורת שלום.

כי בעיני העולם שטחים אלה הם ערביים מובהקים. אולי יסכים העולם לתיקוני-גבול קטנים, פה ושם. אולם ישראל תצטרך להחזיר את עיקר השטחים. התוכנית של ארץ-ישראל השלימה, ותוכנית-האזור, והתוכנית הממוחכמת של ההתנחלות החדשה ושל הסיפוח ההדרגתי — כולן ישובקו חיים לכל חי.

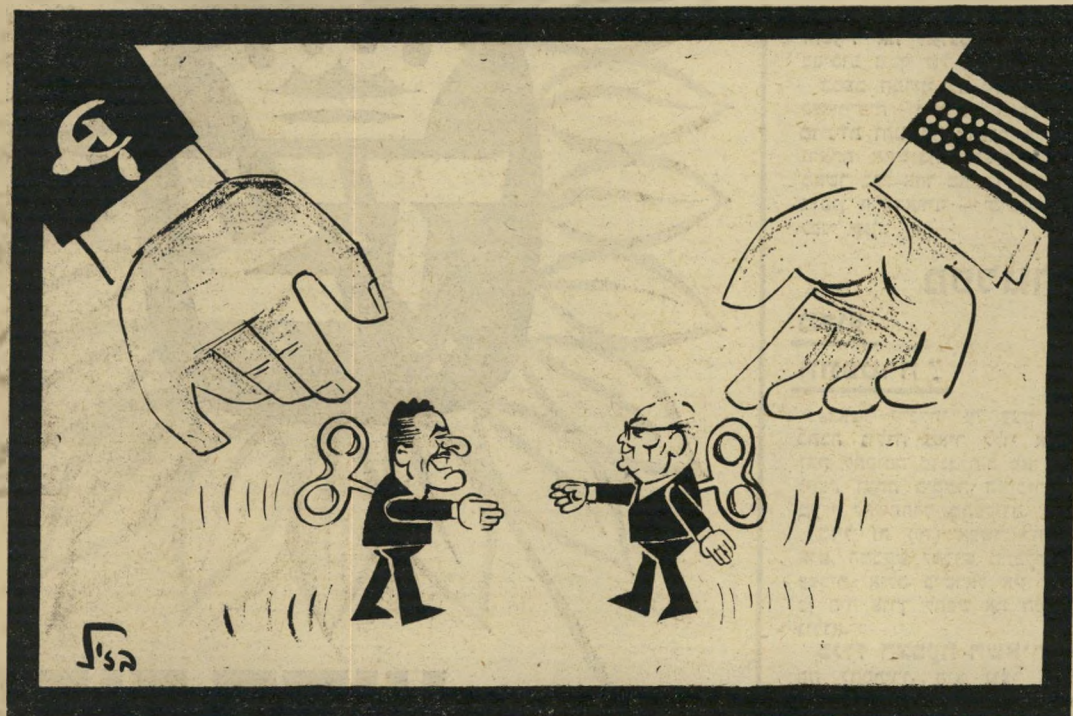
האפשרות השנייה:

ישראל תודיע כי לא תחזיר את רוב השטחים שכבשה. במיקרה זה ייפסק המשא-ומתן, כשאחדת העולם כולו תהיה נתונה למצריים.

ישראל תהיה מבודדת בעולם, כמו דרום-אפריקה ורוסיה. אויביה ידרשו באו"ם להטיל עליה סנקציות, להוציאה מתברת העמים, להפסיק את חברות ישראל באו"ם.

אפילו יהודי אמריקה יתקשו לתמוך בישראל בניגוד לדעת-הקהל שתשורר אז בארצות-הבי

רית. על מכירת פאנטומים לא יהיה מה לדבר. בקיצור: עליי הכרה בישראל ישיגו הערבים, או בדיוק

התוכנית

— ממאק'גורג, בואנדי ועד מאק'נמארה — כדי לשכנע את עבד-אל-נאצר לתת אור ירוק למלך חוסיין לעיסקה כזאת.

אור ירוק הדומה לאור זהוב. כי האמריקאים יגידו לעבד-אל-נאצר: "אתה רוצה לבסוף אתה רוצה בחזרת השטחים? אתה רוצה שנאפשר לך לחזור למעמד נייטרלי, ולהשתחרר מן התלות הבלעדית במוסקבה?"

"ובכן, תן למלך לעשות שלום. ואחר-כך נכריח את ישראל להסתלק גם מן השטחים שלך, תמורת תנאי מועצת-הביטחון."

★ ★ ★

כ דומה המרחב, ברגע זה, להסיר-לחץ. סיר-לחץ הקולט לחצים שונים.

לחץ סובייטי נאצר. לחץ אמריקאי על ישראל. לחץ אמריקאי על עבד-אל-נאצר.

כולם מובילים בכיוון אחד: אותה ברירה אכזרית שתאלץ את ישראל לבחור בין נסיגה מהשטחים, לבין הוצאתה מחברת העמים.

ברור מזה שנה כי מצב כזה עלול להיווצר. ידידי המדינאי ידע זאת, ומכאן סיוטי.

גם אנחנו ידענו זאת, ועל כן הצענו לקדם את פני הרעה.

הצענו למנוע ברירה זו עלי-ידי יצירת אפשרות שלישית, שתשרת במידה שחיה את האינטרס הישראלי ואת אינטרס השלום: כריתת שלום עם האומה הערבית הפלסטינית, והקמת מדינה פלסטינית שתהיה קשורה באמנה בטחונית, כלכלית ומדינית עם ישראל.

ידידיו ועמיתיו לא שעו לאזהרות. הם היו עסוקים בסיוטיהם. לכן עלול סיוט פרטי זה להפוך לסיוט לאומי.

ולא בחלום, כיאם כמציאות.

ומתן ישיר, ולהסכים לשלום, אם ישראל תוותר על הגזילה" ואילו עבד-אל-נאצר מתפתל ומתחנן:

"א אחי איחאן, בחיאת אללה! תבין אותי! אני יודע שאתה צודק. אבל איך אני יכול לשנות את הקו?"

"במשך תריסר שנים הכרזתי שלא יהיה הסכם-שלום, ולא משא-ומתן ישיר. אם אסכים לכך עכשיו, יהיו מאה מיליון ערבים בטוחים שנכנעתי, שאני מודה שהפסדתי את המלחמה."

"מן פאדלק, תבין את מצביו"

ואילו איחאן איחאנוביץ משיב נמרצות: "נייאטו! אנחנו שנינו הרבה פעמים את הקו שלנו, בצורה קיצונית עוד יותר, כשזה היה דרוש. תזכור איך חתמנו על הסכם עם היטלר! תזכור איך הצבענו בעד הקמת ישראל. לא, סליחה, את זה דווקא אל תזכור."

וכדי לחזק את דבריו, הוא יזכיר לנשיא מצריים כי בלי נשק סובייטי ובלי כסף סובייטי, הוא לא יחזיק מעמד.

והוא יזכיר לו גם כי ברית-המועצות זקוקה לפתיחתה המיידית של תעלת-סואץ, וכי אין לה שום חשק להסתבך במלחמה חדשה במרחב, העלולה להביא לעימות צבאי ישיר בינה ובין ארצות-הברית.

"אנחנו נעזור לך, טוואריש, להכין לישראל מלכודת דהילוקס. והאמריקאים יעזרו לנו לדר" חוץ את הישראלים לתוך המלכודת, חדיחה!"

★ ★ ★

ה מופ? את הסוף איננו יודעים עדיין. ייתכן כי נאצר, תהליך עתה כל-כולו במוסקבה, ייאלץ להיכנע ללחץ — ואז יתגשם הסיוט של ידידי, המנהיג הישראלי.

ייתכן גם כי עבד-אל-נאצר יסרב לקבל תכתיב סובייטי, הנוגד את תחושתו הלאומית ואת התעמולה שלו עצמו, ולא

● ברמת-גן

ביום רביעי הקרוב, 17 ביולי, בשעה 8.30 בערב, באולם קפה "עצמאות", בגן המלך דויד (מאחרי קולנוע "אורדע") ירצה

שלום כהן

על הנושא:

האם יכריחו הרוסים והאמריקאים את צה"ל לסגת?

חברי התנועה והקהל הרחב מוזמנים.

במדינה

העם

מיפגן ושאלות

אזרחי ישראל שוב ישרו השבוע את עיניהם למרומים.

ביום חיל-האוויר הישראלי שיערך ה' שבוע, שוב יפגין צה"ל את עוצמתו ה' אחירית.

בדרום הארץ ייערך טקס מרשים ומיפגן אווירי מלהיב. מאות מטוסי-קרב והפצצה יחלפו ביעף מעל רבבות צופים מריעים. שנה וחודש לאחר תום מלחמת-ששת הימים עדיין מהווה הכוח האווירי של צה"ל, שקבע את גורל-המלחמה בשעותיה הראשונות, את אחד המבטחים החזקים ביותר של אזרחי הארץ.

אלא שהפעם יעמדו בעיניהם של הצופים במרומים כמה סימני-שאלה:

● היכן הם המיראזים הצרפתיים החד-שיניים, שנשיא צרפת נזעב את משלוחם?

● מדוע נעדרים מהמיפגן האווירי מטוסי-הפאנטום האימתניים, שישראל עושה מאמצים כה נואשים לקבלם מממשלת ארצות-הברית?

אך השאלה הנוקבת ביותר לא תהיה בעיניהם אלא בלבבות: האם יהיה צורך להפעיל את העוצמה האחירית הזו שוב, בסיבוב נוסף של מלחמה עם מדינות-ערב? במצב המדיני בו ניצבה ישראל, השבוע, כשאויביה יומיים ומתכננים מיתקפות מדיניות והנהגה עומדת מולן חסרת-אונים, נראתה התשובה לשאלה זו סתומה יותר מאשר בכל אחד מחודשי השנה שחלפה מאז מיפגן חיל-האוויר — מיפגן הניצחון שנערך לפני שנה.

מפלגות

מדוע

התפטרה?

"כאשר קיבלתי על עצמי את התפקיד, כתבה גולדה מאיר ללוי אשכול, "עשיתי זאת לתקופה מוגבלת". מאז חלפו שנתיים וחצי, ועתה ביקשה המזכירה הכללית של מע"י להשתחרר מתפקידה.

בגיל זה (70) אפשר להבין רצונו של אדם, המבקש לפרוש מתפקיד קשה ומורט-עצבים, אולם בישראל אין נוהגים כך. על כן היה צורך לחפש את המניע החבוי של גולדה.

בגלל הצבעה חשאית. היא לא ניסתה להסתיר. הוא נוצר לפני שבועיים, כאשר התכנס מרכז מע"י לשיבתו המעשית הראשונה מאז האיחוד המשולש. בישיבה זו נתנו הצירים סטירת-לחי לגולדה מאיר ולמנגנון שלה. הצבעה אחת סתם הרגיוזה אותה: זו שקבעה, בניגוד לדעתה של גולדה, כי מע"י תתמוך בבחירה אישית של ראשי הערים.

ההחלטה השנייה איימה להשמיט מידי המזכירה הכללית את רסן-השלטון. היתה זו החלטה, יוזמה בידי אנשי רפ"י לשעבר, כי להבא ייערכו הצבעות חשאיות כל אימת ש-30% מהמצביעים ידרשו זאת. אל רפ"י חברו כל מי שהיה לו חשבון עם המנגנון, וגולדה הגיעה למסקנה כי אותה קואליציה תכריע בכל הצבעה חשאית, באין פחד התנגדות המנגנון.

להלכה, זהו עיקרון דמוקרטי מקודש. אבל מפא"י לא נוהלה מעולם כגוף דמוקרטי, ולגולדה לא היה כל חשק להתחיל בנוהג זה דווקא תחת כהונתה שלה.

אוניברסיטות

אריאן מסרב,

אריאן מכריז

המאבק הקטן והראשון של הסטודנטים הישראליים בנוסח מהפכת-הסטודנטים הער' למית נסתיים השבוע — בנצחון חלקי. אך תוך כדי נצחון התעוררה בעייה חמורה שבעתיים.

במרכזו עמד ד"ר מיכאל לוי, מדען דרום-אמריקאי שהצטיין בסורבון הפאריסאי. לפני חודש הודיעה לו האוניברסיטה במפתיע, כי הוא מופטר (העולם הזה 1607).

פיטורים אלה עוררו מייד זעם כללי בציבור הסטודנטים. כי מיכאל לוי אינו רק (המשך בעמוד 21)

מעודדים אותם לעזוב

כמה מהם היגרו?

האם זה הכתרון?

אפשר לחוש בזאת ברגע שעוברים את המחסום ונכנסים לרצועת-עזה. מי שמכיר את הרצועה ממספר ביקורים קודמים, שם לב לכך מיד: יש פחות בני-אדם.

הכביש הראשי אינו הומה כמו סיר העולה על גדותיו. ילדים אינם מתרוצצים במאור-תיהם בין הגלגלים.

רחובות העיר עזה נראים כאילו נפלה עליהם תרדמת-צהריים, אפילו בשעות של פעילות-שיא. וכשנכנסים לסימטות מחנה-הפליטים הגדול, על שפת-הים, שוב לא נתיקלים באשכולות צפופים של אנושות. עוד רואים קבוצות של צעירים או של זקנים היושבים בבטלה מוחלטת בצל, או בפתח חנות עלובה. אבל מספר הקבוצות קטן בהרבה, ומספר היושבים בכל קבוצה הצטמצם.

ככל שמדרימים, בולט השינוי. הכביש ל-הא-יינוס ולרפיח דומה עתה לכל קטע של

סוכנות הגירה במרחק צע' דים אחדים מבניין המושל פתח עוני אבו-שעבאן מישי-רד המציע בערבית להסדיר רשיונות-נסיעה, ובעברית עתזית "מוכנים להגיש ולציאת רישות הנסיעה" אומר שלט בחזית המישרד.

כביש ואדיר-ערה: השוליים כימעט פנויים מבני-אדם. וכאשר ניכנסים למחנות-הפליטים הענקיים של רפיח, נידמה שעוברים בעיר-רפאים.

רושם ראשון זה אינו מטעה. אוכלוסיית-הרצועה פחתה בשנה האחרונה. השאלה היא רק: כמה?

★★★

אומדן מקומי: 100 אלף

מאה אלף עזבו! המלצר בקפה המרכזי של מחנה-הפליטים בעזה אי-נו סטטיסטיקאי מוסמך. אין לו גם גישה אל הדוחות הרשמיים של תנועת האוכלוסיה. אבל הוא משוכנע: "מאה אלף!"

המיספר בודאי קשור במציאות כלשהי, המשתנה מדי פעם. כי לפני חודשיים, כי אשר הצטיי אותה שאלה בפני מלצר זה, השיב: "אולי שבעים-שמונים אלף."

הוא גם לא היה הערבי היחיד ברצועה שנקב באומדן זה, או קרוב מאוד אליו. ממשלת-ירדן, לעומת זאת, הודיעה בשבוע שעבר, כי בשטחה יושבים 35 אלף פליטים מן הרצועה. באינו מידה אפשר לסמוך על מיספר זה? וכמה פליטים מן הרצועה עברו דרך ירדן — הלאה, אל הארצות הערביות האחרות? זאת לא פירסמו הירדנים.

מה אומרים המיספרים הישראליים? כל תושבי-הרצועה, היוצא ממנה או חוזר אליה באופן חוקי — נרשם. אומנם אין זה

כיבוד הקיץ של צ-ד

* סוכריות חמוצות 'טרופיקאנה'

* סוכריות פירות

* גומי יין

* בלי

טעימים ומרעננים

תוצרת חברת נצרת לממתקים בע"מ

רישום שמי, אבל הוא מאפשר עיכוב כמותי. בחודשים הראשונים לאחר הכיבוש, נרשמה הגירה בסדר-גודל של כמה אלפי איש ל- חודש. חלק נעיר מהם השתקע בגדה ה- מערבית, רובם המכריע עבר מירוחה. רישום שני של העוזבים נערך בגשר אלנבי. עד לפני מיספר חודשים, נהג ה- מימשל הצבאי לפרסם את סיכום תנועת- העוזרים את הגשר. עתה הופסק נהוג זה, והמיספר המדויק של תושבי-הרצועה העוב- רים את הירדן נשמר בסוד, כשם שאין מפרסמים את מספר העוזרים מהגדה ואליה. אם כן, מהו המיספר? אפשר רק לסמוך על תרגיל בחשבון אלמנטארי: 35 אלף היושבים בירדן, כתוספת כמה אלפים היושבים בגדה המערבית, ומיספר בלתי-ידוע של אלפים אשר היגרו מירדן לנסיכויות-הנפט וליתר הארצות הערביות. אם מורידים במקביל את חלקה של ה- הגומה מן הסך של 100 אלף, אותו הזכיר המלצר — מחקרים לסך הסביר של 65— 80 אלף.

★ ★ ★ המיספרים הרשמיים

קיימים גם נתונים רשמיים: לפני רישומי סוכנות הסעד של האו"ם ישבו ברצועה לפני כיבושה, 425 אלף איש. אין ספק שמיספר זה נופח במידה מסוימת, כדי לאפשר לפליטים להמשיך ולקבל מנות גם בשביל נפטרים.

בספטמבר נערך מיפקד-אוכלוסין בחסות ישראל. הפוקדים קבעו, כי ברצועה כולה יושבים 356,207 תושבים. האומנם עזבו, בין הכיבוש ביוני לבין המיפקד בספטמבר קרוב ל-70 אלף פליטים? גם לכך יש תשובה רשמית-למחצה: מספר העוזבים באותם

חודשים, לפי רישומים ישראלים, הגיע ל- 24 אלף איש. מיספר רשמי אחר, המבוסס על תנועת האוכלוסין, הוא זה של תושבי הרצועה ב- מאי 1968. המיספר מגיע ל-332 אלף. ישנם, על כן, שני מיספרים רשמיים של העוזבים: האחד מבוסס על נקודת-המוצא של סוכנות הסעד, השני מבוסס על סטיסט- טיקה ישראלית. הראשון מסתכם ב-93 אלף עוזבים, השני ב-69 אלף עוזבים.

★ ★ ★ חופשיים לצאת

תושבי הרצועה היו, למעשה, כלואים במשך 20 שנה. אומנם יכול היה כל אחד מהם לצאת לביקורי-משפחה בארצות השכנות, או ללמוד באוניברסיטה זרה. צעיר רים רבים אף השתקעו בארצות ערביות מת- פתחות, שהיו זקוקות לבעלי-השכלה או ל- סכנאים. אבל כל הסוגים האלה של הגירה הסתכמו, בסך הכל, במיספרים זעומים. האוכלוסיה נשארה, ברובה המכריע, ב- מקומה. בראש ובראשונה מפני שמדיניות

מכונית מעזה עוברת בדיקה, במחסום המכס בדרך לחברון. הנסיעה בכביש זה אינה מעונה רשיון, אך כל העובד נרשם בתחנת הביקורת. המכס עורך ביקורות קפדניות ביותר על סחורות העוברות לישראל.

שני עוזבים על רקע בית-הקברות העתיק של העיר עזה

האם הרצועה מתרוקנת?

— מאת שלום כהן —

רוב הסחורה הוברת למצרים, אבל גם רוכ- לים קטנים הוציאו פרנסה לא רעה כמיסחר פרט לדברים פשוטי-ערך — לא תעבור ל- את המכס המצרי על סחורתם, הוציאו כמה עשרות לירות מכל מסע-רוכלות שיכלו ל- קבל בשבילו רישיון.

מיסחר זה מת מנות טבעי אך מכאיב. ה- מכס הישראלי הקים מחסומי-ביקורת, בהם מקפידים המוכסים ששום סחורה עזתית — פרט לדברים פשוטי-ערך — לא תעבור ל- ישראל. האיום על הקונה הישראלי גלוי: שלט מזהיר אותו כי כל סחורה שירכוש ברצועה — תותרם. לא שהוא יידרש לשלם מכס — אלא שהסחורה תוחרם. ברור ש- מיספר המוכנים להסתכן בכך הוא זעיר, והסחורה נשארת בחנויות של עזה. הדיג היה מקורי-פרנסה לא-מבוטל. עתה הוא ענף מדולדל, בעיקר מכיוון ששטח- הדיג של דיג עזה הוגבל בין הגבול ה- קודם מצפון, לבין אל-עריש מדרום.

עירוד שלישי: תגובות בימי חנויות. ברצועה הפכו העוצר והחפיושים תופעה מרכזית בחיי התושבים. שכונות גדולות מוקפות בחיל, הגברים מועברים ל- מיכלאות ועוזבים סיגון קפדני, ארוך ומייגע. כנראה מתוך הנחה, שחבלנים הפועלים ב- רצועה אינם חוזרים באותו לילה אל מעבר לירדן, כי אם מתחבאים בקרב האוכלוסיה, ולכן מקפידים בחיפושים נרחבים.

לא במיקרה פרצו מהומות-המחאה של ה- נשים דחוקא בעזה ולא בשכם או בחברון. היה זה אחרי מעצר סיטוני של מאות גב- רים, תושבי השכונה המיוזחת של עזה, שנשוחתים יצאו להפגין. הפגנתן גררה עוד הפגנות — ויזיות.

אחרי כל עוצר כזה, סיפר לי שייך בדואי מסביבות ח'אן-יונס, "אתה יכול לר- אות עוד כמה עשרות משאיות עמוסות פליטים הגושים את בתיכם." בן-שיחי ישב בכלא מצרי, באשמת הברחה שהוא נשבע כי נטפלה עליו לשוא. מפני שסירב לשלם שוחד. לא איכפת לישראל תישאר ברצועה, והוא מקפיד מאוד להבדיל בין בני הרצועה המקוריים לבין הפליטים. הוא מצהיר שהיה רוצה לראות את המחנות מתרוקנים — אבל לא בשיטה הזאת!

עירוד רביעי: מתן אפשרות להשתקע בגדה. ברור, כי מספר המש- תקעים בערי הגדה או בחברה החקלאית שלה אינו יכול להיות גדול. לכך דרושים אמצעים, ואם כבר מחליט בעל-אמצעים לע- (המשך בעמוד 20)

לדבר על תופעה נגדית: צעירים החוזרים לרצועה בצורה בלתי-חוקית.

★ ★ ★ עירוד ליוצאים מעזה

דביקות המוני הפליטים במחנות-ה- חרפה היתה מובנת. אלה מהם שעזבו, עשו זאת, בעיקר, מכיוון שהיה להם בן- משפחה בירדן או בארץ ערבית שכנה. ה- שאר החליטו להישאר במקומם, לראות מה ילד יום. רבים מהם זכרו את הכיבוש וה- נסיגה של 1956. הם גם האמינו, שכל עוד הם יושבים במחנותיהם, וכאים הם לקחת לפיתרון כלשהו של בעייתם; וכי ברגע ש- יפוצו לכל עבר — יאבדו את אחיותם ה- קלושה אפילו בעולם התיקחה. אבל ממשלת-ישראל לא נתנה למצב לך- פוא. היא התחילה מעודדת את הפליטים לחשוב על תווה.

העירוד הראשון: תנאי-רעב. מדיניות השכר והתעסוקה ברצועה שונה ל- חלוטין מזו שהונהגה בגדה המערבית, וה- שוני כולו לרעת הרצועה. שכר יום עבודה יוומה הוא 2.40 ל"י — בעוד שבגדה היה מלכתחילה 4.80 ל"י, ועתה אף הועלה ל- שש ל"י. על כך, כמוכר, לא המושל הצבאי מחליט, אלא ועדת-המכ"לים לשטחים. ההסבר הרשמי, אותו שמעתי מדי פעם מפני האחראים: "רמת-המחיה בעזה ממילא ירודה. המחירים נמוכים יותר מאשר בגדה. חוץ מזה, יש לתושבי עזה ממילא מקור- פרנסה אחר — המזון של סוכנות-הסעד." פקיד ממשלתי אפילו עשה לי את החשבון הבא: "כל אחד שצויד אצלי מקבל גם סעד מהאום בסך 15 ל"י לנפש לחודש. שבע נפשות ממוצע במשפחה: 105 ל"י הוא עובד 25 יום בחודש, לפי 2.40 ל"י; 60 ל"י. בנייה-משפחה מצליחים לגרו כמה ל- רות פה ושם — הוא כבר מגיע ל-200 ל"י- רות לחודש. כמו פועל-דחק אצלנו." הטיעון כוזב. כי עבודה יוומה לתושבים הקבועים של הרצועה — לא לפליטים. כל- מר: מי שמקבל מנות-מזון מהאום אינו מקבל עבודה יוומה. פועל-דחק כזה גם אינו מקבל 25 ימי-עבודה לחודש, מדי חודש ב- חודשו. ואילו המחירים הרקיעו שחקים.

העירוד השני: הגבלת מקו- רות-הפרנסה. עזה עשתה עסקים טובים בימי המצרים, מן הייבוא החופשי שלה.

מיישנה סימולני

והראיון בצורה זו, שהיא פסולה בעיני, מנסה ועדת הכספים ללחוץ על השר לטקס מן הדיווח על הכנסות את השיקולים ה' עיתונאיים הלגיטימיים, ולשעבד את הדיווח למפתח המפלגתי — אחרון מפתח ההורס את הכנסת מכפנים.

ח"כ נתן פלד (מ"ם) הגיב על כך כי נאום שהצדיק את הצנועה, והתקף את דיווח קול ישראל. ישראל קרגמן מסר בתגובה על דברי הודעה רשמית כי ה' הודעה, בה חזר על כוונתו ללחוץ על השר, תוך איום בקיצוץ תקציבו, ועדיין כך להכריח את קול ישראל לפסוח להבא על האופוזיציה ולדחות על מעשי הקואליציה.

כבודו של יו"ר

קדיש לזו חבט אותי לדון בפני ועדת הכנסת על כי אמרתי, לפני שבועיים, מעל הדוכן, שהוא "מחק את כל השאלות" שנשנו לדברי משה דיין בסיעת העבודה, ובכך נשללה האפשרות מאבא אבן להשיב. ה'יר טען שפגעי בכבודו, מפני שהוא כלל לא פסל את השאלות שלנו, אלא רק ביקש חקיקים והבהרות. הוכחתי כי ב' אותו יום החזיר לי שאלתה של שרי שאלות על דברי דיין. למחרת היום אחרי דין ודברים, הוא פסל סופית את אחת השאלות, והעביר את השאלה השנייה רק אחרי שינוי הנוסח. טענות דומות היו לח"כ שמואל תמיר, שנחבצו לדון דומה. שנינו כפרנו בעצם זכותה של ועדת הכנסת להפוך את עצמה לביית-משפט על האופוזיציה.

עיקר הויכוח הוא, כמובן, על פירוש סעיף-התקנון, שקדיש לזו דבק בהם. חלוקי-הדעות אינם על אישיותו של ה'יר, ואין לנו כל טענה שהוא נוהג כמש"א פנים. הטענה שלנו היא שהוא מחמיר לאחרונה בפירוש התקנון. עד כדי כך, ש' צמיה סכנה למוסד השאלות, המכשיר העיקרי שנותן לפעולה אופוזיציונית יוממה.

ח"פס את המקום השלישי מבין חמשת חברי-הכנסת הדועים ביותר בארץ. רק דויד בן-גוריון ושמעון פרס זכו באחוז גבוה יותר. (במקום הרביעי והחמישי עמדו שתי הנשים: גולדה מאיר ושלמית אלונגי.) דבר זה הרגיו, כנראה, מאוד את זקני הכנסת. הקורבן הראשון שלהם הוא קול ישראל, המדחה באופן אובייקטיבי על המתרחש בכנסת, לפי העניין העיתונאי. מובן שפעולות-האופוזיציה מעניינות כיום הרבה יותר ממליצות-השיעמום של זקני הליכוד-הלאומי.

לכן מסר יו"ר ועדת הכספים, ישראל קרגמן, הודעה רשמית לעיתונות, ובו ה' איום שיבוא בדברים עם השר הממונה על קול ישראל (ישראל גלילי), כדי להעמידו על מצב מחפיר זה. וזאת — על-פי בקשת חברי-הועדה — ובראשם יוחנן באור. הגבתי על כך מיד מעל הדוכן: "זהו אמצעי בלתי-ישר להשפיע על העיתונות

מה זה? מישחק שחמט סימולי-טאניז" שאל אותי אחד הסדרנים החתיקים של הכנסת, ביום השלישי ב' שבוע שעבר.

ואומנם, זה היה קצת דומה. כי בעת ו' בעונה אחת התנהלו כמה ישיבות של כמה ועדות שונות, שעסקו בעניינים שלנו. נאלצתי לקפוץ מחדר לחדר, הלך וחזור, להגיד את דברי בוועדה אחת, ומבלי לחכות לתשובה לעבור לוועדה השנייה, להגיד שם את דברי, וחזור חלילה.

זה היה אופייני לכל פעולתנו בשבוע שעבר. עליתי על הדוכן שש פעמים, כדי לשאת נאומים בהם נגעתי בעשרות נושאים שונים. הגשנו שתי הצעות-לסדר-היום. שלוש ועדות שונות עסקו בפעולותינו — ועדת הפנים (בעניין התפילה ליד הכותל), ועדת הכנסת (בתולנת ה'יר נגדי, בקשר עם דברי על פסילת השאלות), ועדת-הפירור שים (בעירעור שהגשנו אנחנו על ניהול ישיבה של הכנסת). קיבלנו תשובה על כתריסר שאלות, והגשנו שאלות חד' דשות.

אילו רציתי לפרט את כל הפעולות ה' אלה, ולהביא במלר' אם את כל הנאומים — לא הי די בגל' יון זה של העולם הזה כולו. שום סי' עה אחרת של הבית, וגם לא אותן הסי' עות המחקר אותנו לאחרונה על כל צ' עד ושעל — לא

התקרבו אפילו למדיה של פעולה זו. במקום מצומצם זה אפשר רק לסקור בקצרה חלק קטן מן הדברים:

התפילה ליד הכותל.

אחרי מחאותינו על הדחייה, הועברה הצעתנו לבסוף לדיון בוועדה-הפנים. חזרתי בה על טענותינו, ותבעתי חופש מוחלט לתפילת הרפורמים. אך כאן קרה דבר רגיל בכנסת, שבה שולטת הצביעות המפלגתית. בעוד שבמליאה הצביע הרוב בעד הצעתנו — הרי בוועדה הסגורה הצביעו נציגי כל המפלגות, פה אחד, נגד זכות הרפורמים להתפלל אנשי מפלגת-העבודה עמרו בראש הטורים נגד הרפורמים. המסקנות הצדיקו לגמרי את שר-הדתות, וזה נכון גם לגבי הצעת-המיעוט של איש' גחיל. לא יכולתי אפילו להסתייג, כי אינני חבר ועדת-הפנים.

הבנק של ח"כ שוסטמן.

בתשובה לשאלתה שלנו הודה סגן-שר האוצר, כי יש רשיון בנק בידי מאיר הלוי, הגיבור העגום של שערוריית סומרפון. ומי שהותף העיקרי שלו? ראשי "הסתדרות העובדים הלאומית", שהם גם ראשי סיעת המרכז החופשי.

אין זו רק דוגמה נאה של השתלבות במישר, אלא גם דוגמה נאה של צביעות. כי באותו שבוע עצמו הגישה אותה סיעה הצעת-חוק פרטית, בה דרשה לאסור פעילות כלכלית של המפלגות. (אגב, חיקוי גמור של הצעה קודמת שלנו.) היא סמכה, כנראה, על כך שהצעה זו לא תתקבל.

הסתערות על "קול ישראל"

לפני שבועיים התפרסמו תוצאות מחקר דעת-הקהל של מכון דחק, שגילו כי אני

דו"ח

לתושבי ראשון-לציון:

כפי שכבר התחייבתי בערב-ראיונות בראשון-לציון, הגשנו הצעה דחופה לסדר-היום: "הסכנות הצפויות לתושבי ראשון-לציון בעקבות התוכנית להקים מפעל-שפכים בקירבת-מקום". נשיאות הכנסת, הכוללת את נציגי כל הסיעות מחרות ועד מ"ם, שללה פה אחד את דחיפות ההצעה, ובכך הורידה אותה, למעשה, מסדר-היום.

לחילים ולמשפחותיהם:

ניצלנו דיון על חוק הנכים, שבו דובר גם על נסיעות חילים, כדי לעורר מחדש בעיית הטרמפים של החיילים. אורי אבנרי: ... בהזדמנות זו אני רוצה לחזור על בקשתי, או תביעתי, שבגללה כבר נעשיתי לנודניק. כוונתי להסדר בעיית הטרמפים לחיילים. אני יודע שהתנהל משאומתן בין משרד-הביטחון והקואופרטיבים לתחבורה, על מתן הסעה חינם לכל החיילים בכל קווי האוטובוסים בארץ. והנה, אותו משאומתן חיוני נרדם, או הופסק.

אינני יודע איזו זכות מוסרית יש לנו לתת זכות זו לשוטר, אך לא לחייל. איזו זכות מוסרית יש לנו לתת לחיילים לבלות, כיום, את עיקר חופשתם על הכביש? כשאני נותן טרמפ ועוד טרמפ, אני שומע סיפורים על שמונה שעות נסיעה ממקום-השירות הביתה, שמונה שעות-נסיעה הלוך, ושמונה שעות-נסיעה חזור, כשלפעמים החופשה כולה אינה אלא 24 שעות.

יצחק נכון: זה תלוי, אם זה מטואן...

אורי אבנרי: בדיוק לזה אני מתכוון. אין זה מתקבל על הדעת שהחייל הזה כשהוא כבר מגיע לתחומי המדינה, לא יוכל לנסוע באוטובוס, אלא יצטרך לחכות לטרמפ, ועוד טרמפ ועוד טרמפ, ולבלות שעות על הכביש.

וגם אם הזמן דוחק לו, והוא רוצה לנסוע באוטובוס, אין הוא יכול להרשות לעצמו לנסוע באוטובוס, כי כיום המרחקים הם כליך גדולים שהנסיעה באוטובוס עולה יותר מכל משכורתו של החייל, גם אחרי ההעלאה האחרונה של המשכורת. אני רוצה להשתמש בהזדמנות זו, כששר-הביטחון נמצא כאן, כדי להעלות לפנינו שוב, בכל תוקף, את הבקשה שהיא יסול איתך חלק בעניין זה ויביא את המשא ומתן עם הקואופרטיבים לסימום, בדרך של הענקת חופשה-נסיעה לכל החיילים במדים בכל קווי-האוטובוסים בארץ.

משה דיין (בסיכום הדיון): ... חברי-הכנסת העלה בהזדמנות זו את שאלת הסעת-החיילים. זו אולי הזדמנות, אולם אין זה שיך לחוק-הנכים.

להורי ילדים מפגרים:

בעת הדיון על פעולות משרד-הסעד, מצאנו לנכון לומר כמה דברים עקרוניים על הטיפול בילדים המפגרים: אורי אבנרי: למשפחה נולד ילד מוכה-גורל. זה יכול לקרות לכל אחד מאיתנו. המשפחה כולה נדונה לסבל נפשי בלתי-פוסק, לעיות ולשיבוש כל חייה, למועקה ולייסורים. והנה, נוסף על כל אלה, נדרשת משפחה זו, במדינתנו, לשאת גם בעול החזקת הילד במוסד — אם בכלל נמצא לו מקום במוסד.

כבוד היושב-ראש, לדעתי עצם הרעיון הזה מסמך את השערות. לא האדם אשם במחלת-טבע נוראה זו. אם בכלל יש משמעות לרעיון חברת-הסעד, כי אז חובה ראשונית היא לחברה, למדינה, לקבל על עצמה את כל הטיפול והשיקום של הילד המפגר, כל ילד מפגר, ולא חשוב מי הם הוריו.

אחרת אין מדינת-ט"ע, אלא רק מדינת-נדבבות, מדינה של צדקה וחסד, לא מדינה של רוחה וזכות.

זיטנה

בעת נאומנו על מישרד הסעד, בו מתחנו ביקורת על תפיסתיו המיושנות, הצגתי חוברת זו, שמישרד-הסעד הניח על שולחנו. אמרתי: "הסיטמה, לקראת שיבה טובה מתאימה בהחלט למישר כולו והקיים במדינת-ישראל."

לפני כן דחתה ועדת-הפירור את ה' עירעור שלנו על הצורה בה ניהלה דבורה נצר (מע"י) את הישיבה, בה העליתי את הצעתנו בעניין הכותל.

חיילים בחופשה אסורה

בוויכוח על חוק הנכים התגדנו לסעיף האומר, כי לא ישולמו תגמולים לחיל שנפצע בשעה שהיה בחופשה שלא-כדין.

אורי אבנרי: ... כל אחד מאיתנו, שהיה פעם חייל, היה בחופשה שלא-כדין. אינני מכיר אף חייל הנון אחד שאינו לפ' עמים בחופשה שלא-כדין.

פנחס רוזן: אם הוא נמצא בחופשה שלא-כדין, לא מגיעים לא תגמולים.

אורי אבנרי: אם החייל אינו נמצא לפעמים בחופשה שלא-כדין, הוא איננו חייל טוב. את זה אני יכול להבטיח לך. היה נדמה לי שמשה דיין ער לנקודה זו, כי הוא חיך כאילו בהסכמה.

טילים על תל-אביב

בדיון על חוק ההתגוננות האזרחית, יצאנו בהתקפה מוחצת על סידורי-הגאי הקיימים, והזכרנו בפני סכנות חדשות:

אורי אבנרי: ... מבלי להכניס את הכנסת לבעיית איסטרטגיות, ספק גדול הוא אם הגורמים, שהצילו את המדינה מ' פגיעות אוויריות בשלוש המלחמות האחרות, נות, יישארו קיימים במלחמה הבאה, או במלחמה שאחרי המלחמה הבאה. אני מדבר על המלחמה הבאה ואחרי-הבאה מפני ש' ראשי השלטון ומקורביהם הבטיחו לנו שזה דבר בלתי-ימנע.

נשאלת השאלה: האם הנשק הקונבנציונלי שתיה, הוא שיישאר? האם לא יחדור למרחב נשק בלתי-קונבנציונלי? כשיופיעו במרחב טילים במקום מפציצים, בתור נושאי-ה' הפצצה, האין זה משנה לחלוטין את בעיות ההתגוננות האזרחית?

משה דיין (בסיכום הדיווח): ... אינני שולל את הזיקה בין הטילים ובין שאלת המיקומים, בין הגאים לבין שאלת המיקל' טים. אינני רוצה להתעלם מזה, ואינני רוצה להיכנס לפירוט... על הטילים אין מדברים היום כעל משהו לדור העתיד ב' מיוחד התיכון.

על משרד-הסעד:

י"חר מכפי שדרוש משרד-הסעד כדי לתת טעד לאזרח, הוא דרוש כדי לתת טעד למפלגתו של השר, ולהעניק לה מיסבצת נוספת במפת האחוזות הפיאודליות של המישטר הקיים.

בעוד שוועדת-הייעול הממשלתית קבעה שאין מקום ליותר מ-15 משרדים ממשל' תיים, העלתה הממשלה השבוע (עם תקנות משרד-הקליטה) את מיספר משרדי-הממשלה מ-19 ל-20... משרד-הסעד, שאין לו שטח מוגדר של, החולש רק על חלק קטן מ' ענייני הסעד במדינה, המפצל את ענייני הסעד ומונע את ייעולם — הוא מיותר.

... זה אשר דרוש, אחרי שינוי השקפת' העולם והשינויים הפוליטיים שיתחייבו מ' כן:

(א) ביטול משרד-הסעד הקיים.
(ב) הקמת מיניסטריון אחד וכולל לכל ענייני שרותי הרווחה והסעד, כנון: בריאות; ביטוח לאומי; תגמולי בריאות, אבטלה, תאונות, נכות, זיקנה; קיום ושיקום המפגר ושאר המוגבלים; קצביות-משפחה שתאפשר (המשך בעמוד 34)

פה-אחד, תוך הפעלת המשמעת הקואליציונית והסיעתית בצורה הקיצונית ביותר, הורידה צמרת הזקנים של כל המפלגות את הצעתנו להקמת „מועצת ותיקי האומה“

אדומים ושחורים מעל לבאריקאדות — מן הדיון שניתן את דעתנו על סכנות אלו בעוד מועד.

הנוער רוצה שיתוף בהנהלה — לא רק באר

נפוליון בן-גוריון קנרי

ניכרסיטאות, אלא גם במוסדות המדינה. כי הוא נקרא לתת את דמו למען מדינה זו. כבוד היושב-ראש, לפני חודש היה נדמה כי גם במפלגות הקשישות נראה ההגיון של הצעתנו, וכי מתגבש רוב בבית להעברת ההצעה לדיון טרומי בחוזה. מאז נערכה התקפת-נגד עזה של הנאחזים בקרנות-המיזבח. בכל זאת אני מקווה כי התי-

בהצעה יכול, ואף צריך, לעמוד לביקורת נוקבת ועניינית. בהצעתנו לבית להעביר הצעה זו לדיון טרומי בחוזה, אני מבקשים לקבל שני עקרונות, שהם עמודיה-התווך של ההצעה: ראשית, הצורך בחילופי-מישמות בכנסת ובמוסדות אחרים.

לפי הצעתנו לא יכהן אדם בכנסת, אם ישב בה במשך 12 שנים. אפשר להתחכם על אורך תקופת-המאכסיון, לחומרה או לקולא, אולם יש לקבל את העקרון.

שנית, הצורך במציאת דרך נאותה להמשך פעילותם של הוותיקים אחרי סיום כהונתם בכנסת, כדי שסיום כהונה זו לא יהווה סוף פסוק של חיים פוליטיים, עד כי נאלץ אדם לאחוז בקרנות-המיזבח כל עוד הוא מרגיש שיש לו מה לתרום.

אין זה רק עניין של צדק אנושי. זוהי גם מיצחה של הגיון מדיני. אדם ששירת את הציבור במשך עשרות שנים, שצבר ניסיון למכביר בשטח מסוים, יש לו מה לומר לציבור, ויש לספק לו במה רמה ומכובדת לאמירת דברו.

בן-גוריון, רוזן והרמטכ"לים

אדם כמו דוד בן-גוריון, אשר לפי המצב הנראה היום לא יהיה חבר הכנסת הבאה, האם לא חשוב שתהיה במה ציבורית בה

היו"ר קדיש לוז: אנחנו עוברים להצעות-חוק של חברי-כנסת. הצעת חברי-כנסת אורי אבנרי, חוק יסוד: מועצת ותיקי המדינה. אורי אבנרי: אדוני היושב-ראש, אני מחכה מתוך נימוס לאיש שמתכוון לענות לדברי. היו"ר קדיש לוז: אתה יכול לדבר. אורי אבנרי: אני חושב שיהיה זה מן הנימוס שאחכה לח"כ אדניה, כדי שידע למה להשיב.

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה.

גל גדול של כמיהה עובר על הארץ — הכמיהה לשינוי, לתמורה, לחילופי-מישמות. בחברה תקינה דרוש איוון בין שניים — בין הדור הק' שיש, עתידה-נסיון של שנים והישגים, ובין הדור הצעיר, שופע הדינאמיות, השואף לחידוש.

במדינת-ישראל, הדינאמית לפי טבעה, העומדת בפני שלל אתגרים מהפכניים כימעט בכל השטחים, מן הראוי היה להפך איוון רגיל זה לטובת הכוחות הצעירים. אולם קרה וקורה ההיפך הגמור. האיוון מופר לטובת הקשישים, מופר עד כדי כך שקשה בכלל לדבר על איוון.

דור הזקנים: המדינה זה אני

הדור הראשון, דור המייסדים, דור הירואי מבחינות רבות, אינו מוכן לנטוש את עמדותיו.

מותו של בית הלורדים

בונה תנצח את העקשנות, וכי הצעה זו תוע' בר לוועדה לבחינה עניינית של עקרונותיה.

אולם בשעה שאמרת את הדברים, כבר ידעתי כי המש' מעת הסיעתית עשתה את שלה. הרכב-הנוכחים במליאה הוכיח זאת בעליל.

היתה בדיעו רשימה של למעלה משלושים ח"כים, שהודיעו לנו בפירוש, בשיחות הפרטיות שניהלנו במשך השבועות האחרונים, כי הם תומכים בהצעתנו באופן עק' רוני. אף לא אחד מהם נכח באולם בעת הדיון! היו שעזבו את האולם באופן הפגנתי בעת הדיון עצמו, כמו מרדכי בן-פורת (רפ"י לשעבר). היו שנעדרו מראש, כגון לובה אליאב, שולמית אלוני וגבי כהן (מע"י). נעדרו גם כמה ותיקים, שתמכו עקרונית בהצעה, כפינחס רוזן. לעומת זאת נכחו באולם כל החתומים השולטים בכנסת — מדבורה נצר ועד ישראל קרגמן. הם הירבו להפריע, לגחך ולשוחח ביניהם בקול רם. קדיש לוז, המנהל רק לעיתים רחוקות את ישיבת יום ד', ניהל הפעם את הישיבה בעצמו, ולא הסתיר את הסכמתו לדברי מתנגדי-ההצעה. על הצעתנו ענה ח"כ ברוך אדניה (מע"י), בתור יו"ר ועדת-הכנסת. הוא העלה את הטענות השיגוריות: שלמועצת החתומים לא יהיה מה לעשות, כי בעיית חילופי-המישמות צריכה להיפתר בתוך המפלגות עצמן, וכיוצא בזה. הוא לא ענה אף על אחת מן הטענות הענייניות שהשמענו. חזרתי לרוכן כדי להשיב על דברי אדניה. הצבעתי על העובדה שעוד לפני חודש הסתמן בכנסת רוב בעד הצעתנו — אותה הצעה שהספיק לפתע חסרת-תועלת.

אורי אבנרי: אני שם לב לכך שצעיירי-המפ' לגות, ובעיקר צעירי מפלגת-העבודה, נעדרים מן האולם ברגע זה — אולי מפני שיש משמעת קוא' ליציאות, ומצופים אינו מרשה להם להצביע נגד ההצעה. גם זה מלמד על טיבה של ההצעה.

לאחר-מכן ניתחתי את טענות אדניה לגבי ההלורדים הברזית והוכחתי שמוסד זה, שהיה אנאכרוניסטי בימי נעוריו של אדניה, הפך לאחרונה למוסד מודרני ביותר, אחרי שהוכנס בו שינויים מפליגים ומאז שהמלכה מעניקה את התואר „לורד“ לאנשים המצטיינים בשטחי-החיים השונים, ממדענים ועד ספורטאים, ללא זכות תורשה.

ויקטור שפיטוב: אולי תציע גם איזו מלכה

צעירה? אורי אבנרי: יש מלכה במדינה זו, ושמה גולדה מאיר. כולכם יודעים זאת, ואף אחד לא יפר את מרותה.

סיימתי באיום מפורש:

אורי אבנרי: אני מזכיר את ותיקי הבית הזה — אם הבית ידחה הצעות סבירות כמו שלנו, ה' תוצאה היחידה תהיה שיגבר הלחץ הציבורי למען ניתוח קיצוני עוד יותר, כמו הניתוח המוצע עליידי יצחק בן-אהרן. כלומר: להקים פשוט גיליוסיה, לפי הגיל ואורך-הכהונה.

זה לא עזר, כמובן. ותיקי כל המפלגות — מרק"ח ועד הימין הצביעו פהאחד נגד. גח"ל ומ"ח נימנעו, כביכול, מההצבעה — אך רק כדי שתהיה להם הזכות לדבר נגד ההצעה מעל הדוכן, ולחטוף קצת מן הפירסומה. כמו תמיד, בכל עניין עקרוני, עמדה סיעתנו נגד כולם, 1 מול 119.

יכול לבטא, במיסגרת ממלכתית, את השקפי' תיו על בעיות גורל, כגון הכיטחון, העלייה, הצינונות, הממשלה, ואפילו ראשי-הממשלה?

אדם כמו פנחס רוזן, שריהמשפטים במשך שנים כה רבות וחשובות, האם לא חשוב שיוכל לתת את דעתו על חוקים חדשים, גם אם לא ירצה להיות חבר הכנסת הבאה, כפי שהצהיר?

ראשי-ערים קשישים, כמו אבא חושי בחיפה ואברהם קריניצי ברמת-גן; רמטכ"לים לשעבר כמו דורי ירין ולסקוב; שופטים-עליונים בדימוס כמו יצחק אולשן, ואולי גם רבנים ראשיים שסיימו כהונתם, כמו הרב אונטרמן הקשיש — האם לא מן הדיון שתהיה במה בה יוכלו להתחכם לעניי הציבור, לזון על בעיות ציבוריות מרכזיות, כשהם יהיו משוחררים סוף-סוף מעול משמעת-מיסלגית נוקשה, מכבלי-התפקיד, ומן הדאגה לרכי' שח אהותם של בוחרים? האם מוסד כזה, שבו יהיה תמיד יוכוח רציני, שיהיה בעל השפעה מוסרית עמוקה, לא יתרום נימה חשובה חדשה לחיינו הציבוריים?

האם האיוון שיווצר בין מועצת-ותיקים עתירת-ניסיון, וכנסת צעירה ודינאמית, שחבי' ריה יתחלפו תדיר — האם איוון זה אינו פסי' חיים למדינה?

יהאנא הדבר ברור: אין אנו מרימים את נס המלחמה בזקנים. איננו באים לנשלם ולשפוך את דמם. להיפך: באים אנחנו ליצור מתכונת בריאה להמשך השפעתם הלגיטימית, מבלי שהדבר יפריע לחילופים סבירים.

הדוגמה הגדולה: צה"ל

כבוד היושב-ראש, נשאלה לא פעם השאלה מדוע צה"ל עולה בכשרו במידה כה רבה על כל מיסגרת אחת בארץ? יש לכך סיבות רבות. אך אחת הבולטות ביניהן היא שצה"ל התרגל משחירימו לחר' לופים מתמודים, מהירים וקבועים של כל בעלי התפקידים הכבירים.

אין זה מיקרה כי הרמטכ"ל המנצח של מלחמת-סיני, והרמטכ"ל המנצח של מלחמת-ששת-הימים, נטשו שניהם את התפקיד למחרת נצחונם המהיר, כדי לפנות את המקום לקצינים חדשים, שעניינם אינן נשואות אל הנצחון של אתמול, אלא אל האתגר של מחר.

יש כמובן הבדל בין צבא ובין כנסת. אולם עקרון היסוד נכון לשניהם, כשם שהוא נכון לגוף האדם, שבו כל התאים מתחלפים תוך שנים מעטות.

כאשר מופרע תהליך טבעי זה — גורם הדבר למחלה קשה, אותה מחלה שאנו עדים לה עתה בבית זה.

הרי בכנסת מת-הורשיח מזמן. אין עוד ניסיון כן לשכנע ולהשתכנע. ההיכוח כימעט ואינו משנה דבר. יתר על כן, גובר והולך המרחק בין הכנסת והציבור, ובעיקר הדור הצעיר — מרחק המתבטא לא רק ביחס תופעות כמו ספורט וסינון, אלא גם ביחס למיפלות, למישמעת קוא' ליציאות, לטכנולוגיה, ולשאר אתגרי ימינו.

ניתוח זה טומן בחובו סכנות נוראות לדמוקרטיה. בימי התקוממות הנוער במערב ובמזרח, שעה שמונחים דגלים

הוא מזהה את עצמו עם כל מוסדות המדינה, עד כדי כך שהוא אומר לעצמו: המדינה זה אני, הממשלה זה אני, הכנסת זה אני.

ואכן, כנסת זו — 50 מחבריה הם מעל גיל 60. במ"י שלה אין אף חבר אחד אשר נולד אחרי מלחמת-העולם הראשונה. וזה במדינה שהגיל הממוצע של אוכלוסייתה, בסוף 1966, היה 29 שנים ו-4 חודשים. 73.9% של תושבי ישראל הם מתחת גיל 44.

המנהיגים הדיוס לא תמיד דגלו בשילטון של זקנים. דוד בן-גוריון היה בן 35 כשהפך למוכיר הכללי של ההס' הדרות, או עמדת-מפתח ממדרגה ראשונה. בגיל 49 כבר

חושי אודשן דורי

היה יושב-ראש הנהלת הסוכנות, ראש-הממשלה של המדינה בדרך. כלומר, בגיל צעיר יותר מצעיר הצעירים בכמשהל דהיום. יגאל אלון היה סגן מפקד הפלמ"ח בגיל 25, ומפקדו בגיל 27. בגיל 33 היה אבא אבן נציג ישראל באו"ם. מנחם בגין היה נציב בית"ר בפולין בגיל 26, וגולדה מאיר היתה בת 28 כשהגיעה לעמדת-מפתח בחברת סולל-בונה.

אין צורך להסתמך על נפוליאון, שהיה בן 30 כשעלה לשילטון עליון. בימינו, במדינה דמוקרטית כמו ארצות הברית, ובה גיון קנדי לתפקיד הרם ביותר בעולם בהיותו בן 43. מעבר לגבולנו הגיע המנהיג מס' 1 של העולם הערבי, עבדאל-נאצר, לתפקידו בראשית שנות ה-30 שלו.

ורק אצלנו, היום, שלטת ממשלה שגילה הממוצע הוא 61, בשעמדות-המפתח במדינה הן בירי בני 70 ומעלה. בני 50 עומדים בפתח ומחכים לתורם בתוסכול גובר, בחוסר-מבלנות בולט וקולני. בני 40 נחשבים לתינוקות דבית' רבן, ובני 30 אף אינם עומרים פוליטיים.

חילופי-מישמות וקרנות-המיזבח

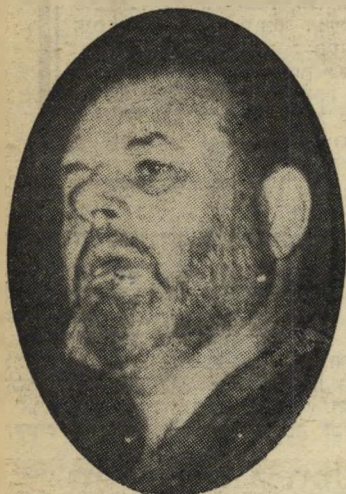
כבוד היושב-ראש, הארץ כולה מחכה, מצפה, משתוקקת לרעיון המכוננת, להכנסת דם חדש לעורקי הגוף הפוליטי.

הצעתנו באה לשרת מנגמה זו.

לא נעמוד ולא נתעקש על שום פרט מפירטי הצעתנו, בבחינת „כזאת ראה וקדשי“. לא על הגדרת הסמכויות, ולא על הגדרת הזכאים לחברות במוסד המוצע. כל פרט

❖ **פיטר פריי דורש „אמנות בריאה“**

❖ **צעירים נזעמים באו להפגין נגדו**

פריי

היתה זו קבוצה מגוונת למדי. היו שם דמויות כמחזאי יוסף מוגני (33), המשוררים מאיר ויזלטיר (27), יאיר הורוביץ (27) ו- יונה וולך (24); ציירים כשוש שורק-בן אשתמוץ (21), מיכאל דרוקס (28), אלישע בנוביץ (27); הסטודנטית איילה אפשטיין והעובד הסוציאלי דני טרץ' (25), הפיזמונאי מנחם בינצקי (26); והסטיריקן חנוך לוין (24). וכשכבו האורות החלה „ההצגה“ — באולם.

★ ★ ★

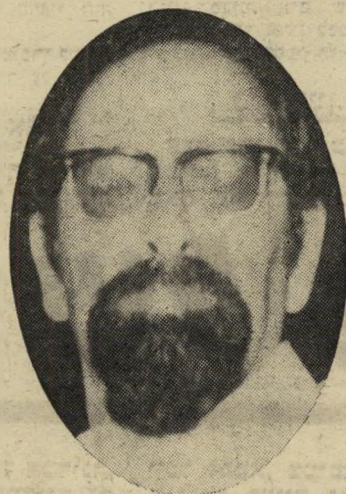
המחזה לא החל פרגלי, בהרמת מסך. פיטר פריי עלה קודם על הבמה, הת' חיל לשאת נאום ארוך, בו ניסה לשכנע את הקהל שהצגת-בכורה למוזמנים ומבקרים

אמנות בריאה — ובעלת רמה. אבל כשפיטר פריי בחר, בתוקף תפקידו כמנהל האמנותי של האהל, במחזהו של יגאל מוסינזון שברו את הכלים להצגה הראשונה בבימויו — הת' ליטו הצעירים, כפי שאמרו אחר-כך, „להרים את הכפפה שפיטר פריי זרק לנו“.

תחילה הרפסו כרוזים. אחר-כך עמדו כי- פתח הכניסה לאהל וחילקו את הכרוזים ל- מוזמנים. עוד לפני שהתחילה ההצגה, יכלו הנוכחים לקרוא את הפנייה הבאה:

קהל אומלל, קהל קוני-הכרטיסים לשבור את הכלים:

כרטיס קנית, כסף כבר אבוד. קום, הצל את זמנד. קום וצא מפה, זו זכותך. היא

מוסינזון

ידיים הולמות בעובד הסוציאלי דני טרץ' (במרכז) שהשמיע קריאות נגנותו של פיטר פריי, בבכורת המחזה שברו את הכלים בתיאטרון אהל. בתמונה נראים סדרנים וצופים, כולל נשים, המכים בדני וגוררים אותו.

לפני כחודשיים, באחת מהצגות המחזה הביתה של הרולד פינטר, שהועלה ב- תיאטרון הקאמרי, עשה פריי מעשה יוצא- דופן בתיאטרון הישראלי הסולדי. הוא צעק בוו — כמחאה נגד העלאת המחזה. צעקות-הבזו של פיטר פריי שהוא כיום

סוף סוף זה קרה גם בישראל — מרד של צעירים נגד המימסד המסתייד. וזה קרה דווקא בתחום המאופק והשקט ביותר של החברה הישראלית — עולם ה- תיאטרון. שורה של אמנים צעירים, מחזאים, משוררים וציירים, החליטו להתקומם נגד

כיינא' ב"אזהב"

חייבת להיות גרועה. הוא דיבר בביטחון עצמי רב, כמי שעומד להציג עתה את ה- מחזה הטוב של המאה. אחר כך הוציא לבמה כמה שחקנים המשתתפים בהצגה, ועשה להם הכרה עם נכבדים היושבים באולם. הדבר העלה את חמתם של האמנים ה- צעירים באולם. הם שיסעו כל משפט של פריי במחאות כפיים צניניות. אחר-כך החלו לשסע את פיטר בקריאות צעקניות: „להת' חיל את ההצגה!“ „תתנצל בסוף ולא בהתח'“

כלולה בדמי הכרטיס. שב בבית-קפה, שאף רוח, שחה שוקו קר, קפה קר, אכול אבטיח. על הכרוז הופיעה חתימת מלר"ז, המוע' צה למניעת רעש וזיהום. בשוליו התנוססה סיסמתו של פיטר פריי: אמנות בריאה

★ ★ ★

איש מהנוכחים לא ידע מי יום את הכרוז. רק לאחר שסיימו לחלק אותו, נכנסו יוזמיו ומנסחיו פנימה, לאולם, בכר- טיסים שקנו בכסף, התגלו לקהל.

המנהל האמנותי של תיאטרון אהל — הוליר דו גל-ראיונות בעיתונות, ראיונות בהם ניסה פיטר להצדיק את מעשהו. „הצרה עם הקהל שלנו“ אמר אז פיטר, „שהוא אדיש. עם ששולח את בניו למות בשדה-הקרב צריך לקבל אמנות בריאה.“

כמה אמנים צעירים, שאינו מאורגנים ב- כל מיסגרת שהיא, קיבלו את דבריו של פריי ברצינות. הם סברו לתומם שאדם ה- מטיף לאמנות בריאה צריך להגיש בעצמו

רמת החומר המועלת על בימות תיאטרוני- ישראל. הם ערכו הפגנה צעקנית, בהצגת בכורה חגיגית, בתיאטרון אהל. אלא ש- המרד דוכא עוד בטרם התלקח: קהל ה- מוזמנים בהצגת הבכורה, השייך כימעט כולו למימסד התיאטרוני בישראל, ערך לינץ' במורדים, סילק אותם מהאולם ישר ל- ניידות המשטרה שהמתינו למטה. בכל העניין הזה התחיל פיטר פריי, ה- ילד הפרובלמטי של הבמה העברית.

זירת הקרב: אולם התיאטרון הפך לבמת התגוששות ביואמנים, סדרנים וצופים

„להוציא אותם!“

צועק שחקן האהל יהודה גבאי, הניצב בידיים שלובות על הבמה (בתמונה מימין). אבל קריאתו נבלעת במהומה המתחוללת באולם, כשכל הקהל קם על רגליו, צופה בתיגרת האגרופים המתנהלת בין קבוצת האמנים הצעירים לבין סדרני התיאטרון. בתמונה למעלה נראה יגאל מוסינזון הצופה בבניו חומי ואביסל, המשתלטים על המיתפרעים. מימין, בתמונה למעלה, נראית גם המשוררת יונה וולך, ולידה המנהל האדמיניסטרטיבי של האהל פרץ פינקל.

ישראל. עוד יותר מגוחכת העובדה שהסערה פרצה סביב הצגה שאינה ראוייה להתרגשות כה רבה. אילו היו האמנים הצעירים עורכים את הפגנתם בסוף הצגה רגילה, עם קהל רגיל, יתכן שהקהל כולו היה מצטרף אליהם בהפגנת מחאה קולנית נגד המחזה. כי מתוהו של יגאל מוסינזון, בכינוי של פטר פריי, הוא אחד המחזות הקיטשיים ביותר שהוצגו לאחרונה על בימות הארץ. זהו מחזה המתיימר להילחם בכפייה הדתית ובסופו של דבר הוא מטיף להשלים עם ה"כפייה" — מתוך המסקנה הצבועה, שה"כפייה" הדתית, עם כל הצרות שהיא גורמת לאלה שאינם דתיים, מלכדת את העם. המחזה אינו אינפאנטילי, כפי שטענו ה"אמנים" מנסחי כרוזי המחאה: הוא סניילי, משעמם וחסר כל ערך דרמאטי.

אין בו שום דבר המצדיק את הסערה שהתחוללה סביבו, מלבד העובדה שהאיש שביים אותו מטיף השכם והערב לא להיש"אר אדישים לתיאטרון גרוע ומשעמם.

מצטרף לדעתם או דוחה אותה. כשאני צעק"תי בוז בקאמרי, חיכיתי לסוף, מתוך סלידה"ריות עם השחקנים, וכדי לא לפגוע בקהל." כשנשאל פריי על המכות הברוטאליות שהוכו המפריעים, השיב: „הסדרנים הם פרימיטיבים. הם התרגשו והקהל התרגש. אז אי אפשר להאשים אותם." לאמנים המפגינים היו טענות משלהם. אמרה יונה חלף: „רצינו לגרום לכך שאנ"שים לא ילכו לראות זבל שאסון לראות אותו. פטר פריי סבור שזו אמנות בריאה, אנתו סבורים שזו חאלטורה ותנטריש." „אילו לא היה פטר פריי משתחץ ונואם נאום-הטפה לקהל, לפני ההצגה, היינו מח"כים עד הסוף," הסביר דני טרף, „אבל זה הוציא אותנו מהכלים איך הוא מתנשא ומת"פאר בדבר שעוד לא ראינו."

★ ★ ★
צ'וק הגורל הוא שהסערה האמנותית הראשונה מזה זמן רב פרצה דווקא בתיאטרון הרדום והמפגר, שבין תיאטרוני-

לה!" „לא שילמנו כסף כדי לשמוע אותך!" העיר ויולטיר, מאוחר יותר: „מחיתאות" כפיים וקריאות-בוז הם נשק-מגן לגיטימי של קהל, בהצגה גרועה." פטר בא במבוכה, השיב לצעקות: „אני אחשוב על זה." כאשר הורם לבסוף המסך וההצגה התחילה, ליוו אותה האמנים הצעיר"ים בצחוק פרוע. הקהל מסביבם ניסה ל"השתיקם. עד מהרה פרצו ויכוחים שהתפת"חו לתיגרות. היה צורך להפסיק את ההצגה. בעוד חלק מן הקהל מנסה להרגיע את המפריעים, עלה על הבמה שחקן האהל תר"חיק, יהודה גבאי, ופשוט החל לשטות את הקהל במפגנים. „ארבעים ושלוש שנה אני בתיאטרון," אמר גבאי כשכל הקהל עומד על רגליו, „ועוד לא קרה לי דבר כזה. תר"ציאו את בוגרי בתי-הקפה וגמשיך בהצגה." זה היה האות ללינף המונית, הקהל, ה"מורכב ברובו ממשפחות שחקנים ומוותיקי"ההסתדרות, הסתער על המפריעים. היה זה הפנינג אמיתי, שלווה כצעקות, צעקות-שכנגד ומהלומות-אגרופים. יגאל מו"סינזון ומשפחתו ניצחו על הפוגרומ. אביסל וגרר אותו החוצה, כשהקהל הולם כמשורר

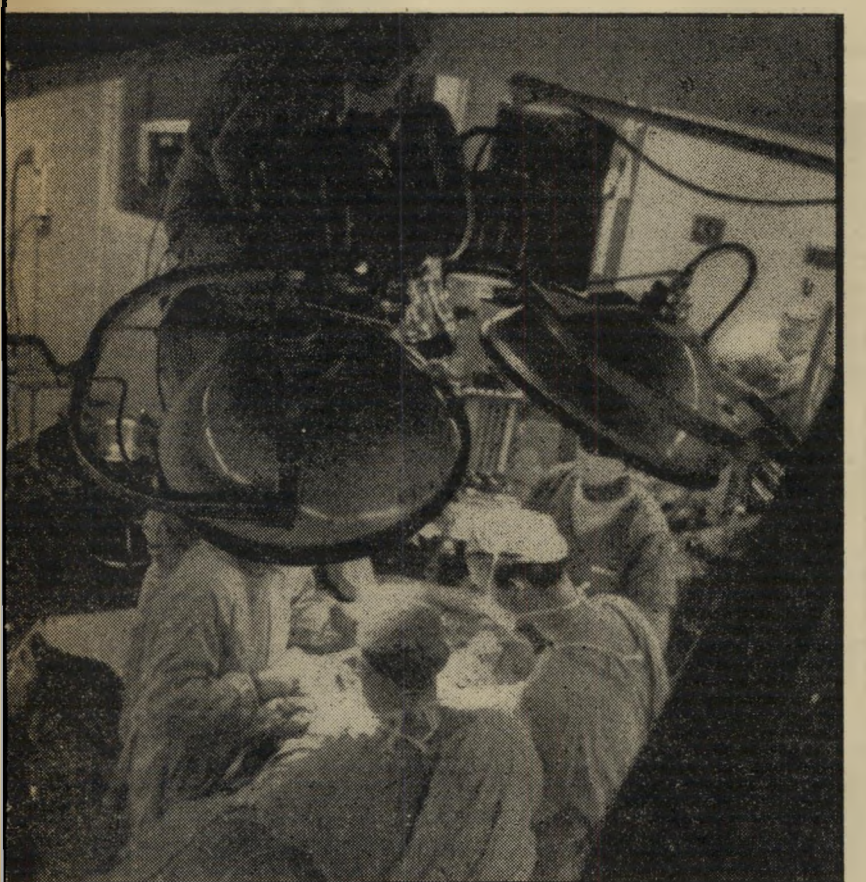

קרב-אגרופים ברוטאלי נערך באולם אהל, כשהופסקה ההצגה והשחקנים על הבמה הפכו לצופים בהצגה הנערכת באולם. יש לשים לב להבעות-פניהם הנזעמות של הצופים והסדרנים, המסתערים בחמת-אלימות על המפריעים.

הוא רצה למה אהבתה החזיר אותו לחיים

את גופי לא חשתי, היה חלול. במקום שהייתה בסן נוצר שקע; במקום עיניים — חורים. איני יודע כמה זמן ישבתי כך. נקי, שה רפה בלדת הקפיצה אותי ממקומי. איריס דין עמדה בפתח, שופה וזוהרת. "אפשר להיכנס?" יוחר מדי השתהיתי ליד הדלת, נועץ בה עיני ככסיל. היא התנועה בחוסר-ביטחון. איריס היתה בת-בית אצלנו. נישאה בגיל 17, "תמימה אך סקרנית" כפי שנהגה לומר. שנים רבות סבלה מרגשי נחיתות מחמת קומתה הגבוהה. היתה מהלכת כסופה ומכור נסת, מתאמצת להיראות קטנה. כאמצע שנות

א'י' ה'א' "א'י'

תמונה זו צולמה בעת ניתוח הלב הפתוח

עדיין כמה חמורה מחלתו ומה היא צופנת לעתיד תורת "איריס" במהלך הסיפור: היחסים בינינו כבר נמשכו מזה שלוש שנים. מפתח לדירתי. נוהגת היתה לבוא אלי לארוחת הבקרובות מצאתיה בבית בשווי המעבדה. גם גרושתי באה בכל יום לבקרני. דביקותה היתה קרה והשתיים נפגשו ליד מיטתי ואם כי כולנו הש חביבים, קשה היה שלא לחוש במתח. אכן, הי מווררה.

★★★
האשר

באחד הימים נכנסו השתיים אלי בהפרש של חלפו כבר כשלושה שבועות מאז התקבלתי הצטייה לשיחת-סיכום עם רופאים מרשה את הארגעה היקו מעט את רגישותי ואף-על-פי-כן במצב של כוונות. שתי אחיות באו להציע את המיטה; יצאנו לה הסמוך. "למה את באה לכאן כל יום?" איריס השליחה במפתיע. טובה הזדקפה. קל היה להציתה. לא היה לי כל עמדה; חשתי עצמי כמשקף מן הצד. כל מה ש אותה שעה היה. שלמעשה השיער הבלונדי של להן מטבע ברייתן. "איני צריכה את רשותך". "האינך מרגישה שאת מפריעה?" "מפריעה? למי? לך?" טובה ישבה על ספסל עץ. איריס מול, על כיסא. שולחן ארוך. "חידלו, בבקשה" אמרתי. בפתח הופיע פרופסור דה-פריז. לבש חלוק לבן כתמיד. בידך את שתי הנשים בניד ראש וביקשני מיד הוסח דעתי מן הנשים. הלכתי בעקבותיו. דלת נועל במפתח.

העשרים שלה והיא כבר אם לילדה בבית ספר, נתקבלה לעבודה מישרית בבית-חרור שט למעילים. כאשר היתה דוגמנית-הבית הראשית ופרשה ממישרתה, נתן המנהל עינו בנתונים הטיבעיים של הפקידה החדשה. לא יצא זמן רב ואיריס דין, הפקידה החדשה, היתה דוגמנית מבוקשת. זקפה קומתה וסיגלה לעצמה יציבות. קחי דמותה המוצנעת נחשפו והעניקו לה יופי נדיר. לגיורתה נוסף מימד של גמישות. היא לא איבדה כלום מחיבורה ואף נשים הביטו בה בהנאה, להוציא את חולות הקנאר שאין להן תקנה.

באותם ימים חזרה מטיל באירופה. קלטה שמועות אצל מכרים ובחנות המכולת. איני יודע אם באה לאזן את סיפור המעשה על-פי גירסתי שלי, או שביקשה — כפי ש אמרה — לדרוש בשלומי. אדע אך זאת: היא הופיעה ברנע הנכון וקרעה פתח בחור מת הקדרות שסגרה עלי. איריס ישבה ממולי שעה ארוכה והאזין נה. דיברתי בשטף, חושש שמא תקום ותסי תלק מבלי לשמוע הכל. דיברתי על נישור אין שניכשלו, על לידה שתצטרך לשלם את מחיר השגיאות של הוריה. ענינה התכולות בחנו אותי ברוך. כזאת השתוקקתי אליה — נאלמת וקשובה, נרדמתי בעודה סמוכה וחמימה. בבוקר מצאתי עצמי לבוש פיזאמה ונעלי הבית — לרגלי מיטתי. כבשתי ראשי בכר ושאתי מלוא ריאותי מניחות בשרה. איריס הקלה עלי לחתום פרק מעבירי לא ידעתי כי היא עתידה להשתלב כה עמוק בסרק החדש שנה עתה נסתח. קסטן חוכנס לביילינסון, לשורה של בדיקות רפואיות אינסופיות. איש לא ידע

יהודה קסטן כפה על עצמו גילוי לב נדיר, העושה את סיפרו למיטמך אנושי מרתק. הנקרא בנשימה עצורה. כך כתוב על עטיפת הספר בלב פתוח — וזה נכון. כבר בפתיחת הספר נעצרת נשימת הקורא על-ידי תיאור ההתקפה הראשונה:

וחלתי לעבר השולחן, אחותי בקצהו ו משכתי עצמי כלפי מעלה. עתה נעשו הי כאבים עזים כל כך, עד שכמעט לא ניתן עוד לשאתם. ניסיתי לשבת, לשכב, וככל שביקשתי למצוא תנוחה שתקל על הכאבים, כן גברו. ניסיתי לצעוד ואכן הוקל לי בי מיקצת. פסעתי מחדר לחדר, משם למטבח וחזר חלילה, עד רדת הלילה. קרוב לחצות החלטתי להתקין עצמי לשינה, אך השכיבה הסבה לי כאבים חדים. המשכתי לצעוד, עד שהאיר השחר. עיני נעצמו מעייפות. אך המשכתי לצעוד. נמנמתי תוך הליכה, וריענתי תי עצמי מדי פעם בסבילת ראשי מתחת לברז המים הקרים. הזנתי עצמי בחלב ובי בננות. כאשר סרבו רגלי לשאתני, מצאתי תנוחת ישיבה בכורסה, אך כל תוויה קלה הכאיבה. נרדמתי כהלום רעם וראיתי כי סיוטי מעגלים הקרבים אלי ממרחקים במהירות מסחררת, גדלים והולכים וסוגרים עלי לבלעני. הקיצותי כואב וסחוט. הבטתי כי שעוני. עשרים דקות עברו עלי בשינה טרופה.

חמישה ימים וארבעה לילות כך צעדתי בדירתי. הכאבים לא הירפו ממני. בבוקר היום החמישי חלפו כלא היו. הצעתי את המיטה, ניתקתי את הטלפון ואת פעמון הדלת ונרדמתי. בערב התגלחתי והתרחצתי, וירדתי אל שכני, דיר אליהו רבינוביץ.

הוא הצמיד את הסטטוסקופ אל חזי, ול-אחר זמן, אמר: "אני שומע איחשה בבית-החזה, שאינה מוצאת חן בעיני. לך לבית-החולים", אמר.

יהודה קסטן, 41, חושף את ליבו לא רק לסכין המנתח האמריקאי המהולל ד"ר מייקל דבייקי. הוא פותח את צפונותיו גם בפני הקורא. בלב פתוח, שיש לו כל מה שדרוש כדי להפכו, לרבי-מכר, אינו דו"ח פאסתי על ניתוח מסובך ומסוכן. הוא מתאר אמנם את נתיבי-הייסורים שהוביל את כתב הארץ ה-נימרח במבילינסון ועד לבית-החולים ביוס-טון, סקסאס. אבל בראש וראשונה, זהו רר מאן חייו — על אהבותיו, על כישלונותיו-איו, על ייסורי גופו ונשמתו.

הגיבור
יהודה קסטן (41) עלה מ-גרמניה ב-1933, בהיותו בן שש. למד משפט וכלכלה באוניברסיטה ה-עברית, והוא כיום חבר מערכת 'יומן הארץ'.

רק סוד אחד לא גילה קסטן בסיפור: מי היא באמת אותה גיבורה מרכזית שהוא מכנה בשם "איריס דין". את כל יתר הדמויות הוא מזהה בשמותיהן המלאים: רופאים ידועים בארץ ובחול, אשתו, ידידיו. אבל את הדמות המרכזית בחייו, באותו פרק זמן, הוא מסתיר תחת שם בדוי.

וכך היא מופיעה לראשונה בסיפור, אחי רי שהוא מתאר את המועקה שהשתלטה עליו, בעיקבות גירושיו. 'ידיו, דוד, בא לביקור' פתח בדירתו, שמע על גירושיו, ויעץ לו: "שמע. יש לי חתיכה מצוינת. מדי שבו עיים אני בא אצלה להתפרק. היא תשיכה ממך את כל הבעיות". השאיר מספר טלפון והסתלק. היא היתה כבת עשרים-ושלוש. לא רזה ולא שמנה. נשארתי צונן לידה, אף שהפ-עילה התכולות מיקצועיות; ואולי סלדתי ממנה בשל ריח העובש שנדף משערה. "עיף. פעם אחרת", מילמלתי. ביקשתי לשלם לה, אך היא אמרה כי חב-רי דאג לכל. נחפזתי לצאת. היא נשארה שוכבת במיטתה, סוקרת אותי בדומיה. ברי חוב, צועד בחיפזון, חשתי עצמי מוכה כפי שלא טיב מעודי. כמה שיש לי סינה משלי, כורסא מתנדנדת וגלילות-ארגעה לרוב. בלעתי שתיים מהן וגלשתי לעולם של הווה.

גרפתי. היא ענתה במכתב דחוף ופתחה כך: „אני כותבת לך יום יום, כמו יהודי המניח תפילין. גם בשבת אני כותבת, מיד עם צאת הכוכבים.“ מכתביו של אחי עסקו בשאלות ענייניות. הוא דיווח לי על המשא ומתן שהוא מנהל עם חברת הביטוח, כדי להבטיח את השתתפותה בהוצאות נסיעתי. כאשר הגיעו כמה מיכתבים בעתו ובעונה אחת, התחבטתי איזה מהם לפתוח ראשון. הייתי עוצם, איפוא, עיני ושולף אחד מהם. כשהיה ביניהם מיכתב מאיריס הייתי מערים על עצמי וחוזר על ההגדרה שוב ושוב עד שמכתבה היה עולה בפיר.

„אהבתי תשזור עליך מכל רע. הם מכי איבים לך? חושבת עליך עשרים וארבע שעות ביממה. מרגישה אותך, מחלקת אותך את היסורים. נרדמת בלילה וראשי על חוף. מתעוררת בשעות הקטנות וגופי לח וכואב. אל תבזי לי. אני חשה הכל פיסית.“ כי מיכתביה כימעט לא הובאו עובדות, רק רגשות. עמודים שלמים, בכתביד גדול ומ עוגל. לא הקפידה על סיגנון. כאורח דיבורה כן כתבה. נפשי יצאה אליה.

★ ★ ★

משבר קשה

יום אחד צילצל הטלפון בחדרו של קסטן בבית החולים. היתה זו „איריס“ שדיברה משדה התעופה של ניו יורק. היא הגיעה לי שורה של תצוגות אופנה. כעבור שישה ימים, עם תום שליחותה כדוגמנית, הופיעה בבית החולים — בלונדית, שזופה, יפהפיה. קסטן כבר הספיק עד אז לעבור את ה ניתוח, אותו הוא מתאר באחד הקטעים ה דראמטיים ביותר מסוגו. אבל אחרי הכא בים, אחרי הסבל והמאמץ, הסתבר שדרוש ניתוח נוסף. החלו בדיקות נוראות ומסובכות. הרופא עצמו נואש מהן, ואילו קסטן שקע במצולות האפסטיה, המום מכאבים ומסמירה רגעה.

ואו, במעמקי הייאוש, חל המיפנה. ואי ריס החזירה לו את הרצון לחיות:

דומני שהיה זה המשבר הקשה ביותר ש פקדני במחלתי. הוא היה פסי ונפשי כאחת. לפי הערכתי החל שעה שנכנע הרופא שערך בי את הציתור. את כולם ראיתי כמלאי תפקיד ביאוש: האחיות בלהגן, הטכנאי וקולו הרועם, מבט התאווה בעורפו של ה רופא. הייתי שרוי בחוסר אונים מוחלט. לא האמנתי שעוד אחלים אי פעם. צינתורים — זה מה שהועיד לי הגורל. זה האחרון. רק אתאושש ושוב ינקבו לי חור בירך או כי זורע, ואחיות מצפצפות תקפצנה סביבי כי גפרורים. תמיד יבקשו לדעת מה מתרחש ב תוכי: כיצד השתלב הטלאי בריקמת החתין, מה עלה לו למיסתם, מהי כמות הדם החורר רת לחדר השמאלי של הלב. הם רוצים שאוכל, שאתחזק — כדי ששוב יוכלו להש חיל צנתרים לגופי. ואיריס? היא עושה יד אחת איתם. בלא יודעין. מוליכים אותה שולל. יש לה יחס של דרך ארץ אל הרופ אים; יחס מוגזם, מוגזם מאוד. אינם ראויים לכך, איריס. לך אני יחיד, להם אני אחד מרבים. יש להם את גיון. איריס, את מכירה את גיון בנט? ראית אותה? אני שונא אותה. אני אוהב אותה. לאן נעלמה גיון, איריס? „היכן גיון בנט?“

היו אל המילים ראשונות שיצאו מפיו לאחר שלושה ימי אלם. איריס שמעה על גיון. סיפרתי לה. אבל מאז באה איריס נעלמה גיון ורק עתה — כאשר גאה יאוש — נזכרתי בה.

„גיון, איריס. גיון בנט. איפה היא?“

„אשאל אחרי כך. קניתי לך אבוקדו. אתה אוהב אבוקדו. עם בצל.“

איני רוצה כלום. גם לא אבוקדו. אני רוצה להירדם ולא להתעורר עוד. ואני רוצה שאיריס תהיה לידי כשאיירם. תלשף את מצחי הקר. יקחו אותי מכאן באלונקה ופני לא מגולחים. גם מבושי לא רחוצים וצח נתם מכה בנחיריה של כל אחיות צינתור בעולם. מבוישים מצחינים! שיצחינו. שיצחינו כמו גחיה רקובה של ...

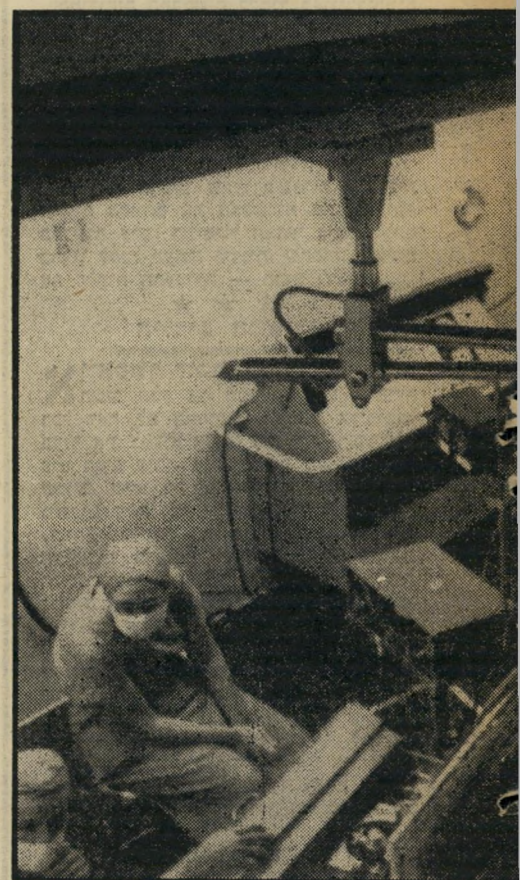
לפתע עצרתי נשימתי. משהו הודחל על ירכי, מתחת לסדין. קריי. וחילה איטית אבל עקשית. אצבעות אצבעותיה של איריס. מה את עושה, איריס? האצבעות נגעו באי שר נגעו. יד שנייה הצטרפה. אצבעותיה וזי לו מכיוון בסני לעבר חוץ, נזהרות שלא לחצות את הגבול שסימנה הצלקת. עשר אצבעות ארוכות ליססו אותי, כל אחת לחוד. חשתי אותן בכל מקום.

קולה ליחש ללא הפסק. כך ידעתי אותה: שולטת ונכנעת. כל כולה מסירית וגומת רוח חושנית. חמימות פשטה באיברי גופי סקחתי עיני להציץ בה. היא יושבה על קצה מיטתי, מבטה נודד ממני אל הלת. ומשם אל הסדין הצחור הוע כיצור חי. פניה היו סמוקים, שפתיה משוקות ונחיריה רוטטים. שרירי זרועותיה, מתכחצים ומשתחררים. הורידים שבצאורה האורק התפתלו, תפוחים כגנעולים. רגליה היו שלובות, וכל איבריה

„כדי שלא יפריעו לנו“, חייך. הורה לי לשבת מולו. נטל טבק ופיטס את מקטרתו. „סימנו את הבדיקות והגענו לכיכום. האיבחון ברור. יש לך תיסמונת מארפאן.“ „אתה סובל ממיפרצת בחתין העולה ומאי ספיקה של דם שמקורה בפעולה בלתי תקינה של מיסתם החתין.“

המונחים היו מובנים, אך משמעותם בלתי מושגת.

„תהיה זקוק לניתוח. אני מניח שלא נבי צע אותו כאן. כנראה נמליץ שתסע לחוץ לארץ. בארצות הברית יש כמה מרכזים ש-

של העתונאי יהודה קסטן

התחמו כנייתוחים מן הסוג הזה. עוד נזר דיעך.

...שתי האורחות המתינו בחוץ. בהעדרי החליפו את מקומות ישיבתן.

„עלי לנסוע לארצות הברית“, אמרתי. משום מה נראה לי הרבר כעיקר.

טובה באה לקראתי. „אינך רוצה שאוסיף לבקר אצלך? האם כך אמרת לאיריס?“

„מה את אומרת?“ שאלתה חרגה כל כך מן המציאות שאליה הוטלת זה עתה, עד כי לא קלטתי את אשר היא דוברת. היא חזרה על השאלה, והפעם במפגיע, אלא שאני כבר נמצאתי הרחק מן הנקודה שבה עובתי את השחיים לפני שעה קלה.

„הניחו לי, אנא.“ ליוחתי את טובה לדלת. איריס נשארה נטועה במקומה. קופסת וחירת, עד שהחלו דמעות קולחות מעיניה. היא רצה לקראתי, נפלה על צארי, הניחה ראשה על כתפי ויבכה.

„סלח לי! סלח לי! אני אשמה!“ מאוחר יותר באותו ערב סיפרה לי אחת האחיות, כי האוינה לדיאלוג בהיעדרי. השי תיים ניהלו דירקב של עלבונות שגידופים נשתרכבו בו לרוב.

★ ★ ★

מכתבי אהבה

הרומאן העדין לא פסק עם צאתו של קסטן לארצות הברית. „איריס“ שפכה את אהבתה במיכתבים:

אמי כתבה לי בכל יום וכאשר קרה מעם שלא קיבלתי ממנה מיכתב יומיים, טיל-

ושוב מש-

סרתי בידה קר ולעיתים

בלתי מובנת. ודלנו להיות

שלישייה

והידידה

קרת אחרות. ית החולים.

גלולות שריו הייתי

לסדהמתנה

זמיר, תקפה

רצון לנקוט זירה רתי בו

יהן לא בא

חצץ ביניהן

ונראה הדור לסור לחדר.

סגר את ה

הידידה

לאה שווארק, „מלכת הדוגמניות“ מוכרת היטב בתור ידידתו האיטית של העיתונאי והסופר יהודה קסטן. לאה נחשבת לאחת הנשים המעניינות, וטובות הלב, של חברת החזרה הישראלית. כמו „איריס“, אף היא בלונדית וזוהרת.

מה הכפולה מתפתחת במקביל: הדראמה בלבן, בבית החולים; והדראמה בורוד, כי ליבם של שני הנאהבים. וככל שהירעה ניפרשת, חוזרת ומנקרת השאלה: מיהי „איריס“?

קסטן עצמו השיב על כך: „זאת דמות מורכבת מכמה דמויות אמיתיות.“ אידייו ומוקיריו הרבים של קסטן, שהת עניינו בפרשה, ניסו לנחש את זהותה של „איריס“. הם ראו שדמות גיבורת הספר דומה להפליא לדמות חיה וקיימת, הידועה היטב בחברה הישראלית. כמו „איריס“ — גם היא בלונדית וזוהרת, גם היא דוגמנית צמרת, גם היא נטעה לארצות הברית לשבוע של תצוגות. והעיקר: היא ידידתו, מזה שנים אחדות, של יהודה קסטן.

ידידה זו שמה לאה שווארק, המוכרת כי תוארה „מלכת הדוגמניות“. האם זוהי „איריס“ המופלאה?

התחלת הדרך חזרה. חזרה אל החיים, אל העולם בחוץ, אל ביתו בישראל. עוד המתינו לו מיבחינים קשים — ניתוח נוסף, וברוגו עם „איריס“, בלב פתוח אינו מסתיר מאומה, והדרא-

ליתא זו התחלת הדרך חזרה. חזרה אל החיים, אל העולם בחוץ, אל ביתו בישראל. עוד המתינו לו מיבחינים קשים — ניתוח נוסף, וברוגו עם „איריס“, בלב פתוח אינו מסתיר מאומה, והדרא-

ליתא זו התחלת הדרך חזרה. חזרה אל החיים, אל העולם בחוץ, אל ביתו בישראל. עוד המתינו לו מיבחינים קשים — ניתוח נוסף, וברוגו עם „איריס“, בלב פתוח אינו מסתיר מאומה, והדרא-

ליתא זו התחלת הדרך חזרה. חזרה אל החיים, אל העולם בחוץ, אל ביתו בישראל. עוד המתינו לו מיבחינים קשים — ניתוח נוסף, וברוגו עם „איריס“, בלב פתוח אינו מסתיר מאומה, והדרא-

ליתא זו התחלת הדרך חזרה. חזרה אל החיים, אל העולם בחוץ, אל ביתו בישראל. עוד המתינו לו מיבחינים קשים — ניתוח נוסף, וברוגו עם „איריס“, בלב פתוח אינו מסתיר מאומה, והדרא-

זוב את הרצועה — יעדיף לנסוע לכחיית, לביירות או לסן-פרנסיסקו. הפיתוי הזה פועל בעיקר כלפי הפליטים. את מנות המזון שלהם הם מקבלים על-סמך היותם פליטים רשומים, ולא חשוב אם הם תושבי מחנה ברפיח, ברמאללה או באירכיר. מחנות הפליטים הענקיים של יריחו התרוקן נזימט לגמרי במלחמת-ששת-הימים. הממשל הצבאי איפשר לכל פליט מן הרצועה להשתקע במחנות אלה. שם הוא ממשיך לקבל את מנות-הסעד — וגם רשאי לקבל עבודה יזומה, בשכר העולה פי שניים על זה הנהוג ברצועה. ואומנם פליטים רבים עברו לגור שם, עובדים בעיקר כפוע-לים חקלאיים אצל בעלי-האחוות — אבל חורים למשפחותיהם, שנשארו ברצועה.

● **עידוד חמישי: להשתקע בי ארצות-ערב.** הדבר אינו נתון ישירות בידי ישראל, והממשלות הערביות אינן פותחות את שעריהן לרוחחה. אולם בעלי-מקצוע מבוקשים שם — וההכשרה המיק-צועית של צעירי הרצועה עומדת עתה בי-ראש סולם העדיפויות של מערכת-החינוך. סטודנטים המבקשים ללמוד באוניברסיטות ערביות זוכים להקלה שאינה נחלת הכלל: הם רשאים לחזור לרצועה, ללא קשיים. התקנה היא, שחלק מהם יחליט להשתקע ולהסתדר בחוץ.

לפני שבועיים הורשו 600 מסיימי תיכון מעזה לנסוע לעמאן כדי לעמוד שם בבחי-נות-הבגרות של ממשלת ירדן, ולשוב ל-בתיהם. הם חששו שתעודת-בגרות ישראלית תחסום בפניהם את האפשרות של תעסוקה במדינות ערב; הממשל הצבאי איפשר להם ברצון לקבל תעודה ירדנית, שתפתח לפניהם את דלתות התעסוקה — מחוץ לרצועה.

★★★

היורים המשיכו להיווד

א-י-אפשר לומר, שעידוד מגחן זה לא השיג חלק מן המטרה. אבל הרצועה בכל זאת לא התרוקנה. במחנה אל-רימאל בעזה אין למצוא אפילו בית אחד ריק. פלי-טים רבים עזבו, אבל בתיהם נתפסו עלידי שכנים, שחיו בדוחק אשר קשה לתאר והי-מנצלים עתה את ההזדמנות לחיות בתנאי-„רוחחה“ כלשהי. בכל זאת, נשארה צפיפות-התושבים ברצועה הגבוהה ביותר בעולם, ובמשך שנה זאת לא חדלו להיחלד ילדים. האם נקבע, אישם, מספר של פליטים ש-רצוי כי יעזבו את הרצועה?

יש רמזים — אבל איש אינו מוכן לומר זאת בפה מלא. ההגדרה הברורה ביותר ש-שמעתי לגבי הרצועה היא זאת:

„היה הפיתרון כאשר יהיה — ויש לקחת שפיתרון זה יאפשר סיטות הרצועה למדינת-ישראל — אסור שיהיו שם 400 או אפילו 300 אלף ערבים. יש לעודד אותם לעזוב, עד שתישאר שם האוכלוסיה הנורמאלית של חבל-ארץ בגודל זה.“

מה היא האוכלוסיה הסבירה של חבל-ארץ בגודל זה? לפי קנה-מידה של המשולש, אין היא יכולה להיות יותר ממאה אלף.

★★★

לא להנעים את החיים

א-אם לא ירצו עוד רבע-מיליון איש לע-זוב מרצועה, על אף העידוד? והאם יש סכנה של נקטת צעדים חמורים באמת? או שמא ייבחן קו חדש?

אני שוב מסתמך על אותו מקור: „בני-תים אין מה להודור. בין כה וכה יש תהי-ליך של עזיבה. פשוט לא נעים לחיות בי-רצועה, ואנחנו לא מתכוונים לעשות דבר ששנעים את החיים שם. אבל ברור שהתהליך הזה לבדו לא יפתור את הבעיה. יש בין האחראים כאלה, הדוגלים בעידוד שיהיה בו גם משום פיתרון קונסטרוקטיבי של הבעיה.“ לא, האיש לא התכחן ליישוב-מחדש של הפליטים בשטחים העומדים תחת שילטון-ישראל.

נציע לכל משפחה של פליטים, המוכנה לעזוב את הרצועה ולחתום על התחייבות שלא לשוב אליה, פיצוי כספי נאות. נאמר אלף לירות מצריות.

„שלא יותירו על כל יתר זכויותיהם. רק שיותירו על ישיבתם ברצועה. שעוד ייחשבו לפליטים בעיני האדם.“ אבל שיצאו מפה! האם זה יפתור את הבעיה?

אפילו בן-שיחי לא האמין בכך. „אני מניח שהיו כמה רבבות שישכמו... גם זה משהו.“

והנותרים, שיסרכו לזוז? כמו אותן זקן, שהסביר בתשובה לשאלה מדוע מתקשה הוא לשבת במחנה-הפליטים בזמן שארבעת בניו היגרו לארצות-הברית והסתדרו שם: „יש לי מאה דונם בגדה! איך אני יכול לעזוב את הארץ הזאת?“

שוב „עידוד“ לא יזיז אותו. בשבילו דרוש פיתרון של ממש.

מכיוונים...

Vespa

„וספה“ - הקטנוע העדיף והנפוץ בעולם

לעונת הקיץ אין כמו „וספה“ לעבודה, לבילוי ולהנאה

למכירה בתנאים נוחים ובתשלומים בכל סוכנויות „וספה“ בארץ:

תל-אביב: „צבי“, הסדנה 6, גבעת הרצל, טל: 821865; „ס.ג.“, חשרון 10, טל: 31755; „קטנועי מרכז“, המסגר 78, טל: 36248; „מוסך אורי“, דרך פתח-תקוה 80, טל: 36262; **יפו:** „אחים עובדיה“, שד' ירושלים 46, טל: 829998; **ירושלים:** „מרכז נוע“, מרכז מסחרי, טל: 26811; „קל נוע“, יפו 167, טל: 26167; **חיפה:** „אורבך“, זבולון 1, טל: 63319; „כוכב שביט“, שד, הכרמל 37, טל: 532957; **אילת:** „דני שפיר“, אזור התעשייה ב', טל: 2352; **אשדוד:** „דלסיו“, מרכז מסחרי א' 13, **אשקלון:** „פיג“, מרכז מסחרי, אפרידה, טל: 2743; **באר-שבע:** „ליסאור“, גרשון 29, טל: 3194; „שלמה“, טרומפלדור 44, טל: 3628; **גבעתיים:** „קטיגל“, כנולסון 129, טל: 724270; **חדרה:** „פלדמן“, הנשיא 42, טל: 2670; „אהרונוב“, הנשיא 25, טל: 2667; **טבריה:** „ורדי“, ככר העצמאות, טל: 20001; **נתניה:** „אשר“, שד' בנימין 13, טל: 3821; „סענית“, הרצל 54, טל: 3851; **פתח-תקוה:** „שולורף“, פינסקר 21, טל: 911574; **קרית-שמונה:** מוסך הבשן; **ראשון-לציון:** „רוזנבאום“, שד' רוטשילד 25, טל: 941634; **רחובות:** „פריצל“, הרצל 138, טל: 952074; **רמת-גן:** „וספה רון“, צ'ובינסקי 48, טל: 727341; **רמתיים:** „דאום“, דרך חשרון, טל: 924295.

הסוכנים הראשיים לישראל:

„עופר“, חברה לרכב בע"מ, תל-אביב, הסדנה 6, גבעת הרצל, טלפון 82 18 65.

קורסי-קיי קצרי-מועד ל-קצרנות

עברית ו/או אנגלית
ב„אולפן גרג“ (בר-קמא)
הצלחה מובטחת! הרשמה:
ת"א: גורדון 5, טלפון 236209
קורס חדש: ב'21 ביולי!

הופיע „אחרת“ במה מדינית חופשית

המחיר: 1. — ל"י
להשיג: ת"ד 26116 תל-אביב.

בהשתתפות:
שלום כהן * עמוס קינן * נתן זהבי * חנוך לוין * בנימין עומרי * חנוך אייל * יוסף יאיר * חיים חנני * נעים גלעדי * פאוזי אל-אסמר * יוסף מונדי * ועוד.
בעריכת: **מקסים גידן**
„רק כך“? אולי „אחרת“?

שלוש יבשות בשלוש שעות

נ-תים-עשרה שנים אחר שהמיא מואלפנו של מפיץ מופעי-הראווה, מייק טוד, הונחת כדור הפורח של ז'ול וורן להקרנה חוזרת בתל-אביב; והפעם — על-גבי מסך-ענק ההולם את ממדיו ואת כוונותיו המ-קורות של יוצרו.

רושמו של סרט-מסעות ראותני זה הושחת על צירוף מבריק של אפקטים פנוראמיים, טכניקת-קול להטוטית ומסרטה צבעונית חובקת-תבל-רבה. זהו סרט שאיכותו בכמותו ובממדיו, והוא זוכה להקרנה הראויה לו מקץ 10 שנים לכברתו בישראל.

„סביב העולם ב-80 יום“ („סינרמה“ תל-אביב) שימר את עיקר ערכו בתורת הצגת בידור קולוסאלית, מעוצבת בטעמו הטוב של הבמאי מייקל אנדרסון, גדושה מצברות מרום, וכולה התפעמות תמימה ממראה יופיו של עולם, ומקסמי בראיו. בשלוש שעות מרוצתו של הסרט נילחה הצופה אל יצירי דמיונו של ז'ול וורן — אל הגיגסלמן הבריטי המושלם פיליאס פוג (דיוויד ניבן) ואל משרתו פאספארטו (קאנטינלס), להתפתחת-הימור מרגינה, המטלטלת אותו על פני שלוש יבשות. טוד שיבץ בסרטו לא פחות מ-43 כוכבי קולנוע — את כל המירומי — בסדרת מופעי-בוקו, וזה, בלי ספק הרעיון הנפסד היחידי הגורע מהצגת הבידור הגדולה. סממן מלאכותי כ„מצעד-כוכבים“, מרסק כאן מדי פעם את שטף העלילה, שעה שהצופה נסחף, בעלי-כורחו, למיסדרניהיו של שמות נוצצים. לעומת זאת, נעימה במיוחד הופעתו הנלכבת של הקומיקן המכסיקאני קאנטינלס (פאספארטו). זהו מוקיון בעל שארירות, המבצע כל מעשה ליצנות בדקות נדירה.

איזו טלוויזיה עומד אחר לקנות?

לפני שתחליט, דרוש הדגמת מכשיר הטלוויזיה של G.E.C.

פאר תוצרת בריטניה

חברת ג'נרל אלקטריק, בריטניה G.E.C. היא החברה הגדולה ביותר באירופה למוצרי אלקטרוניקה וקיימת זה שמונים שנה.

טלוויזיה של ג'נרל אלקטריק G.E.C. מיוצרת בבריטניה ומותאמת במיוחד לתנאי הארץ. נותנת לך תמונה יציבה ובהירה ואחריות מלאה.

טלוויזיה של ג'נרל אלקטריק G.E.C. - פירושה שבי-עות רצון מוחלטת לקונה.

בקנותך מכשיר של ג'נרל אלקטריק, בריטניה, וודא שאכן זהו המכשיר האורגינלי הנושא את האותיות G.E.C. - שהן סמל הטיב.

יבואנים:
יוסף טוינה בע"מ,
מונטפיורי 32, תל-אביב.
רח' יפו 56, ירושלים.

G.E.C.

הפוליטיות בהרצאותיו. הוא אף רמי שאם אומנם יעשה כן, הוא צפוי לפיטורין. השקפה זו נוגדת באופן חותך את עיקרון החופש האקדמי - עיקרון הבא לעודד את האקדמי לחשוב מחשבות עצמאיות, בכל התחומים, ואף לבטא אותן בהרצאותיו. עיקרון זה הוא מקודש, והפגיעות בו היוו את אחת הסיבות למפרכת הסטודנטים העולמית. אם תתייב אוניברסיטת תל-אביב מאחרי דעתו של אריאן, יהיה למאבק הסטודנטים יעד ברור חדש.

דח

עונש קולקטיבי

איזה עונש מגיע למחללי-השבת? לדעת דגלנו, ביטאון צעירי הנוער האגודאי - מיתה משמים, או אפילו מכורזי אל-פתח. כתב השבוע הרב אליקים כהן, אב בית-הדין של גיבעת-אולגה, בביטאון הצעירים - במאמר הסוקר את אירועי השנה ש-חלפה מאז ניצחון-ששת-הימים: "...מה עשה השטן ושלחיו? ...התחיל בטיולים לגדה המערבית, לרמה הסורית - וכמובן, הכל בשבת-קודש ועבירה גוררת עבירה, ביקורים בסיסנות במינסד, כור' עים ומשתחוים בכניסה לשיקוצי-הנוצרים והאסלם - מה עשתה השכינה? ...הסתלקה למרומים. וככה אנו עדים ל-הסתרת פנים איומה: צוללת דקר, אוניית, אילת, וכו' וכו' ואין לך יום וכו' וכו' יתומים ואלמנות, שכול ותאונות-דרכים, ו-אין מי שיגיד ומשחית הרף.

ועוד חושבים מחשבת-הפולשתים: "מקרה היא לנו ולא יד ה' נענה בנו." ויש כבר סיגנון סטנדרטי: מוכרחים לתת קורבנות. בלי קורבנות אי אפשר להשיג שום דבר! מעניין, אליבא דדגלנו ואב"ד גיבעת-אולגה, איזה וכמה חיילי-צה"ל וקורבנות תאונה צריכים ליפול, כקורבנות הענישה הקולקטיבית על חילול שבת?

כידור

לאן לא הערב

לאמרגן יעקב אורי יש אמונה תפלה: הוא מתחיל במכירת-כרטיסים למופעיו ב-יום שלישי - בו נאמר "פעמיים כי טוב." גם כשהביא אורי את הבאלט על הקרח לישראל, התחיל למכור את כרטיסיו למופע - שייערך אך ורק בתל-אביב - ביום ג', ההצגה עמדה להיערך במוצ"ש וביום א'. ואז התברר לאמרגן שמשהו הכשיל אותו. **עבודה בלי שינוי.** למעשה הצטרפו כמה גורמים, לעכב את הבכורה: תחילה, איחורה האונייה שהביאה את ציוד-הלהקה - השוקל 170 טון - כעשרים ימים. וכש-הגיע הציוד לאילת, נתגלו קשיים חדשים. אורי, שהיה בשנות השלושים פועל-נמל, חשב שיוכל להחיש את הפריקה. לכן נסע אישית לאילת. שם התברר לו שכיום שוב אין עובדים כמו בשנות-השלושים. לבסוף, יומיים לפני הבכורה, הגיע הציוד תל-אביבה. הרכבתו לוקחת, בדרך כלל, ארבעה ימים. משום כך גייס יעקב אורי, מלבד המומחים הזרים, גם מומחים ישראליים. כולם עבדו, ללא שינה כימעת, ב-מירון מטורף נגד הזמן. ללא הועיל. בשבת לפני הצהריים ברור היה, כי לא יספיקו. אורי, שציפה לקהל של אלפים מכל הארץ - מאחר והמופע לא ינדוד ממקום למקום - החליט לשדר על ביטול-הבכורה.

ואז החל מירון-שדים מסביב לקול ישראל. אורי התחנן שיבטלו את ההודעות ב-קול ישראל על המופע, המסודרות מדי שעתיים. הוסבר לו מקול ישראל שאי אפשר הוא התחנן שישדרו הודעות חדשות, על ביטול המופע. אמרו - לא. לבסוף, אחרי מו"מ מייגע, הסכימו אנשי-השידור להכניס להודעות שעה-שתיים הודעה קצרה על ביטול. אך כעבור חמש דקות, בתוכנית לאן הערב, הודיעו שהבכורה עומדת להתקיים.

בינתיים כבר הסתובבו יפהפיות-הלהקה, בחוצות תל-אביב, השתופו בשמש. בערב אפשר היה לראות את רוקדנית בריג'יט ורט בדיסקוסקים, במקום בזירת-המופע. לעומת-זאת, נהר קהל מן הגליל והנגב, מחיפה ומירושלים - והושב ריקם.

כאשר נשאל איש יחסי-הציבור של קול ישראל, דוד גוימן, מדוע בעצם אי אפשר היה להודיע על ביטול, תמה גוימן: "אני חדש במיקצוע, יש בכלל מדור לאן הערב בשבת?

(המשך מעמוד 12)

מרצה אהוד, מרצין ומכובד. הוא גם בעל דיעות פוליטיות ברורות, שאינן מקובלות על שילטונות האוניברסיטה, הממונת במידה רבה בכסף אמריקאי. לוי הוא יור וועד אנשי-הרוח למען ויזא-נאם, ואף הסגין ב-עצמו מול השגרירות האמריקאית ברחוב הי-ירקון בתל-אביב.

הפלייה ברורה. הסטודנטים החליטו פה-אחרי: פיטוריו של לוי באו בשל השקפתו, וכדי לפייס את התורמים האמריקאיים. מה גם שראש החוג למדעי-המדינה, שגרם לפיטורין, הוא הד"ר אשר אריאן, הנחשב לפרואמריקאי מובהק.

ואכן, היה לסטודנטים על מה לסמוך. העובדות לגבי לוי היו תמוהות:

● ניתן היה לפטרו ללא נוהל מיוחד, מפני שלוי אינו אלא "מדריך".

● לוי הושאר ברורה נחותה זו במשך שלוש שנים תמימות - דבר בלתי-רגיל לגמרי, באוניברסיטה התל-אביבית.

● בדרך-כלל הופך "מדריך" ל"מרצה", מיד עם קבלת התואר דוקטור. אולם לוי כבר היה דוקטור כשבא לתל-אביב - ועבר דת הדוקטוראט שלו נחשבה כסורבון לעבר דה מזהירה במיוחד. למרות זאת לא קיבל מעמד של מרצה.

● האוניברסיטה טענה, כי לא קיבל תואר "מרצה" מפני שלא פירסם עבודות-מחקר. אולם הרבה מדריכים אחרים, שפירסמו סחוט עבודות מד"ר לוי, עלו מומן לדרגת מרצה. **"כל עוד אני מביע!"** הסטודנטים של לוי התארגנו, תבעו את החזרתו. הי-קאמטוס התל-אביבי החליט כולו לימינו, משלחת החייבה בפני הרקטור, רמזה כי צפויה התמרדות חמורה. נתמנתה ועדה לבדיקת העניין.

השבוע הגיע העניין לסינאס, וזה החליט לבטל את פיטוריו של לוי, למרות שהבוס שלו, אריאן, הודיע כי לא ישתפו בחוג שלו. אולם תוך כדי כך נתגלתה תופעה המורה

רקדנית-קרח בריג'יט מירון-שדים

יותר אף מפיטוריו לוי. כי בראיון שהעניק השבוע למעריב, הכריז אריאן: "דיעותיו הפוליטיות של המרצה אינן מעניינות אותי, כל עוד אינו מביע אותן בשי-עוריו. ואומנם, ד"ר לוי לא השמיע כל נימה אידיאולוגית בהרצאותיו. על-כפופים, לא באותן שאני נכחתי בהן."

יעד חדש. בפסוק זה ביטא אריאן גישה, שהיא מהפכנית במשמעותה השלי-לית: שאסור למרצה להשמיע את דיעותיו

● בין השאר יום תא-הסטודנטים של הי-עולם הזה - כוח חדש החתמה נסיונית על עצומה שדרשה את ביטול פיטוריו של לוי, ואת שיתוף הסטודנטים בכל מוסדות המינהל של האוניברסיטה. על עצומה זו חתמו, תוך שעתים וחצי, 300 סטודנטים.

השתנו יותר

היה טכנאי טלוויזיה ומרכיב אנטנות

חודש נפתחים קורסים חדשים

טלביזיה מעשית

6 חודשים - כולל מבנה המכשיר, תיקונים, אנטנות, הרכבה וכוון.

3 חודשים - קורס מצומצם.

פרטים והרשמה: 1-9; 8-5.

פוליטכניקום

ת"א	חיפה	ר"ג	חולון	פ"ת
ברנר 17	שמריהו 30	ביאליק 42	סוקולוב 56	בר-כוכבא 1
מפנת אלבני 55				

המועדון צוותא, מייסודה של מפ"ם, מתכנן "מועדון לתרבות מתקדמת". אבל מה זה תרבות מתקדמת?

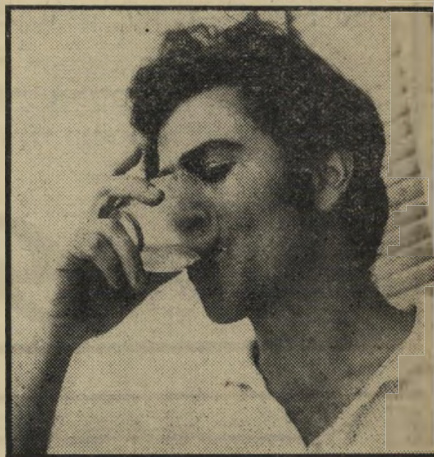
בכך התחבטו לדעת שני אנשים צעירים, הסאטיריקן חנוך לוין והפזמונאי מנחם ביניצקי, שהכינו תוכנית סאטירית אנטי-מלחמתית, הקנו לה את השם מלחמה כללית לרגל חיסול המלך.

כיוון שהשניים מסתייגים מעמדות קיצוניות מדי, הם פנו, באופן טבעי למועדוןה של מפ"ם, כשבשקטם שטוחה בפניו כי שיהיה או הפוליטרוק של צוותא — שיעלה את התוכנית.

הפוליטרוק, שמואל ("פיסקה") תירסני-ברג, קרא, היסס, הודיע לבסוף ללוין ש-הוא, אישית, אומנם בעד העלאתה של התוכנית — אך עליו להגיש קודם כל,

סאטיריקן לוין
מלחמה כללית

פזמונאי ביניצקי
לרגל חיסול המלך

לאישור הוועדה הפוליטית של צוותא ל- "קבלת ארקי סופי".

רק בעל מיינים נבות. זה היה בי-ינואר 1968. בסוף פברואר קיבל לוין הודעה, כי הוועדה הפוליטית אישרה את המהווה. הוא התקשר מייד עם עדנה שביט, מרצה לתאטרון באוניברסיטת תל-אביב, ביקש שתביא את מלחמה כללית. עדנה הסכימה, והצוות החל בעבודה לקראת העלאת התוכנית בצוותא.

אך בינתיים קרו כמה דברים. אחד מהם: המנהל של צוותא הוחלף. פיסקה הלך, ובמקומו בא שמעון מנחם. ובגנחם בא יום אחד, בישר לוין שיש לו הסתייגויות. כשהעיר לוין שפיסקה אישר כבר את התוכנית, גרם לכך שיכינו אותה בפועל, ענה מנחם כבעס: "או שפיסקה יעמיד את התוכנית בעצמו!"

בלית ברירה, כינס לוין פגישה נוספת לבירור כשרותו של המחזה האנטי-מלחמתי. בפגישה השתתפו מלבד המחזאים, גם עדנה שביט, שמעון מנחם והמבקר הכפ"מי

רב בריגיר. התוצאה: התוכנית שוב אושרה — בתנאי "שיוצאו ממנה מילים לא יפות, כמו, תחתית".

קציין-חניך קבע. לוין הסכים לזה. בינתיים הגיעו כבר לתחילת חודש מאי. יום בהיר אחד הפיעו שוב מנחם ובר-גיר, הודיעו שהתנהלה של צוותא חזרה בה מהסכמתה. כל העמל, ההשקעה והייגע של הקבוצה הבלתי-מיסחרית לא עניינה את אנשי-צוותא כלל.

לוין הגואש ביקש שישקלו פעם נוספת את החלטתם. אנשי-צוותא ענו, בניכובתם הרבה, שהם מוכנים להגיש את הטקסט ל-בירור סופי — הפעם לאדם מבחון. ללוין ולביניצקי היה ברור שדובר באיש-תאטרון. להפתעתם, נמסרה מלחמה כללית לעינו של מי שהיה אז קציין-חניך ראשי של צה"ל, מרדכי ("מורלה") בראון, שהתפרסם לאחרונה מפני שחזר בתשובה והפך דתי.

איש-צבא היה חייב לשפוט את המחזה האנטי-צבאי. התוצאות היו ברורות מראש: צוותא החליטה לבטל את הסכמתה.

"לבר עם תמונה" מאז חלפו עוד חודשיים. הקבוצה התלבטה בשקט, ללא רצון בפירסומה, המשיכה בחזרות וב-חיפושים אחר מקום בו אפשר יהיה להעלות, סוף-סוף, מחזה בלתי-תלוי. הי-שבוע נודעה היה שהצליחו. "השגנו מקום", אומר לוין, "והתנאי היחיד הוא שנשנה את השם ממלחמה כללית לרגל חיסול המלך לאני, והמלחמה הבאה.

"לזה אני מסכים. השם הזה לקוח גם הוא מפיומו של מנחם. מה אומר הפיומו? כל מיני דברים. הוא מסתיים במילים: כשדופקים בלדת אנחנו שלושה, את ואני, והמלחמה הבאה, וכשזה נגמר, שוב אנחנו שלושה: המלחמה הבאה, את — ותמונה."

מעילות

משכורתו של פקיד

הצעיר שניכנס למשרד עורר מייד את חשדו של סוחר ניירות-הערך. הסוחר, הי-עוסק בעיקר בכריכת איגרות מלווה קליטה, רגיל לכך שרכישים לו איגרת אחת או שתיים. בעלי-האיגרות, הזקוקים לכסף מזומן, אינם מוכנים להמתין עד למועד פרעונם, מכורים אותן בהתאם לשער-הבורסה — כמה לירות פחות ממה ש-יקבל בעדן הסוחר.

אבל בידי הצעיר שניכנס למשרד היתה הבילה שלמה של תעודות מלווה-קליטה. ערכן הסתכם בכ-15 אלף לירות. מאחר ו-כל איגרות מלווה-קליטה הן למכירה, ו-שמות בעליהן לא נרשמים עליהן, לא יכול היה הסוחר לבדוק מאין הגיעו התעודות. אבל ברגע שהצעיר היה מוכן לקבל תמורתן סכום של 12 אלף לירות בלבד, החליט האיש שמשהו חשוד. הוא סירב לקנות את התעודות. כשיצא הבחור מ-משרדו עם התעודות טילפן הסוחר לחבריו, בעלי משרדים לרכישת-איגרות וניירות-ערך, והזריז אותם מפני הצעיר החשוד.

"מוכרה לעשות את זה!" כעבור דקות מספר ניכנס הצעיר למשרד השני. בעליו כבר ציפה לבואו. המשטרה היתה בדרך. הצעיר נעצר. חקירה קצרה גילתה כי הוא פקיד בבנק לאומי, וכי את תעודת מלווה-קליטה נטל ממקום-עבודו בבנק. "גנו, באמת?" אמר הצעיר, "אתם חושבים שאפשר לחיות ממשרתו של 350 לירות? היתי מוכרח לעשות את זה. חלק מהכסף הספקתי כבר לבזבז במועדוני-לילה."

עד להפיסתו בידי המשטרה, כן הסתבר, הצליח הצעיר למכור איגרות מלווה-קליטה שנטל מבנק לאומי בסכומים של כמה אלפי לירות. כמה איגרות פדה בדיוק? איש לא יכול היה לתת תשובה על כך. בחקירה הסתבר, כי בנות הבנק היה קיים רישום מדויק של התעודות — ולכן הבנק לא ידע כמה איגרות חסרו לו.

אולם ההפתעה הגדולה ציפתה לשוטרים, כאשר התבררה להם זהותו של המועל הי-צעיר. הוא הציג את עצמו כדני אנקריון, בנו של עורך-הדין הד"ר ארי אנקריון — אחד הפרקליטים החותקים והמוכרים ב-ארץ, שהיה עורך-הדין הקבוע של מפא"י. בהתחלה, השוטרים לא האמינו לזוהריו. רק לאחר שראו את תעודותיו, הסתבר להם כי אמת דיבר. הוא נעצר, שוחרר בערבות עד משפטו.

"חבל שלא מכרת עוד איגרות", אמר דני לחבריו בבאווה, לאחר ששוחרר, "בין כה אף אחד לא יודע כמה לקחת!"

שערוריה שהרעשה השבוע את "אל-על"

שבכה אור על עולמם הסגור ועל חייהם

האינטימיים של כמה מהטייסיים והדיילות

מהדומות?

בשרות החברה, התלבשה בחיפזון וחזרה לתפקידה. איש בין הנוסעים לא הבחין במה שהתרחש.

אך ברור שלאחר תקרית זו לא שבה הדיילת לטוס — היא עפה. הדיילת הראשית של אל-על, חוה פטר — הנשואה ליועצו של ראש-הממשלה אהרון כידן — חקרה את הפרשה, הגיעה למסקנה כי מקומה של הי-דיילת לא ימצא עוד בשורות אל-על.

את איש הצוות האמריקאי אי-אפשר היה לפטר, הוא לא מקבל את שכרו מא-על. פעם, בראשית ימיה של המדינה, כשכל טיסה של מטוס אל-על עוד עלתה למלשם המיסים בכסף, היתה תפקיד הטייס בחברה זו מעין יעוד לאומי. להיות דיילת באל-על? זה היה שיא מאווייהן של נערות-הזוהר, שהיו במישרת-הדיילת אמצעי לראות את העולם ולהכיר אנשים מעניינים.

אבל כבר אז — כמו בכל ענף משקי אחר, בו שוהים העובדים לעיתים תכופות הרחק מביתם — היו בעיות חברתיות. בעיות שונות לגמרי מאלו המעסיקות כיום את החברה.

אז, כשמרבית הטייסים היו צעירים — והנשואים בהם היו בעליהן של נשים צעירות ורעננות — היו נשות-הטייסים את הי-בעיה החברתית המעיקה על קברניטי הטייסים.

כי איך אפשר להשאיר נשים צעירות בי-בית, כשבעליהן נעדרים מהארץ כמה ימים בשבוע?

ביקורים

טהורים

לגמרי

כדוגמה לבעיה זו אפשר לקחת את סיפורו של טייס צעיר באל-על, ש-התגלה כעבור זמן כמיסטר חברתי.

האיש היה צעיר, מקסים ובקי במלאכת החיזור. חוץ מזה הוא ידע בדיוק ממי שוהים חבריו בחו"ל, בטיסות ארוכות. תקופות אלו הוא ניצל כדי לערוך ביקורי-נימוסין אצל שותותיו של חבריו.

כחנותיו היו, כמובן, נקיות וטהורות לגמרי: הוא פשוט לא רצה שהנשים תשא-נה בודדות ומשועממות.

משום-מה לא ראו חבריו בעין יפה כל-כך את הביקורים התכופים האלה, דווקא בימי היעדרם. הם פירשו את זרי-הפרחים — אותם היה מביא האיש לנשותיהם בתמימות רבה — כניסיון לקנות את ליבן. החלו להגיע תלונות עליו להנהלת החברה — וזו מצאה את האמתלה הראשונה כדי לפטרו, ולסלק בדרך זו את המיטרד.

מאז עברו כמה שנים טובות. נשותיהם של הטייסים לא נעשו צעירות יותר. הן הפכו עקרות בית ואמהות לילדים. חלפה דאגת-בעליהן הטייסים, שמישהו ינסה לחזר אחריהן ולפתות אותן. תחת זאת גולדה בעיה אחרת: הנשים החלו לרצות לבעליהן. אפשר היה להבחין אותן, מה יכולה אשה לחשוב, כשהיא יודעת שבעלה טס לכמה ימים ברחבי-עולם, עם נהיות ארוכות בי-מרכז הבידור-החברה העולמיים, כמו פאריס, לונדון או גניורוק? ועוד כשהוא מלווה תמיד בצבא של דיילות צעירות ו-חינניות, שמתפקידן — להיות מקסימות ו-מצודות?

לא היו אלה סתם חשדות, תוצאה של

"א-רע" הפכה, השבוע, לחברה הממשלתית הריווחית ביותר. מספר הנוסעים המבקשים להשתמש בשירותיה גדל כל-כך, שהחברה חכרה לאחרונה מטוסים מחברה פרטית אמריקאית — הנמר המעופף. אבל השבוע הסתבר גם שא-על מצליחה לא פחות — בשטח הרומאנטי. טייס הי-דיילת נתגלו כנמרים מעופפים — שעה ש-נתפסו, באחד המטוסים החכורים עלי-די אל-על, בעת-ניאוף.

ולא סתם ניאוף: אלא ניאוף מעופף, כשי-מטוסם באוויר והמטוס מלא נוסעים תמימים.

עירומה

תחת

שמיכה

צוותי-האוויר של מטוסי הנמר הי-מעופף החכורים, המוטסים בקרי אל-על, הם על סתרת האמריקאים. נתיבי-האוויר הלאומיים מאישים אותם רק כדיילים ובי-דיילות מישראל.

הטייסים האמריקאיים הם, בדרך כלל, גברים מבוגרים ומנוסים. כך קרה שאחד הנמרים הללו נתגלה, השבוע, טורף דיילת ישראלית חנינית — בהסכמתה, כמובן. הדבר אירע אי-שם, במרומים, מעל הי-עניים. בטיסה טרנס-אטלנטית ובמטוס מדגם בואינג. שלא כבטיסות אחרות של אל-על, לא היה המטוס, הפעם, גדוש בנוסעים עד אפס מקום. היו בו כמה כיסאות ריקים. הדיילות סיימו זה מכבר לשרת את הי-נוסעים. הפרטר — הוא הדייל הראשי הי-מופקד על כל יתר הדיילים והדיילות ש-במטוס — גילה לפתע כי אינו מצליח לאתר את אחת הנערות העומדות תחת פיקודו. הוא חיפש אותה בין מושבי ה-נוסעים, שמא התיישבה לנוח באחד הי-מקומות הפנויים. כשלא מצא אותה שם, פנה לחפש אותה בלגונט — מקום-מנוחתם של הדיילים, בחלקו האחורי של המטוס. היא לא היתה גם שם.

אז פנה הדייל הראשי לתא המחלקה הי-ראשונה, בקידמת המטוס, ושטירתו לשרת מחלקה שאינה קיימת במרבית הטיסות. הי-פעם, בגלל מיעוט הנוסעים, לא היה שם איש — מלבד הדיילת הנעדרת, ששכבה על הכורסאות, מכוסה בשמיכה.

היא לא היתה בודדה. לידה נח אחד מי-אנשי צוות-האוויר האמריקאיים של המטוס. כאשר התבקשה על-ידי הדייל הראשי לקום מייד — לא היתה מסוגלת לעשות זאת: כי מתחת לשמיכה, היתה הדיילת הממודה עירומה.

למען הדיוק, יש להדגיש שהיא לא היתה עירומה לגמרי: דיילות אל-על חייבות לי-לבוש, כשהן בתפקיד, גרבי ניילון, הוראה זו לא הופרה על-ידי הדיילת.

הווי-אהבה

בחוג

סגור

הפצינה הבדתי-נעימה הסתיימה במהירות. הדיילת, הנמצאת כחצי שנה

וידוע להם שהזוג חי יחד תקופה ממושכת, שוב אינם שמים מיכשולים בדרכם.

אכזריות

מבחינה

נפשית

מ יקרה דומה לזה של שקולניק הוא פרשת-אהבתו של הקברניט אורי בר-לב. גם הוא התאהב בדילת בשם דורון ("דוקי") סנדל. אורי ביקש גט מאשתו מירית. אלא

קינאה עיוורת. כי מה שהתרחש באליעל ב' שנים האחרונות, סיפק עובדות למכביר כדי לאמת את חששותיהן של נשות צוות-האוויר.

העובדות היו פשוטות וגלויות לכל אחד מעובדי חברת-התעופה הלאומית: היחסים הפכו יחסים אלה ליחסים-קירבה אינטימיים ביותר.

ואם תחילה עוד נשמרו יחסים אלה ב- סודיות, הרי שבמרוצת השנים הפכו לידועים ולגלויים לכל: חלק מאנשי אליעל פשוט התגרשו מנשותיהם, נשאו להם לנשים דיילות.

אחרים ניהלו חיים כפולים — כשהם ממשיכים לנהל חיי-משפחה בבית, עם נשותיהם, מאמצים להם גם דיילות כנשים לחקופת שהותם — בחוק.

ועוד איד!

שהאשה התעקשה, סירבה לתת את הגט. הקברניט נקט בכל מיני אמצעים — בתוכם אכזריים ביותר מבחינה נפשית — כדי להוכיח שאשתו אינה במצב נפשי, המאפשר לה להסכים או לסרב לתת גט.

קברניט אחר שעמד במצב דומה הוא ראובן גרוסקי — אחד הטייסים הדרום-אפריקאיים הוותיקים של החברה. ראובן ו- אשתו, איבון, הקימו בית למופת בהרצליה- פיתוח, חיו ברמה גבוהה על משכורתו ה- יפה של טייס אליעל. עד שיום אחד נרקם רומאן בין הקברניט לבין הדיילת דבורה פרידמן. על הרומאן נודע לאשתו של ראובן אחרי תקופה די ממושכת. היא הקימה שערוויה, אך מאום לא עזר. ראובן סירב להיפרד מהדיילת בה התאהב.

הוא דרש גט מאשתו. האשה סירבה. וכך, בלתי-ברירה, המשיך גרוסקי לחיות חיים כפולים — עם שתי נשים.

אלה הם רק מיקרים בודדים לדוגמה. כי אחוז הפירודים המשפחתיים באליעל הוא רב יותר. לא כל המיקרים הם קיצוניים כמו אלה שהובאו לעיל, בהם ממשיכים הטייסים לחיות חיים כפולים. במקרים רבים עובר העסק בתיאור-פשוט. הבעל, איש אליעל, מתאהב בדיילת; מתגרש מאשתו, ונושא את הדיילת לאשה.

כך קרה גם לצבי טוהר, הקברניט ה- ראשי של אליעל, שנשא דיילת אחרי גירוי- שיו. כך קרה לקברניט איסטמן, שנפרד מאשתו וחי בצוותא עם הדיילת יהודית אבר. והכלכל דיאמנט נשא לאשה את הדיילת ג'ודי מרום.

אלו בין הדיילות שאינן מצליחות לתפוס קברניטים או טייסים, מסתפקות גם בדיילים ראשיים באליעל, כך, למשל, נשא הדייל הראשי אוסקר קנבל את הדיילת תחנה; וה- דייל ג'ודי דבסקי נשא לאשה את הדיילת ניצה גורדון — אחרי שהתגרש מאשתו הקודמת.

הנגע לא פסח גם על מי שהיה, במשך כל השנים, המנהל הכללי של אליעל, ה- אלוף אפרים בן-ארי. הוא אומנם לא טייס והוא גם לא התאהב בדיילת. אבל אחרי שהתגרש מאשתו הראשונה ויקטוריה, מנהלת הספרייה של בית-החולים תל-השומר, נשא בן-ארי לאש את האוריתלית דורה גד — שעזבה את תכנון-הפנים של מטוסי אליעל.

הנה, למשל, מה שאירע לאחר הקברניטים באליעל. יעקב שקולניק, שקולניק היה נשוי לאשה נעימה ואינטלי- גנטית, בת למשפחת-רופאים ידועה. יעקב ואורנה שקולניק ניהלו חיי-גשון מאושר- רים — עד ליום בו הכיר יעקב דיילת צעירה בשם נעמי מרשל.

קשר-חיבה,

הרפתקה,

רומאן

קשה להאשים טייס במה שקורה לו בתקופת שהותו בחו"ל. הוא מסיים את טיסתו, צריך לשהות שעות או ימים במלון של אליעל בחו"ל — עד לטיסתו הבאה. במלון הוא אינו מתגרר לבדו, אלא ב- חברת כל צוות-האוויר שטס עימו — כולל הדיילות. רק טבעי הוא, שעל רקע השהיה המשותפת בחו"ל והחיים-בצוותא באותו מלון, כשאין עיסוקים אחרים להעביר את הזמן, מתפתחים ומתעמקים יחסי-הידודות בין הגברים והנשים שבצוות.

תחילה נוצר קשר-חיבה הדדי. אחריו באה הרפתקה. אחר-כך הופך העניין מדי פעם לרומאן. במרוצת-השנים, כשהקשרים נמש- כים, הופך העניין רציני יותר: הטייס שוב אינו יכול להסתיר מאשתו את הרומאן שלו עם הדיילת. היחסים עם האשה מתחז- דים. הטייס נקרה בין חובתו המשפחתית לבין התחייבויותיו לפליגשו, הדיילת. לעיתים קרובות מאוד הוא צריך להחליט. האשה מסרבת בקינאתה, לתת לו גט. ואז הוא עובר לחיות חיי-משפחה עם הדיילת שלו, נוטש את האשה לה הוא נשוי כחוק.

חיי-משפחה

עם

הדיילת

ה בדיק מה שקרה ליעקב שקולניק. לפני כשנתיים היה עליו להחליט. הוא העדיף את נעמי, הדיילת. יעקב עזב את ביתו, בנה לדיילת שלו וילה ברמת-השרון, וחי שם יחד עימה.

מאחר והטייס אינו נשוי לדיילת, אין ה- דבר מעורר בעיות. כי אליעל אינה מעסיקה, עבריים, דיילות נשואות. מצד שני אין לחברה שום דבר נגד דיילות החיות ללא נשואין עם הטייסים. אילו היה יעקב נשוא את נעמי לאשה — היא לא היתה רשאית להמשיך לעבוד כדיילת. במצב הנוכחי היא יכולה להמשיך לטוס לצידו, לחו"ל.

הדיילות הראשיים של החברה — חוה פטר, הממונה על הנשים, וקורט מאיר, הממונה על הדיילים — מקפידים מאוד ב- נושא זה. כשנודע להם על רומאן הנקשר בין טייס לדיילת, הם משתדלים למנוע מהם לטוס ביחד. אבל כשהרומאן הופך לעובדה,

היום מתקיימת אצלי בחדר מסיבה. חובה להופיע.

"מי שלא באה — מסכנת את עצמה בהערה ביקורתית מצד הדייל הראשי, העל- לה לקבוע את המשך עבודתה.

"קרה לי גם פעם שדייל אחד ניסה להיכנס בכוח, אלי לחדר. סילקתי אותו. לא היה טעם להתלונן. ידעתי שלא יעשו לו שום דבר. הוא עובד בשביל המשטרה, ו- מלשין על הברכות."

אור

אדום

בבית

עם הכנסתם הקרובה של מטוסי-ה- ענק החדשים של אליעל לשרות — מטוסים שכל אחד מהם יטיס 460 נוסעים — צריכה החברה לגייס צבא נוסף של דיילות. על כל מטוס כזה יעבדו, בכל טיסה, 20 נערות. מאחר ודיילים עובדים במיש- רות, יהיה צורך לגייס 60 דיילות למטוס כזה.

כדי להכין את הצוותות, ולקראת הכנסת המטוסים לשרות, מתחילה אליעל לגייס כבר עתה עשרות נערות חדשות. כולן צעירות, יפות, מטופחות וחינניות. כולן מדליקות אור אדום במשפחות 100 הטייסים העובדים בשרות אליעל.

התקריט שאירעה לאחרונה, בה נתפסה דיילת אליעל בשעת ניאוף אווירי, מדליקה אור אדום גם להנהלת אליעל שלפניה ניצבת השאלה: כיצד לאתר ולמנוע את התפשטות הבעיה החמורה, המאיימת על חיי-המשפחה של צוותות-האוויר?

אבל הנהלת אליעל עומדת חסרת-אונים מול המגפה. הנהלה אינה יכולה למנוע שטיס ודיילת, הנמצאים ברקיע ירגישו עצמם גם ברקיע השביעי. זהו מצב אופייני למרבית חברות-התעופה בעולם. להיפך, ב- חברות אחרות הבעיה היא חמורה עוד יותר.

סיפר אחד מאנשי — אליעל: "המצב אצלנו הוא זהב לעומת מה שקורה בחברות- תעופה אחרות. שם יוצאים לפעמים הצוותים לתקופה של 21 יום מחוץ לבית. מיד כ- שהם מגיעים לבית-מלון, מתחילה אורגיה פרועה בין הטייסים לבין הדיילות. בהרבה מיקרים אנחנו מתגררים באותם בתי-מלון. הטייסים הזרים מומינים אותנו להשתתף באורגיות שלהם. אבל רק ישראלים בודדים הולכים."

סיפרה דיילת לשעבר באליעל, על התנאים המביאים למצב-עניינים זה: מן הרגע בו עולה דיילת חדשה למטוס, היא מרגישה ש- האווירה האופפת את יחסי-העבודה היא אווירה מינית. הצוות הוותיק עורך מתיחה לכל דיילת חדשה, המגיעה למטוס. אומרים לה: תראי המטוס מתרומם עכשיו לגובה של 30 אלף רגל. מי שבתולה אסור לה לעלות לגובה כזה."

"כל הבדיחות בין אנשי-הצוות הן בדיחות מיניות טהורות. אחר-כך, בזמן הטיסה נוצ- רת אווירה מיוחדת. את מרגישה את עצמך מנותקת מכל העולם, מנותקת מהקשרים ו- ההתחייבויות שיש לך על הקרקע; את יוצרת לעצמך מציאות חדשה, שאנשי-הצוות הם חלק ממנה, ואת מתחילה לחיות עימה — עד שאת חוזרת לארץ.

כששוהים בבית-מלון בחוץ-לארץ פוש- טת אווירה של שעמום ובודדות. מפרקים אותה בקשרים הדדיים שבין אנשי-הצוות. סוף כל סוף גומרים פעם לאכול בכל ה- מסעדות שבסאראיס או בלונדון. יש גם כאלה, בין אנשי-הצוות, שהם תוקפניים במיוחד. באחת הטיסות, למשל, שלח הדייל הראשי הוראה לכל הדיילות:

טייסים

ברקיע

השביעי

ת תופעה חברתית זו שפשתה באליעל — בה מסכנות הדיילות את חיי- המשפחה של אנשי צוותות-האוויר — החלה להדגיש את הנהלת-החברה. יותר ויותר התרבו תלונותיהן של נשים, שביקשו מן הנהלת להסיר בין בעליהן לבין הדיילות המשמשות להן גם מאהבות.

מי שמע את ידיעת קול ישראל על פתיחת כנס הרפורמים, יכול היה להתרשם מן הדברים התקפים שאמר לוי אשכול על שתי המגמות הקיימות בקרב התנועה הרפורמית: "מגמת ההתבוללות" ו"המגמה הלאומית". היתה לזה רק צורה אחת: ראש הממשלה בכלל לא אמר את הדברים. הם הופיעו, אומנם, בנוסח המוכן-מראש של הנאום, אך כשעלה אשכול על הדוכן, הבין כנראה כי הדברים על "ההתבוללות" מעליבים, והדברים על "המגמה הלאומית" פשוט אינם נכונים. לכן, תוך כדי דיבור, סטה מן הנוסח, דיבר על "המגמה ההתרחקות מציון" במקום על "ההתבוללות", ועל "מגמת ציון" במקום "המגמה הלאומית". כתבי קול ישראל לא הספיקו, כנראה, לשנות את הנוסח שלהם. • בכלל, קול ישראל דואג לאשכול, כאשר קרא אשכול בכנסת את ה"הודעה על השינויים בממשלה, התחיל שוב לגמגם, כשהוא מתקשה להחליט אם להגיד "סעיף שניים" או "סעיף ביי", גימגום זה נעלם לגמרי משידור-הנאום בקול ישראל. • בהזדמנות אחרת ליהיה מאזין קול-ישראל, היוס הזה, את לו אשכול בסיוור בגבעת-המיתר בירושלים. תיאור הסיוור עצמו הושמע מפי כתב. הקטע היחיד ששרי דר מדבריו של אשכול היו גערתיו וזניו פותיו במנהל הכללי של משרד-השיכון, דו"ר מנהל, על שבעות תכנון-הבניה במקום לא הושלמה בזמן. אשכול הקשיב בחוסר-סבלנות להסבריו של מנהל, העיר אחר-כך בטון תקיף: "כל אלה סיפורי-סב" תאו" אחרי זה כבר אי-אפשר לומר שראש הממשלה אינו אדם תקיף. • בעת בסיור שהור לא תיק, מלחם בגין, שהה בסיוור ממושל בארצות-הברית, היה ממלא-מקומו בממשלה חברו לגח"ל — השר ללא-תיק יוסף ספיר. ספיר טיפל אז בכל העניינים שבתחום ספולו של בגין. כשהתעוררה אז הבעיה איזה תואר נושא ספיר, הציע חברו, ח"כ הגח"ל יוסף סרלין: "ספיר הוא עכשיו שר בלי שני תיקים". • בחוג בית שניערך, השבוע, הופיע מוכיר-המשינה של מע"י, שמעון פרס. בתום הרצאתו על המצב המדיני והביטחוני, השיב פרס לשאלות הנוכחים. "מה תעשה ישראל כאשר יביעו המצרים את הסכמתם לנהל עימה משאומתן ישרי?" שאל אחד הנוכחים. פרס התחיל להשיב: "זה יהיה רע מאוד..." ואז הפסיק את דבריו וחזר בו: "זו תשובה בלתי-הוגנת כלפי השואל, אבל בכל אופן זאת תהיה בעייה קשה מאוד."

דין מוחא-כף לאייבי

דבר כזה יכול להתרחש רק בישראל, מדינת האבסורדים. היה זה בהצגת-הבכורה של סירטו של אורי זוהר, כל ממזר

השחקן המצרי עומר שריף

בראיון מיוחד ל"העולם הזה"

זהו סיפורו של אברהם שטאמפף (30), סוחר-שטיחים תל-אביבי, חבר נבחרת הברידג' הישראלית שנמלה חלק באולימפיאדת הברידג' שנערכה בחודש יוני ב"עיר-הנופש הצרפתית דוביל":

כאשר הגיעה נבחרת-הברידג' הישראלית לדוביל, התברר לנו כי המשחק הראשון שלנו צריך להיערך, לפי התוכנית, נגד נבחרת מצריים. אך נבחרת ערבית לא הסכימה להתמודד, באולימפיאדת הקודמות, נגד נבחרת ישראלית. אולם הפעם רוחו שמו עות שהמצרים יסכימו לשחק נגדנו.

בראש המישלחת המצרית עמד, כמו תמיד, שחקן-הקולנוע המצרי עומאר (ד"ר זיוראג) שריף. הוא מימן את בואה של המישלחת, ממצרים. כפי שסיפר לנו בעצמו, אחרי-כך, הוא הסכים לשלוח את כרטיסי-הנסיעה — בתנאי מפורש שהשחקנים ה"מצריים" ישחקו גם נגד הנבחרת הישראלית. אבל המצרים לקחו את הכרטיסים, באו, ואז הודיעו לו כי הם מצטערים. הם מוכנים,

באופן אישי, לשחק נגדנו — אבל קיבלו הוראה האוסרת זאת עליהם. שריף ניסה מייד לשלל את המישלחת הלבנונית לשחק נגדנו, במחשבה שאם נשחק עם הלבנונים, יסכימו גם המצרים.

רק חמש דקות לפני התחרות התברר סופית, שאף אחד מהשחקנים הערביים אינו מוכן לשחק עימנו. אבל מישחק הברידג' הבינלאומי נגד נבחרת מצריים התקיים בכל זאת, באופן סימלי. עומאר שריף הופיע לבדו, יושב ליד שולחנו, ואחד משחקני הנבחרת שלנו, הר"ר ניסן ראנד, ביזכימאי מאפקה, ייצג גם הוא את מצריים. עומאר שריף דיבר עימנו בחופשיות,

אבל ביקש לא לצלם את המאורע. אולם כעבור כמה ימים, כשפגשתי אותו בדוביל, ביקשתי ממנו להסכים להצטלם במיוחד עבור העולם הזה. סיפורי על תנועת העולם הזה — כוח חדש, ועל רעיונותיה.

עומר שריף (שלישי משמאל) מתחבק עם ישראלים בדוביל

הפליטים לפני הכרה מצרית בישראל. בחודשים הקרובים מתכונן שריף לבקר במצרים. הוא יודע שהוא צפוי למאסר, בשל קשריו עם יהודים וישראלים, בשני העולמות בהם הוא חי: עולם-הסרטים ועולם-

"בשנה הבאה אבוא לישראל"

הברידג' אף-על-פי-כן, הוא עומד להיפגש עם נאצר, בעת ביקורו במצרים. לכן אין הוא מאמין שיעזו לכלאו. מכל מקום — הוא מוכן להסתכן.

ואז גילה לי שריף שהוא מוכן להרחיק לכת עוד יותר. לעומאר שריף יש קבוצת שחקני-ברידג' הנקראת קירס הברידג' של עומאר שריף. אלה שחקנים מיקצועניים ה"עורכים מישחקי-ראווה בברידג' תמורת תשלום. "תוך שנה", הצהיר עומאר בפני, "אני אבוא עם קירס הברידג' שלי לישראל, אני מצפה להכנסות. אבל אעשה זאת כגיסטה, למען השלום בין ישראל לי-מצרים."

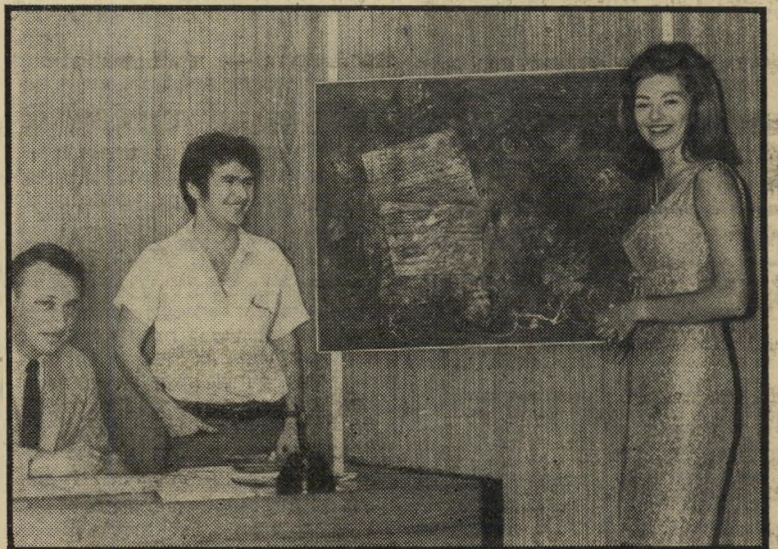
אמרתיו לו שראיון עבור עיתון, הנלחם למען הבנה יהודית-ערבית, עשוי לסייע לעניין. רק אז הסכים עומאר שריף להצטלם עם חברי המישלחת הישראלית. בתום האולימפיאדה פגשתי שוב את שריף בפאריס. הלכנו יחד למועדון אליזה, לשחק ברידג', אז דיבר שריף הרבה על פוליטיקה. "באופן כללי", אמר, "נחלקים המצרים לשניים. הניבועים מודעת שונאים את ישראל, מאחר שהם מוסתים. האינטליגנציה הגיעה להכרה שאין פיתרון צבאי לסכסוך ויש להגיע להסדר של שלום."

כאן הצהיר שריף בבירור: "אין לדבר על משאומתן לנסיגה ועל פיתרון לבעיית"

של גינצבורג על-ידי אידה קמחי, בעלת הגלריה במלון הילטון, כך שעליו להכין לקראת מסיבת-האירוע הדיפלומטית תערוכת-ציורים חדשה. • מלאכה אמנותית לא פחות מייבוע סיימה השבוע צעירה ירושלמית בשם עליזה חפץ (22), שהסתייגה מהמשך שלוש שנים בביתה, לא עבדה ולא בילתה, הקדישה את כל זמנה לכתיבת רומאן פיסות. השבוע סיימה המלאכה — כנראה בהשראת אחיה העוסק אף הוא בעיסת-קוסטומות: האת, ברוך חפץ, הוא אחד העורכים של הקובץ הספרותי עכשיו. • הסטודנטים של הסכנין הוכיחו, השבוע, כי הם יודעים להעריך תיאטרון של ממש. לאחר שבימת-השחקנים הופיעה בפניהם ב"הצגת השלום, שלחה אגודת הסטודנטים ל"אמנון מסקין" מיכתב-תודה, בו נאמר, בין השאר: "לא נהיה מקוריים אם נאמר, שההצגה היא משכירות רענן במידבר-התיאטרון בארץ!" • אחד שפרש מבימת השחקנים, כדי לפתוח, בהצלחה, תיאטרון פרטי משלו — התיאטרון הפתוח — הוא הילל נאמן. השבוע נודע שאחרי איה, איה אתה גינזי המחזה אותו מציג הילל ב"קפה-התיאטרון הילטון, הוא מתכוון לעבור למחזה מקורי.

עובדי משרד-המיסטר, מייד אחרי שששן עבר לשם ממישרד-הדואר, בו עסק בעיקר באספקת טלפונים לכל מבקש. יום אחד, סיפרו העובדים, בא אלינו מכר ושאל אותנו כיצד אפשר להשיג שטר. "אין בעיות", השיב ששן, "אתה משלם 850 לירות, אנחנו רושמים אותך בתור ואתה מחכה עד שיהיה לך קו!" • יריד המיזרח, שנעלם לא-מכבר, בכלל רק תצוגות מיסטריות ותעשייתיות. אולם בביתן האמריקאי ביריד, ש"נוהל בידי הנספח המיסטרי של שגרירות ארצות-הברית בישראל, צ'סטר נורים, נערכה גם תערוכת-ציורים של צייר ישראלי ידוע, ציוריו של הצייר הצעיר יעקב גינצבורג הוצגו בחדר-המיסטריום של הביתן האמריקאי. זה קרה משום שגורמים התלהב מציוריו של גינצבורג, החליט לאמץ צו ולעודד את כל הסגל הדיפלומטי ב"ש" ראל להכיר את ציורי היודאיקה של יעקב. למטרה זו הוא גם עורך בעוד שבועיים מסיבת-קוקטייל דיפלומטית לכבודו של גינצבורג, ושם יהיו נוכחים גם שגריר ארצות-הברית, וולטר ברבור, השגריר הגרמני, רוקף פאולס, השגריר הבריטי, מייקל דראו והשגריר השבדי, בו סיגבאן. בינתיים נרכשו מרבית תמונותיו

אייבי על הבמה וכל הנוכחים, כולל שר-הביטחון משה דיין, הרמטכ"ל רבאלוף חיים ברידג', ומפקד גיסות-השיריון, האלוף ישראל טל, מחאו לו כף. ואחר כך, כשכולם התפזרו לבתיהם, לקה אייבי מוגית מיוחדת — כדי שיוכל לחזור בזמן לכלא מעשיהו, להמשיך ריצוי-מאסרו. • שר המיסטר, אליזה ששן, היה גם המרואיין הראשי בערב הראיונות החגיגי של דן בן-אמון, במלון הילטון, במלאת חמש שנים לעריכת-הראיונות שלו. כששאל

נמכה נורים ואשתו עם גינצבורג ויצירתו תערוכה חדשה לדיפלומטים

דן את ששן אם הוא שמח על-כך שמלחמת-ששת-הימים מנעה את התפטרותו מתפקיד שרי-המיסטר, השיב לו ששן: "תשאל אותי אם אני שמח בכלל להיות שרי-המיסטר? ששן שם מינויו לתפקידו התלונן על היעדר סמכויות השיב, כי במרוצת הזמן למד להסתדר ולשלוט על העניינים — גם מבלי שיהיו לו סמכויות. • אגב, בהקשר זה אפשר לספר כיחה שנפוצה בין

מלך. לא היתה זו הצגה למוזמנים אלא הצגה שנחרמה לחוג ידידות בית-החולים ז'נרל-הטומר, בראשותה של אשת שרי-הביטחון, רות דיין. הכרטיסים נמכרו במחיר של 50 לירות כל אחד. אורח-הכבוד בסרט היה אייבי נתן, שבהתערבותו היאשית של שרי-המיסטר, אליזה ששן, קיבל חופשה מיוחדת מכלא מעשיהו, כדי להיות נוכח בהצגה. בתום-ההקדנה עלה

אינטימי...

גלויות מתחת לדלת-ביטחון ועוקב אחריה ב"רחובות. הדבר הפך לדבורה ולבעלה לי. סיוט. השבוע, אחרי מצוד של המיסטר, נתפס האלמוני ונעצר. הוא התגלה כצבי גלב, טיפוס מזכר למישרה, שהפך לו לנוהג להסגיר עיתונאים. • נשואי השבוע היו נשואיו של היפה בדיילי אל-על, גרשון סמשק, כסוף-השיער. גרשון נשא לאשה את חני רפאלי, גרושתו של הכדורסלן לשעבר פתק אלוני, שקיבל מאביה של אשתו, אחד מעשרי-ההילומנים בישראל, 20 אלף לירות דמי-כופר. מסתבר, שבינתיים הפכה חני לחסכנית יותר: מספרים שהיא וגרשון עמדו על המקח בקשר לכל הוצאות החתונה. • סעודת-ציידים רומאנטית נערכה השבוע בדיסקוסט סאני, על-יד בעליו יורם יודוביץ, לקראת נשואיו לרחל צוורן. מטרת-המסיבה: כיבוד מועדון-הציידים בחזירי-בר אותו צלו על שיפור. האם זה דמו להישגו הרומאנטי של יורם?

מייד אחרי שנשטש על-צה"ל ועבר להנהלת הסוכנות היהודית, התחיל אלון-מישנה מררכי ("מורלה") בראון, לשעבר קצין חינוך ראשי בצה"ל, לגלות התעניינות בכל תחומי-החיים האזרחיים. כך, למשל, אירע בשעת הארוחה החגיגית שנערכה במלון השרון, לרגל הופעת ספר-הגבורה, בהוצאת יוסרה רזנופס. בראון, שישב ליד ה"שולחנות, גילה לפתע התעניינות ב"הפניה שישיבה בשולחן סמוך. העובדה שלאחרונה גילה את דת היהדות והפך ליהודי מאמין לא הפריעה לו להאמין גם ב"ויפה הנשי. הוא לא פסק לשאול את האלופים שמטביבו מי הנערה. לבסוף גילו לו, כי המדובר הוא בשחקנית יהודית סולה. כשביקש מאחד הנוכחים לערוך לו הכרה עימה, ה"שיב לו זה: "תעשה את זה בעצמך!" • במשך שלושה חודשים הסריד אלמוני את כתבת ידעות אחרונות, דבורה נמיר, הוא היה מטפן אליה בחצות, מניח לה

אחות הצנחן

מגבית בלי מלכה

לנערה מתחת לגיל 18 להשתתף בתחרויות מיס־תבל. כך קרה שמלכת־היופי הישראלית לא תיסע לטקס מיס־תבל.

ישבו מארגני התחרות, נאנחו חזק, והח־ליטו: "טוב, אז נשלח מלכה אחרת". הם בחרו, כמובן, בזוכה השנייה, נערת־ישראל מרים פרי (פרידמן).

מרים איננה מירי; היא מתגשטת בסך־הכל לגובה של 165 סנטימטר, היא שחור־חורת ולא הכירה, אבל אביה הוא בעל

מרים פרי

בית־חרושת למכונות־כביסה והיא עצמה רגילה לסידורים עשירים. כסף לא חסר לה וגם שמלות לא.

מהיום הראשון עשתה מרים פרי צרות. כשביקשו אותה מארגני־התחרות, כמינהגם מדי שנה, שתתרום חלק מן השמלות בהן זכתה לטובת מלכות אחרות, עשירות פחות, היא חקרה תחילה במי מדובר, כשנודע לה שהכוונה למירי זמיר, מלכת־היופי היפה, היא סירבה בתוקף:

"זה השמלות שאני קיבלתי ואני שומרת אותן לעצמי". ענתה.

אבל בזה לא נסתיוו הצרות של מרים פרי. אחת הסיבות מדוע בחרו בה השופ־טים היתה — ידיעתה הטובה באנגלית. "מילא", חשבו ודאי נכבדים אלה, אם לא יופי מושלם, לפחות נערה תרבותית. שאפי־שר לשלוח למגבית.

לתדהמתם, נוכחו לדעת שמרים מוכנה, אומנם, לנסוע לטקס מיס־תבל — אבל לא יותר מזה. עוד לפני שיצאה לדרך, הלכה למשרד כרטיסים וקנתה לעצמה כרטיס ב־חזרה. "כדי לא להיות רחוקה מר־לני שלי", הסבירה. על האלטורה בשביל המגבית לא רצתה בכלל לשמוע.

התמונה היפה

פאטית מאוד, אבל איך להגיד? טיפוס עגלגל במיקצת.

זה לא הפריע לפרץ לפנות לצייר יורם ("היפה") לוקוב, כשביקר ב־תערוכת־הציורים של יורם, שהיתה אחד המקומות אליהם נהגו ללכת אז כל אלה שבאופנה.

מה רצה פריץ? "צייר לי את אשתי", ביקש מיורם. הצייר היה מוכן ומוזמן: זו העבודה שלו, "בשבילך" — רק אלף לירות, ענה. וכך סוכם העסק ויורם, הנוהג לצייר דמויות ארוכות וזרות, ניגש למלאכה.

הצרה היתה רק ששולה אינה ארוכה ורזה. יורם ניסה, ניסה — אבל גם לדימיון היוצר ולהשראה האמנותית יש גבולות. כשהביא את התמונה הגמורה לבית חוצ'נר נתקל בשתיקה ארוכה־ארוכה. בעליה־המקום נפרדו ממנו, בצי־נה בולטת, כשהם מבטיחים לשלוח לו את הציק.

מאז עבר חודש, עברו חודשיים, עב־רו שלושה חודשים — ואין צ'ק. יורם, היודע את טיבעו הפורני של פריץ, תמה — אך המתין.

עד לשבוע. השבוע קיבל יורם את תמונתו בחזרה. "אני לא רוצה בה", הצהיר פריץ בעטס קפוא, "לדעתי — אשתי יפה הרבה יותר".

אל תגידו שאני שמחה בגלל הצרות של מישהן אחרות, ובייחוד לא כשמדובר ב־אחרות שהן גם יפות מיקצועיות. אבל מה שקורה בקשר למלכות־היופי, השנה, לא היה צריך לקרות לנערה צעירה שזכתה ב־כתר.

אני מתכוונת, כמובן, לעובדה שלמגבית היהודית המאוחדת באמריקה, הנוהגת לארח את המלכות — ושלמענה מתכננים לא מעט מן התכונות הדרושות אצל מועמדות סר־פיות לתחרות מלכת־היופי — לא תזכה ה־שנה לביקור נערה מישראל.

למה? זה התחיל עם הצרות שעשתה ה־מועמדת הסופית מירי זמיר, עוד לפני שניבחרה. כששאלו אותה לגילה, ענתה ה־בלונדית הנהדרת: "עוד לא 118" ומזה הבינו השופטים שימלאו לה 18 זמן קצר לאחר שתיבחר, אם תיבחר.

הם בחרו בה — ואז הסתבר שהיא בסך־הכל בת 17 ומשהו. ובאמריקה אין אפשרות

אבל הידועה בארץ ובעולם דווקא בשם דליה לביא.

אז השחקנית שלנו בעולם הגדול מו־סיפה להיות אחת הנשים היפות שפ־גשת, הוסיפה ליופיה תלבושתה האכ־זוטית: היא שיגעה מקינאה את כל הנשים הצעירות והזקנות שבמקום, ב־עזרת מכנסי־תורכי, בעלות דגם של פ־חי־ענק. היא גם השתמשה באיפור חזק מאוד, כימעט קולנועי, בעת החגיגה — אבל למי זה מותר אם לא לשחקנית קולנוע?

דליה נאלצה לחזור לאנגליה במטוס הראשון, כדי לשוב לבעלה ג'ון סאכ־בן, "כי אני נורא קשורה למישפחתי". אבל היא מבטיחה לא לזנוח אותו ל־גמרי: "יכול להיות שבאוגוסט אבוא לחופשת־מולדת ארוכה יותר", היא רו־מזה. "אבל אז, כמובן, רק עם ג'ון — ועם בני הקטן".

השמה הסודית

יום נישאה סוף־סוף לחבר שלה, יורם לייבוז'יק, שהוא גם אביו של בנה יונתן.

רק ההינזמה של הכלה לא היתה לבנה אלא אדומה, אבל זה דווקא לא הפריע לר־ב, שהשיא את השניים בהתלהבות, כשהוא מעיר: "מה יש? כבר חיתנתי אנשים בסגול ואפילו בירוק".

זה גם לא הדאיג את הסבא הזקן, בן ה־80, שבא במיוחד ממעיי־ברוך ושהוא, לבדו, ידע לאן ולמה הוא בא.

מייד אחרי הטקס חזרו ההורים לטפל בבנם יונתן. היחידה שסודרה בכל העסק — אם כי שמחה, מן הסתם, על הסידור — היתה הקריינית זוהר אוריין, שנאלצה ל־החליף בשלושת הימים הראשונים של ה־שבוע את ריבקה מיכאלי בתוכנית הראדיו לעשרת־הלילה.

אגב — הנהלת קול־ישראל לא הסבירה למה, והמאזינים יכלו רק לשאול את עצמם: האם רבקה־לה שוב משתובבת? עד שישמעו בזה ולא מעל לגלי האתר, את החדשה ה־משמחת.

ואם כבר מדברים על חתונות — אספר לכן, לראשונה, על שמחה סודית לגמרי. טקס שנערך אף הוא ביום א' בשבוע וש־עליו ידעו כעשרה איש, שהוזמנו בחיפזון ובצורה מיסטרית לדירה מסוימת שבירושלם החדשה.

העשרה ידעו מי מזמין אותם, אך לא מדוע. אז כשבאו ומצאו את רבקה מי־כאלי בשמחה אדומה עם קישוטים לבנים, ועל פניה הבעה רצינית נורא, חשבו שאולי יש סיבה רצינית או עצובה.

אבל הסתבר שזה לא זה, ושרבקה־לה סתם היתה רצינית מהתרגשות — כי אותו

ביום ראשון בלילה התקיימה, במזל טוב ובחג שמח, חתונה צבאית ב־בית־החייל "בת־אביב". 500 איש רקדו ושתו, שמחו ועודדו את הצנחן החמוד יוסי לבנבוק, ואת כלתו היפה והמסמיקה, פחות או יותר, דליה ונטורה.

האורחים והקרואים באו ממרחקים. אחת שבאה ממרחקים עצומים ערב ה־חתונה, ושבה למקום־המוצא למחרת־הטקס, היתה אחותו של הצנחן — שקראו־לה פעם דליה לבנבוק, וקוראים לה עכשיו באנגליה מיסז סאליבן —

האם נכון ש...

* במאי ב, "הבימה", הנ־שוי לשחקנית, מרעיף ידי־דו־ת רבה על שחקנית אח־רת המופיעה במחזה שהוא עצמו ביים לאחרונה?

* ג'ק קטמור, המסריט סרט בהשתתפות אשתו הלית קטמור, מראה יותר מסתם התעניינות בדוגמ־נית הדומה דימיון מפליא לאשתו?

* עובד בכיר באחד הבנ־קים הגדולים הפתיע את אשתו בחברת סגנו, במצב שאינו משתמע לשתי פנים?

היפהפה

רים במיקצת, אך מעניינים. הוא מספר ש־הופיע בתפקידים קולנועיים בתשעה סרטים שונים. "כל מיני תפקידים", הוא מסביר, "אלה סרטי טלוויזיה ואחרים, שלא הגיעו ארצה".

בשטח האהבה, אם להאמין לרמי, אין חוש. "הרומאן היחיד שהיה לי לאחרונה הוא זה שיש לי עם אשתי, רחל", הוא מזהיר. כששאלתי אותו אם פגש בפאריס את אהבתו הגדולה הקודמת, הזמרת מארי־ונסן, הוא רק משך בכתפיים: "שם היא לא כמו פה". הוא מסביר, "שם היא שום דבר, בסך הכל קראתי עליה בעיתונות. לא ראיתי אותה אפילו פעם אחת".

רמי ישב בצרפת שנתיים רצופות. מה שמזעזע אותו למרות הדיבור הצרפתי ה־קולח שבפיו היא, לדבריו, האנטי־שמיות אצל הצרפתים. "תארי לעצמך ששנה לפני מלחמת־ששת־הימים כבר הציע לי אמרגן יהודי לטפל בהופעותי — בתנאי שאשנה את שמי ואת מוצאי הלאומי. כמובן ש־סירבתי.

"במשך המלחמה היה המצב חמור מאוד. שמונה ימים תמימים לאחר קרבות יוני אסור היה לשרד בראדיו הצרפתי שירים יש־ראליים או של זמרים ישראליים. אפילו את ירושלים לאדית פיאף ואת אינשאללה הגדול של אדמו לא שרו.

"זה היה אז. עכשיו המצב קצת יותר טוב — אבל בעליה־המועדונים היהודיים עדיין מפחדים להעסיק אותי. מקום־העבודה ה־יחיד שמצאתי, במועדון, היה דווקא אצל בעל־מקום נוצרי־קאטולי".

ועל העתיד? "אני בארץ", אומר רמי. "נכון, אני יכול לצאת לחו־ל, שוב; יש לי שם שררי־עבודה. אבל תמיד אשוב לי־ש־ראל".

לפני שבוע נחתו בארץ 186 סנטימטרים של בשר גברי יפהפה. רמי ניר, מי ש־נחשב לאחד הגברים היפים בריונגוף־פריז־מן, חזר ארצה לחופשת־מולדת רצינית.

רמי מפטפט עם כל אחד ועוד יותר עם כל אחת — בצרפתית. על הקאריירה שלו בצרפת הוא אומר כל מיני דברים — סות־

יורם לוקוב

הוא מדגים זאת בריקודים בדיסקו־קים, בבילוי בכל המקומות שבאופנה, ובאהבתו לאשתו הצעירה שולה. שולה חוצ'נר היא אשה נאה, סימ־

רמי ניר

שני השחקנים האורחים היו "בסדר", ומתי ציפורני מקסימה. תפקיד משני מצויין עושה אורי לוי (איש משרד-החץ). כדאי לעקוב בעירנות אחרי השיחות המעניינות, אחרי הרעיונות הרעננים של התסריטאים אלי תבור ואורי זוהר, ולא להסיר את העיניים מה צילומים.

היפאנים

מגלים

את הנגב

הילד והגמל (ארמון-דוד, תל-אביב; ישראל-יפאן) מול שהיפאנים באו לארץ לגלות לישראלים את הנגב. בשום סרט ישראלי, לפני כן, לא נראה נגב כל-כך יפה, כל-כך עשיר בצבעים וצורות. מסתבר שצריך לדעת להסתכל, לראות ולצלם.

הסרט משוכן בהרבה רעיונות סימפטיים, רצון טוב וכוחות יפות. על התהום המפריד

כל מזור מזך (מגרב, תל-אביב; ישראל) סוף-סוף: סרט. לא עוד סרט ישראלי, לא פשוט — סרט. בזכותם של אורי זוהר, הבמאי, ודוד גורפינקל, הצלם, אפשר לראות סרט שכאשר יוצאים ממנו לא צריך לומר: "יחסית לסרט ישראלי..."

החלק הראשון הוא מלודרמה מסוגנת, בה פועלות ארבע נפשות עיקריות: בעל-מסעדה תמהוני, הסס למצריים בתקווה להביא את השלום — אייבי נתן. צנחן מקסים, שאינו מוצא כל-כך את מקומו ב"חיים האזרחיים". סופר-עיתונאי אמריקאי, שבא לתאר את המלחמה, ואשתו, ילדת חיפה, שעזבה את הארץ מזמן.

על רקע ימי-הכוננות, בליווי דיאלוגים אינטליגנטיים, תוך שימוש מעניין במצלמה

החברות המשתתפות

במיבצע

בחירת מלכת המים

לא רק כתר ותהילה מצפים למלכה וליתר המתחרות. מיטב החברות בארץ יעניקו להן מתנות יקרות וטיפול מלכותי.

* אלסטקס

יצרני בגדי-הים המהוללים, יעניקו למלכה בגדי-ים כה בגדי-ים שיהיה חידוש באופנת בגדי-הים. הם גם יחלקו בין משתתפות ה"שף בגדי-ים אשר יוגרלו בערב ההכתרה.

שעון מצויין - למצטיינים

* טיסו

יצרני השעון השווייצרי בעל המוניטין העולמי ("שעון מצויין — למצטיינים") יעניקו למלכה שעון מותאם למלכת המים: שעון תת-מימי יקר ערך.

רבלון (ישראל) בע"מ REVLON

מוצרי איפור ושיוזף קיץ 1968

לקראת נשף ההכתרה תקבלנה המועמדות את תכשירי השיוזף של רבלון (מערכת מוצרי "ברונזלאסטר") כדי שתופענה שחומות בערב ההכתרה.

* אוולין

מכון ליופי, להרזייה ולייצוב הגוף, ב"רחוב דיזנגוף 101, יאפר לפי מיטב כללי האיפור החדש את כל המועמדות.

מקרנות ומסרנות Bell & Howell

מקרנת 456 טוטר אוטומאטית לסרטי 8 מ"מ וסופר 8

מסרנת 440 חושבת

* בל אנד האוול

מסרנת 440 — שי למלכת-המים, שבה תנציח המלכה את מעמד הכתרתה.

Evelyn

* תכשיטי דני

רחוב זמנהוף 19, מייצרים במיוחד בשביל ההכתרה את הכתר ואת הש"י, ביט, ויעניקו לה ממיטב התכשיטים.

* ריפוי

סלון האופנה (תל-אביב, פרישמן 42) יעניק למלכה את שימלת-ההכתרה המלכותית, שתכוננה על-ידי מתכנתת אופנה שהגיעה זה עתה מלונדון.

* אלד

חברת חסריגים המפורסמת תעניק מלכת-המים מפוארת למלכה הנבחרת. תחת-בגדים

אורלי זילברשטיין ואפרים עזרא ב"הילד והגמל" בין המאהל הבדואי ובין הקיבוץ

זה בין המאהל הבדואי לבין הקיבוץ, מגשרים ילד וילדה, שבהיותם ילדים הם אינם מבחינים במפריד אלא במשותף. לילדים, בכל מקום ובכל תרבות, יש אותן הבעיות ואותן האהבות, ולכן הם יכולים למצוא שפה משותפת. הגמל הוא אהבתם המשותפת של הילדים בסרט הזה.

אחריו הם הולכים, מסתכנים, גורמים לתקרית-גבול, מקבלים "מנה", כל אחד בבתו, וחוזרים לסולם. כי הגמל אבד ויש למצוא. לא משחיד אותם המידבר, לא משחיד אותם הלילה, לא משחידות אותם היריות. כי הגמל, אהובם, אבד — ויש למצוא בכל מחיר.

תדריך

אמנות

בעיית האלימות באמריקה, איהאיכפתיות ותסריט-האנוני של האורחים, מתוארים בצורה דרמטית ורצינית בסרט המצויין **תקרית בניירורק** (אסתר, תל-אביב). **אהבותיה של בלונדית** (פאר, תל-אביב) הוא סרט המתאר ברגישות ובכשרון רב את חיה ואהבותיה של נערה פשוטה, פועלת בבית-חרושת. סיפור אהבתה הכפולה של אשה נשואה, בסרט שחשיבותו העיקרית היא בתפיסה הפלסטית של הבמאי ז.ל. גודר, **אשה נשואה** (פריז, תל-אביב). דרמה נדירה לילדים ולנוער, המתארת את הבדידות, חוסר קומוניקציה, אהבות ופחדים של ילדים בני שבע, בסרט הנפלא **הוגו וג'וזפין** (פאר, תל-אביב).

מתח

תסביכי איפוס מדריכים את כל המשתתפים בסיפורו של חנוכיגשים, בסרט **חמש נשיקות חנק** (אלנבי, תל-אביב). **בחורם חלילה** (הוד, תל-אביב) הוא סרט בלשי מעולה, בו מסענח שוטר כושל תעלומת רצח, על רקע הבעיה הגיעית בדורם ארצות-הברית. מישחק מצויין.

עשרים המועמדות הסופיות לכתר

המלכה

החדים

68

1. נגבה בן-דוד זכתה בשמה מפני שאביה נפצע בהתקפה על מישי טרת עיראק סוידאן, ליד קיבוץ נגבה במלחמת ה' עצמאות. היא בת 17 וחצי, שחורת שיער ועיניים, ועובדת בחברת הסרטים של אפרים קישון.

אבישג פפה
המלכה האחרונה

יהודית מזור
המלכה הראשונה

הרגע הגדול הגיע. נקבעו 20 המועמדות הסופיות אשר יתחרו במוצאי שבת זו על כתר מלכת המים של ישראל לשנת 1968. משתתפי הנשף — אשר ייערך במלון „רמת-אביב“, הם שיבחרו את המלכה וסגניותיה. כל אחת מהן תופיע בבגדים שנתפר במיוחד עבורה על-ידי ביח"ר „אלסטקס“. צילומי המועמדות נעשו הפעם בידי יאנוש פאפ, בעל המוניטין. כרטיסים לנשף אפשר להשיג בכל משרדי הכרטיסים בעיר ובמלון „רמת אביב“ — כליל הנשף.

2. כרמלה ניסן בת 16, לומדת בבית חינוך תיכון, עולה לכיתה השביעי עית. היא בת ירושלים הלומדת גם ציור בבצלאל. היא עוסקת בכמה תחביבים, ביניהם איסוף בולים ובובות, בעלת שיער חום ועיניים כחולות.

בולדסטאר * בולדסן

4. יעל כהן תלמידי בית 17 וחצי, בעלת שיער שחור ועיניים שחורות. עדינה ונעימת הליכות. אביה עוסק במלאכת הסנדלרות והיא עצמה עובדת כפקידה בבנק תל אביבי. אין לה תחביבים מיוחדים, אך היא אוהבת לשחות.

3. סמדר דרור היא אחת הדוגמניות הידועות בארץ, בת 20, מתגוררת לגובה 1.72 מטר. שיערה חום, עיניה ירוקות. גם היא זכתה לפני שנתיים ימים בתואר מוכבד: "סגנית מלכת היופי", טעם השבועון **לאשה**.

6. אודי נויזר היא בת 17, תלמידת תיכון, וסיימה זה עתה את הכיתה השביעית. צבע שיערה בלונדי ועיניה ירוקות. נבחרה רק לפני שבועיים ימים כ"מלכת החוף הירוק" — בתחרות שאורגנה ליפחפיות בנתניה.

5. עדינה שי חיפאית בת 19, העובדת כפקידה בסוכנות טילפס והחזירה למת על היום בו יגלה אותה הקולנוע ויעשה ממנה כוכב בינלאומי. את זמנה הפנוי היא מבלה בביקור בתיאטרון, בקריאת ספרים ובביקור בקולנוע.

8. רחל קירלי צברית בת 16 וחצי, שהוריה עלו לכאן מהונגריה. היא בעלת שיער חום ועיניים חומות, כיום חושבת רמת'גן, אין לה תוכניות לקריירה בתחום כלשהו, אך היא אוהבת ספרות רומאנטית, עובדת כספרית.

7. אטי רוצ'ס חניכת המיסיון הצרפתי ביפו, צברית בת 16, שנולדה להורים עולים מיוון, חולמת, כמו הרבה נערות, להיות דוגמנית. היא דוברת אנגלית, צרפתית וספרדית. צבע שיערה שחור — ועיניה בצבע הערמון.

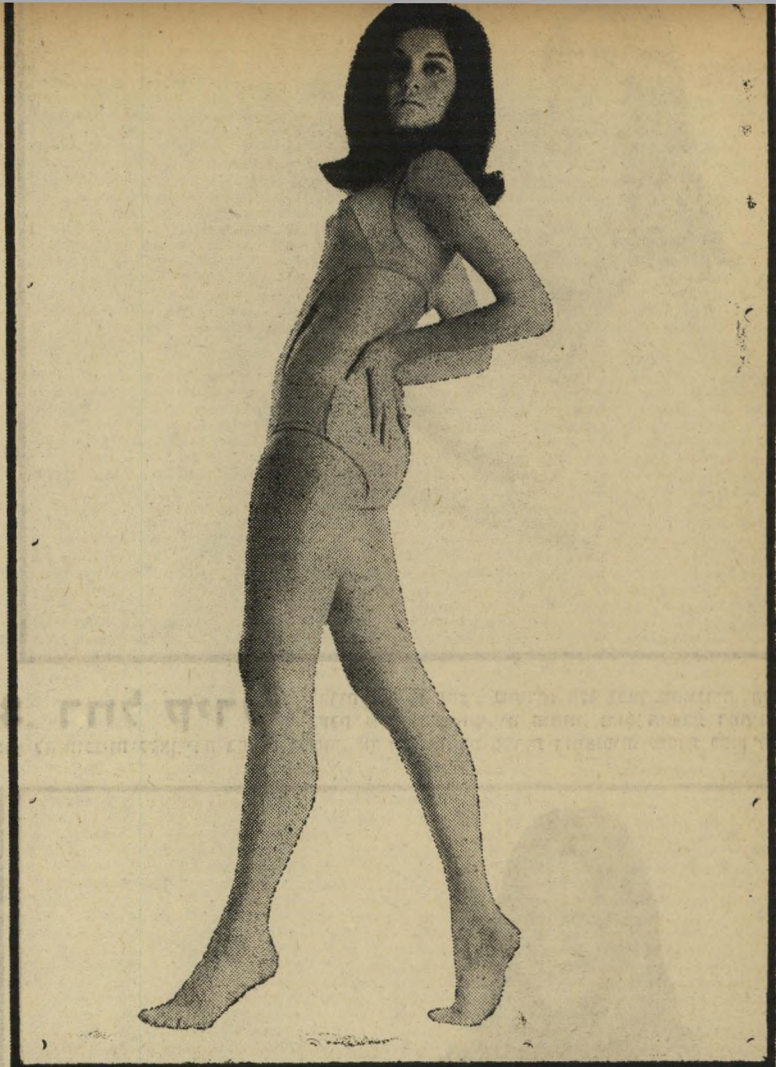
10. מרים ווייל בת 16 וגובהה 1.72 מטר, תלמידת שישית בבית'ספר תיכון — ונוסף לזה היא צימחוניית. היא טוענת כי אהבתה נתונה יותר לחיות מאשר לבני'אדם. בזמנה הפנוי היא מפסלת ומציירת בהתלהבות.

9. גת'שבע שביט חיפאית בת 18 וחצי, וכבר בוגרת סמינר ל' מורות, ומקווה להתחיל ללמד בשנה הבאה. היא מופיעה לעיתים כרקדנית בלהקת הסטודנטים, ואף עוסקת בספורט, בעיקר אתלטיקה.

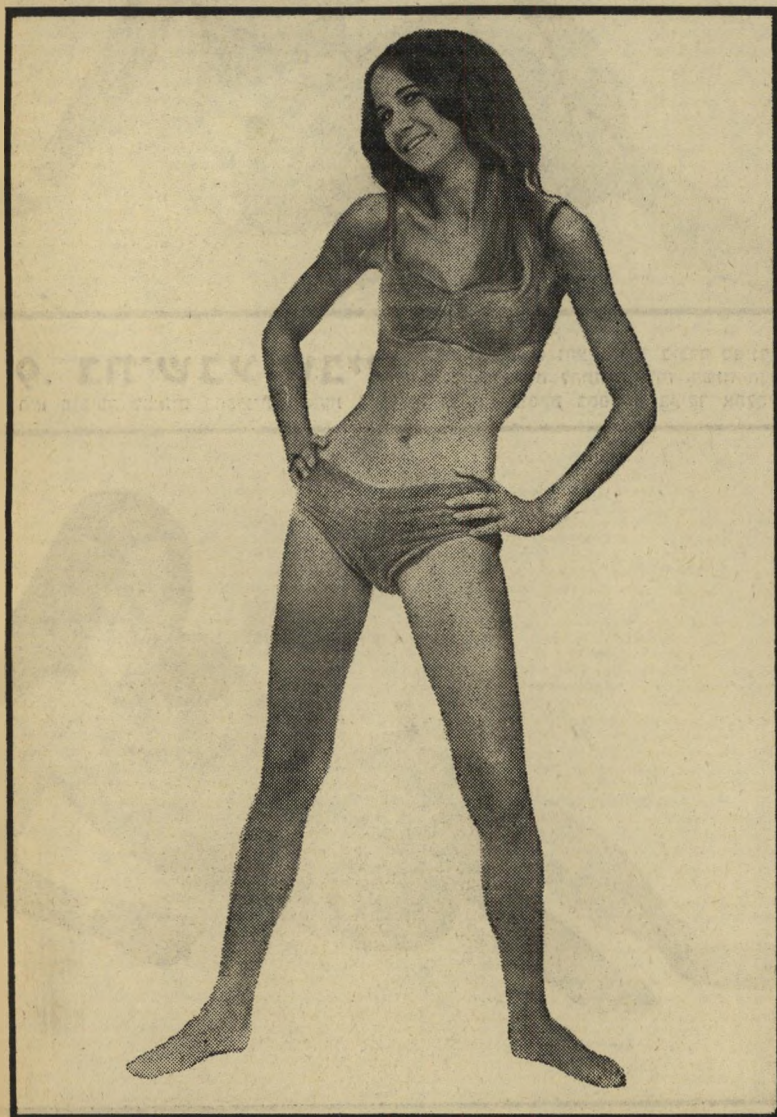
12. חנה דהן חיפאית בת 16 וחצי, הלומדת מזה שמונה שנים באלט. יש לה שתי אחיות ואח, וכיום היא לומדת בבית'ספר לפקידות. אל לערות שכמותה התכוון כנראה שלמה המלך, כשכתב בשיק'השירים: "שחורה אני ונאווה".

11. אריאלה סיון צברית ילידת תל'אביב, בת 17 ולומדת בתיכון, אבל כבר עכשיו היא מתנשאת לגובה 1.72 מטר. היא בלונדית בעלת עיניים גדולות וחומות, האוהבת לשחות וגם לאסוף חיות קטנות.

14. רחל טריווקס כבר נושאת כתר אחד: "מלכת העצמאות", בו זכתה בהפלגה על סיפון תיאודור הרצל, ביום העצמאות האחרון. צברית בעלת שיער ג'ינגי ועיניים ירוקות, מזכירת ההתאחדות לספורט.

13. שרה גורו מסיימת השבוע את הטירונות שלה. היא בת 18, ולפני גיוסה עבדה כמזכירת גיזבר ההסתדרות. הספיקה להור פיע גם כדוגמנית, לעיתים מזומנות. בחודש שעבר זכתה בתואר "סגנית מלכת היופי".

16. ורדה מלי חיילת בחיל האוויר, גובהה 1.73 מטר וגזרתה דקה מאוד. בעלת שיער שטני, עיניים חומות. סיימה בית ספר תיכון. היא שולסת באנגלית, גרמנית וצרפתית, ואת הפיגורה רכשה, לדבריה, בעיסוק סקיי-המים.

15. עדי סעד צברית מחיפה, בעלת תחביב מאוד לא שגרתי לנערה: איי סוף בולים. יש לה כבר אוסף מכל ארצות ערב. המראה האכזסי שלה אינו משקר: היא יודעת היטב מלבד השפות עברית ואנגלית — גם ערבית.

18. טלי פרידמן נולדה בירושלים לפני 18 שנה, אך עתה תושבת רמת-השרון, ליד הכפר הירוק, בו למדה מלכת ה' מים הקודמת. היא סיימה בימים אלה בית-ספר תיכון, עומדת להתגייס בקרוב — לנח"ל.

17. עדה ראובן היא בת המושבה מנחמיה שבעמק הירדן, שעברה לתל-אביב רק לפני שבועה חודשים. בת 17, בעלת עיניים כחולות ושיער חום, אוהבת לצייר ולחבר שירים ואף פורטת על האקורדיון.

20. גיטה שטרן היא נציגת הדרום בתחרות זו. ליתר דיוק: מן ה' עיר רחובות. היא בת 16, מציגה בגאווה שיער ועי' ניים בצבע חום. היא משחקת כדורסל במכבי, ואביה עובד בכור האטומי בנחל רובין.

19. תקווה מריומה הנראית כמו יגואר פראי, היא יפואית הלר' מדת בסטודיו לאמנות, בוגרת תיכון בת 19, שצולמה כשבידיה מסרסת הקולנוע של חברת כל אנד האוול, אשר תוענק למלכה שתיבחר.

במדינה

עתונות

פירסומת

הדדית

מחלקת המודעות הממשלתית מחרימה מזה זמן רב את העולם הזה — וכן כל עיתון אחר העולה על דעת הביורוקרטים שלה. מסתבר שלביורוקרטים אלה יש השקפות מגובשות מאוד למי לתת ולמי לא. השבוע הופיעה מודעת-ענק של רכבות ישראל בעיתון חדש ובלתי-יחשבו, ממנו הופיעו פחות מעשרה גליונות — ביטאון אנשי אי השליטה.

בין תוכן המודעה לבין שם-העיתון, ה' מופיע למרגלות העמוד, אין כל הפרדה — אולי מטעמי-פירסומת הודנית: כי כך ניתן לקרוא את טכסט המודעה: 'רכבות ישראל — זו הארץ'.

חירות

משרתים לחוד

ציפורים לחוד

עונת-הקיץ נמצאת בעיצומה. תיירים ישראלים, הרוצים לנסוע לדרום-אמריקה, כדאי להם שיתעצו באינפורמציה המופצת בישראל על-ידי נתיבי-הספנות האיטלקיים הלאומיים.

הישראלי הממוצע אשר רוצה, למשל, לנסוע לבואנוס-אייירס או לריו, בחברת משרתו האישי, ולעשות זאת במחלקה ראשונה דווקא — רשאי לקבל כרטיס-משרתים עבור אמה, נהג, מספלת או משרת גברים אישי — בשלוש-תרבעי מחיר הכרטיס המלא.

לנוחיותם של הנוסעים הללו, קובעת החברה, 'תוגשנה הארוחות למשרתיהם של הנוסעים במחלקה א' כנ"ל — ליד שולחנות נות נפרדים'.

קוף פרטי. בעייה אחרת, העומדת בפני התייר הישראלי, היא: מה לעשות אם הוא רוצה לקחת איתו את הקוף הפרטי? החברה שמחה לשרת אותו גם אז: קוף — בדומה לכלב — קונה כרטיס שמחירו 25 דולאר, עד דרום-אמריקה.

לאותם שאין להם צעירים בראש אבל יש להם צעירים בכלוב — סודר העניין גם כן לנוחיותם. כלוב-צפורים, ובו 'צפור עד שתיים', עולה, עד גמל דרום-אמריקה, חמישה דולארים בלבד, כלוב עם 'שלוש צפורים או יותר' — 10 דולאר. אין זה משנה אם מדובר בדרורים, בתוכים או בעורבים.

קוף או צפור, העושה את הסיבוב ה' דוריסטרי, יקבלו — ממש כמו בעליהם — הנחה של 10 אחוז על הכרטיס שלהם.

חקירות

מי הרג

את הנער?

המשטרה הרגה את הילד שלנו? טענו הוריו של יצחק לוי, בן 14, ב'אני מאשים' ממועצת שפורסם מעל דפי העולם הזה (1602). טענה זו האם: הילד בא אליה למסוף מלבד, בפתחת-הקוה, על-מנת לבקש כסף.

קורבן לוי

מכות בתוך התא

משלא קיבלו, השתולל. האם הועיקה את המשטרה. השוטרים ניסו להרחיק אותו, היכו אותו תוך-כדיכך, העבירוהו לתחנת

כביסה מהירה שומרת על הכבסים

ולכן חשובה מהירות הכביסה בעיקר לאריגים עדינים. 'טקס-טיל שמפו' כובס מהר וללא כל השריה. כביסה קלה במים קרים ו, 'טקס-טיל-שמפו' מחדשת את האריגים העדינים ומרעננת את צבעיהם. 'טקס-טיל שמפו' מיועד לאריגים עדינים, סיבים סינטטיים, ולכל אריגי כבס ולבש.

החלו לאסוף אריות

'טקס-טיל שמפו'.

בקרוב — מבצע פרסים

ענק!

המפיצים חבי נורית בע"מ חוצרת ביחיד נקה בע"מ

הנהלת חשבונות

הכנה לסוגים: ג, ד, ה
ההרשמה עד 11.7

קצרנות

עברית ו/או אנגלית
ההרשמה עד 11.7

כתיבה במכונה

עברית ו/או אנגלית
ההרשמה עד 11.7

עברית

כתיב ללא שינוא
ההרשמה עד 11.7

אנגלית

אולפן למתחילים (12 שעות בשבוע)
ההתחלה ב-11.7 קורסים (4 שעות בשבוע)
קורסים מיוחדים
Correspondence
Conversations

לתלמידים בחדשי החופש, למ' סיימי ח' — הכנה לתיכון ט', י, יא' — דקדוק וספרות

פרטים:

7.30—4; 12—9

קדימה

תל-אביב, בני-הודיה 74
טלפון 220314

צפרניים יפות וחזקות

סוד הידים החטובות: כה קל: טפלי בצפר-נייד ובמקום גדילתן פעמים אחדות בשבוע (או כשאת מורידה את הלכה) ב-נונייל. ראי כיצד שברים וסדקים נפסקים מיד וכיצד יגדלו צפורנייך במהירות ותהיינה שלמות וחזקות.

סוד ה-נונייל: נונייל מכיל חומרי בנין הד-רושים לגדול ולחשל-מת שומן הצפרן, המ-גן עליה מפני חומרי רחיצה מודרניים או כל גורם אחר.

סוד: שמרי על צפר-נייד עם נונייל בקבי-עות, וצפרניים דקות ושבריות יהיו ממך ו-הלאה ובמקומן צפר-ניים יפות וחזקות אשר ישוו לידך מ-אח נאה, אלגנטי ו-חטוב.

5-50

NuNale

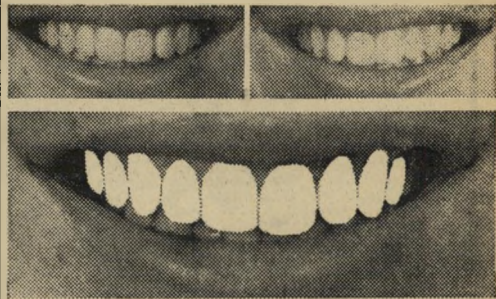
מחזק צפרניים שבריות

מוצר דיסקו בע"מ ח'מ"ה

תוך 7 ימים יהיו שינייך לבנות כפי שלא היו מעולם

לאחר הברשה עם טילאק במשך 3 ימים

שיניים מוחממות ע"י אבן שן וניקוטין

לאחר 7 ימי שמוש בטילאק

טילאק

אינו סתם משחת שיניים:

טילאק הוא

"מלבין שיניים"

טילאק הוא תכשיר מדעי חדש, אשר מרחיק את אבן השן הצהובה והמסוכנת וכתמי טבק חומים. עד עתה לא היו שינייך לבנות כפי שהיו יכולות להיות. טילאק יהפוך את צבע שינייך ללבן טהור. אם ברצונך להיות נאה יום יום, עבור לטיפול פה ושיניים מודרני, מדעי, ובטוח, עבור לשמוש בטילאק.

תראה(י) את ההבדל לאחר שמוש בשופרת אחת.

3-60

teelak

שופרת אחת — מספיקה לחודש ימים

מוצר דיסקו בע"מ ח'מ"ה

רחיקי
שיער בלתי רצוי בדרך הנשית המיוחדת בביטחה ובמהירות

לשמוש על הזרועות, בתי השחי, הרגליים... נבדק לשמוש גם על עור הפנים.

השמוש בויט-או הריחני והמכיל לנולין — זו הדרך הנשית ביותר להרחקת שיער בלתי רצוי. מרחי אותו בפשטות כמו כל קרם קוסמטי אחר. תוך דקות יעלמו השערות עד לשורשיהן ללא לכלוך או ריח בלתי נעים.

ויט-או העדין, נבדק לשמוש אפילו על עור הפנים. משאיר את זרועותיך, רגלייך ובתי השחי חלקים ונקיים מ'צל'. אחרי טפול בויט-או תיראה לך כל שיטה אחרת להורדת שיער כמושנת.

3.80

מוצר דיסקו בע"מ ח'מ"ה

המשטרה של פתח-תקוה. שם ישב כתא יעם נער אחר — ולפתע חש ברע, צנח וזמח.

מכות ופטריות-לחי. בית-משפט ה' שלום בפתח-תקוה התחיל בחקירה. הבריון הועבר לידיו של שופט-השלום החוקר, אברהם חלימה. השבוע פורסמו מסקנותיו של השופט ברבים.

קובע השופט בפסק-דינו:

...השאלה קצת היא — נה גרם ל' מותו של המנוח?

...אין ספק שהמנוח ספג מכות בשעה ש' התנגד למעצרו עלידי שוטרים, ואכן זוהי

גם יתר העדים שהובאו למשפט-התקפה היו מכולבליים, סתרו את דבריהם.

פרקליט הנאשם, עורך-הדין התל-אביבי צבי לידסקי, חקר את כולם שתי וערב. ביחוד חקר לידסקי את חמו. כשנה שוב טען שהוכח עלידי גזי, העמיד הסניגור את האיש הגזי ליד הקורבן הארוך — וגלי הצחוק שוב גברו עד כדי כך באולם שהשופט נאלץ לפנות את הקהל מאולם בית-המשפט. בשלב זה ביקש הסניגור שיינתן לשולחו לא לענות לאשמה, מאחר וברור שלא עשה את המיוחס לו. השופט סירב, החליט להע' מידו לדין על תקיפה.

אז מה' צעק חקק הבלתי-מרוצה, אמרו

נאשם גזי

בעל הנמרים אינו נמר

שאני נתתי לו אגרוף בפרצוף. איך עשיתי את זה? עשיתי סלטה!"

אם היה זה קרב אקרובטי באמת — יחדע בהמשך המשפט, שנידחה למועד מאו' חר יותר.

חיפה

טחנות הצדק

היה היו שני חברים. אורי ומשה. שניהם חיפאים. שניהם — בעלי-מכוניות. כמו אורחים טובים ורבים אחרים, היה לשניים חטא קטן: הם לא אהבו לשלם דוחות של שוטרי-תנועה. אבל אורי לא העז להפר את החוק. על כן היה רוטן, מקלל — ומשלים. משה — לא. הוא הפר את כל העניין לפרויצפי. אני צובר-פרוסים מיקצועי' נהג להתגאות.

אגדה מזרחית. יום אחד הופיע ב' חדרם שוטר עם פקודת-מצר ושני דוחות נגד משה על חנייה בלתי-חוקית. משה, שהוא מירחן, ישב וסימר לשוטר אגדות. השוטר הרגיש כל-כך טוב שסלח למשה, והלך כלעומת שבה. אבל מחר תשלם! התריע בו, לבסוף. בשעה" אמר משה, והוסיף, כשהשוטר סגר את הדלת: "בוקרה פל'מישמש".

כעבור שבוע שוב הופיעו בחינם של השניים — שני שוטרים. עם ארבעה דוחות נגד משה.

הפעם לא פעל עסק האגדות. אז משה התיישב, לקח את הגיטרה שלו, שם קפה בקומקום, והתחיל לשיר לנציגי-המשטרה שירים מיוחדים.

"טוב, הפעם נסלח לך", אמרו. אבל זו הפעם האחרונה. **לילה בציונות.** כעבור חודשיים שוב הופיעו אותם שני שוטרים, כשאורי, משה וחברתו ישבו בחדר וסיפרו ציזובאח. הפעם לא נסלח לך, אמרו בתוקף ר' בעצב. "צברת 15 דוחות. אתה בא איתנו למשטרה. ומחר בבוקר, החבר שלך ישלם וישחרר אותך".

משה ניסה להתחמק, הציע קפה, שירים, תירוצים — שום דבר לא עזר. ושוטרים לקחו אותו לתחנה.

ישב אורי עצוב, הכין קפה לחברתו של משה וחיכה לבוקר. אבל לא עברו אלה כמה דקות — וה' שוטרים הופיעו שוב:

"תראה", אמרו, נוסף ל-15 דוחות שלו יש גם רפורט נגדך. גם כן על חנייה. אז חכו לפחות שיהיה לי עוד אחד".

מחא אורי בתוקף. לא בא בחשבון, ענה השוטר הימני. צדק הוא צדק.

ולקח את אורי למשטרה, לבלות לילה בציונות.

דני

20 בינואר - 18 בפברואר

סיות — שמור על שלא יעברו את המותר, וסלק את החובות שיש לך עד סוף השבוע.

★ ★ ★

דחקא ביום בו חשבת שכבר נשבר הכל, ושוב אין מוצא ממצב מסובך — אתה הופך לאדם אחר. הכל נפתר בנקל, חלק, בלי בעיות. זהו שבוע בו טוב תעשה, אם תרבה בקשרים חבי' רתיים, בבילויים, ובפני' שות עם בני שני המי' ניס. השתזף, אך היוזרה, במיקצת, על דרכי' הנשימה שלך. בת'דגים: לבשי תכלת.

★ ★ ★

סוף-סוף אתה רואה ברכה בעמלך, אם תצ' ליה לשמור על מצב' רוח מרומם, תיפתח' נה בפניך כל הדלתות. אם לא תעשה בעיות, גם תדע להסתגל לשו' רה שלימה של מצבים חדשים, שאי-גמישותך מנעה ממך למצות, קודם לכן. בת'טלה: לבשי אדום וסס' גוני, השבוע. כמירכך אל תרבי בשתייה.

★ ★ ★

קריאת אזהרה מארץ רחוקה תשבור את ה' שיגרה הברוכה והמטמ' טמה, במקצת, שלתוכה שקעת לאחרונה. היוזרה במעשיך! אין זה השבוע להגיב על שינויי-הפתע. מצד שני, אם תיוקק אתה לעזרה, מוטב ש' תיפנה לאדם קרוב מאוד, מאשר לאיש זר ובעל השפעה. לא שבוע של בילויים. בת'שור: אל לקבוע פגישות!

★ ★ ★

הנטייה שלך להסת' ב' רוב הדברים גורמת לך להפסיד עיסקה שמנה, ב'תאומים. אבל אם אתה תניז, תקפוז מבי' לי לשקול יותר מדי, או תדע לתכנן הרפתקה ב' אומץ-לב — תראה את הברכה ותגיע אל הנח' לה. נשים, במיוחד, תנו' נות השבוע לקיסטן — אך בתנאי שתדע לגרוף אותן, ולא תתקדם צעד אחר אגודל.

★ ★ ★

אט-אט אתה יוצא מן הדיכודן הבלתי-רגיל בו שקעת לאחרונה. עדיין לא יהיה זה שבוע טוב באמת: כדי שזה יבוא, עליך לה' כיר שורה שלימה של אנשים חדשים, ואינך עושה מספיק בכיוון זה. אבל בענייני-עבור' דה ובענייני-בילוי אתה תתרגל למצב ה' חדש, תקבע לך דפוטים נעימים יותר.

★ ★ ★

כוח-האיתנים בו היית חזור לאחרונה שוב גו' אה בך. אבל היוזרה! ה' פעם לא תצליח בהוש' דבר, אם לא תשקול ה' טב את צעדיך. לביאה: קחי את עצמך ביימים, נסי להראות לו שאינך גאה מדי, שאין את בזה לו כלל. אולי הוא סתם ביישן או נבזף? זה קורה גם אצל הגברים. עיסקה בלתי-כפית מסכנת אותך בצרות.

השיגרה שוב אינה מאפשרת לך להתפתח, בכיוונים שתיכננת. אם כן — נסה לנצל בתחום הבילוי מה שאינך יכול למצות בת' חום העיסקי. פגישה עם אשה בהירת-שיער תפ' תח בפניך פרק חדש ורומאנטי. בת'תולה: אל תתני לו לנצל את היסוטי, ואל תשקעי בשיגרה הבלתי-ברוכה של הימים שחלפו ולא צריכים לשוב. מסעות בימים אלה הם בלתי-רצויים. השתדלי להיות פעלתנית. אל תלבשי שמלות רעשניות.

★ ★ ★

המתח מגיע לשיאו — ואתה בהחלט לא מצליח לנצל את ימיך בצורה הול' מתי. תן לעצמך ללכת — אבל אל תהיה חלש-אופי. שמור על בריאותך, ואל תקלל את הקשרים עם ידי-דיך האמיתיים. אתה תזדקק להם, והם שו' חרים את טובתך. ניי תוק כאוב הופך, בסוף השבוע, לעילה לא ל' קחת על עצמך התי-חיוביות נוספות — ובצדק. אל תיכנס לחזוים או להתחייבויות לטווח ארוך!

כמו מצפן המצביע תמיד צפונה, את חוזרת, בהתמדה מדאיגה, למצבים יש-נים ולקשרים ותיקים. חזרי! דעי שלא כל תגובה הדומה לזו בה נתנסית בעבר — זהה עם מה שאת כבר יודעת. את עשויה ל' לכת על קרקע בטוחה — ולהיתקל במוקש ריגשי. מעל לכל — הישמרי לא לסבך אדם בקשרים ריגשיים עוים פי כמה מן הביזור הקל לו התי-כוונת את, בעצם, השתדלי ללבוש סגול.

★ ★ ★

יום רביעי וחמישי בהחלט אינם מתאימים למסיבות או לבילוי בחברה. מוטב לך, איפוא, בת'קשת, להס' תגר בימים אלה ואם את סטודנטית — להק' דיש את כל מירצך ל' בחינות. הפסדים כספיים ניכרים מאיימים עליך. אל תתן לזה לזעזע אותך יותר מדי, המשך בתיכנון לטווח ארוך. אם כך תעשה — יהיה הנזק אפסי. פגישה ב' לילית והפכת להרפתקה — איך לא לפרשה בעלת-חשיבות. העיקר, שאל יראוך.

קשת

23 בנובמבר - 20 בדצמבר

לילית והפכת להרפתקה — איך לא לפרשה בעלת-חשיבות. העיקר, שאל יראוך.

★ ★ ★

ב'מזל-טלה, הוא הקו' בע, השבוע, את התפת' חות ענייניך, לשבט או לחסד. על כן היוזרה, בת'גיד, מלתת פורקן לתיסכוליך ולהרגשת' ההתמרדות שלך. מוטב לך לציית לאנשים מבו' גרים ובכלל, לשקול את כל צעדיך. אם בריאותך היא ככה-ככה, אל תזלזלי בבריאות ואל' תחקי את חברותיך באוכל. לא כל מה שמור' תר לתן מותר גם לך. מיכתב המגיע מארץ רחוקה מטריד את מנוחתך, לא מעורר בך געגועים. לבשי לבן, זה יהלום לך להפליא.

דני

21 בדצמבר - 19 בינואר

אריה

21 ביולי - 21 באוגוסט

ג'ימנסיה ריאנית

הרשמה לשנת הלימודים תשכ"ט לכתות בוקר ט', י', י"א, י"ב

לבורנטים כימיים
גרפיקה-שרטוט
ציור אופנה
פקידות

תיכון מקצועי במגמות
רדיואלקטרוניקה
טלויזיה - תעופה

תיכון עיוני במגמות
הומניסטית
ריאלי

כולל הכנה לבחינות הבגרות הנערכות על-ידי משרד החינוך
הוראה על-ידי מורים אקדמאיים בעלי נסיון * סטיפנדיות

פתח תקוה
ברוכבא 1

הולון
סוקולוב 56

רמת-גן
ביאליק 42

חיפה
שמריהו לוי 30

תל-אביב
ברנר 17
מפנת אלנבי 55

פרטים והרשמה
9-5, 8-1

דו"ח לבוחר

(המשך מעמוד 14)

נה קיום הגון לכל הילדים וחינוך-חינוך עד לאוניברסיטה ועד בכלל; כל הסיפול הי פסיכולוגי, החברתי והבטחוני בעבריינים מבוגרים וצעירים, ועוד ועוד.
ג. תכנון לסווח קרוב, בינוני ורחוק של כל ענייני הסעד והרווחה, בשותפות עם התיכנון הכלכלי, שגם הוא חסר בסדינה.

משרד הדואר

תבענו לבטל גם משרד זה, ולהעביר את כל מערכת-הסלפון מידי הממשלה לידי חברה מיסחרית, ציבורית או לא-ציבורית.
אורי אבנרי: יש שלוש סיבות לך ששרות זה לא יהיה בידי משרד ממשלתי:

ראשית, המישטר כולו אינו מתאים לדבר כל-כך מודרני כמו הסלקומוניקציה. הוא זקן מדי מכדי שיוכל אף להבין את הצרכים של המדינה המודרנית.
שנית, כל משרד ממשלתי תופך, ב' מישטר הקיים, לאחזקה מפלגתית.

שלישית, בכל המשרדים הממשלתיים שולטים העסקנים הי פוליטיים על המומי חים, ואין תחום ב' רור ביניהם, כמו ב' בריטניה, למשל.

תבענו להוריד ב' הרבה את מחירי-ה' קנת הסלפונים וה' שיחות הסלפוניות. הוכחנו גם שמנכ"ל המשרד, ישעיהו ל' ביא, התפטר מפני שהשר המפלגתי, יש' ראל ישעיהו, פסל, מטעמים מפלגתיים, את הצעותיו לייקול מרחיק-לכת של הדואר.

ישעיהו

מיברקים בשבת

"זהו שערורייה מאין כמוה שאי-אפשר לשלוח בארץ מיברק בשבת. כל אדם מודרני נהנה נוכח תופעה זו. פעם הייתי ב' פאקיס והיה עלי לחזור ארצה, ולא יכולתי להודיע על כך למשפחתי, מכיוון שבישראל אין המיברקה פועלת בשבת. כל מכרי ב' פאקיס נדהמו כאשר שמעו זאת. בעולם כולו אין ארץ שניה שבה קיימת תופעה פסולה זו.

טלביזיה ערבית

שר-הדואר אמר בדבריו שאין זה נכון ש' הדואר מונע בכוחה את קליטת השידורים של הטלויזיה המצרית והירדנית, אך לא איכפת לו אם קליטת שידורים אלה נימנעת כ' חוצאה מפעולות הדואר. בכך השיב ל' תלונות שהושמעו בציבור שהדואר משרד את הסמל שלו שעות ארוכות, בלי שום סיבה, ובכך מטשטש שידורים זרים.

אורי אבנרי: מנימת הדיבור של השל למדתי שאין הוא מצטער על ה' הפרעה לשידורים הערביים, ושהוא חושב שזה בכלל טוב. זוהי גישה פסולה לגמרי. זוהי גישה סטאליסטאית, המכתיבה לאזרח מה טוב ומה רע לו לראות, מה מועיל ומה מזיק, תחת להשאיר זאת לשיקול ה' אזרח עצמו.

בריא לאזרחי ישראל לראות את התחנות השכנות, כשם שבריא לעמים השכנים לראות את הטלביזיה שלנו. אני חושב שטוב שיראו כאן את ההווה של המדינות השכנות.

אין שום זכות למשרד-הדואר, ללא כורח אמיתי, למנוע בעד תושבי תל-אביב וחיפה, וגם של רמאללה ושכם, לראות סרט ערבי המוקרן בקאהיר או בבירות.

כמה ח"כים נכחו בעת הדיון על משרד-הדואר, המעסיק 20 אלף עובדים? בשעה 7.45, שעה קלה לפני שדיברתי, נכחו באולם שבעה חברי-כנסת, מלבד הי"ר (סרדינס), הוגאם (ורדיגר) ואני.

רשימת הנכחים: 6 מבין 58 אנשי מע"י (ביבי, גבי תתן, אליאז, קרגמן, הררי, גז), וח"כ מיקוניס, שחיכה לתורו לנאום אחרי. כל שאר סיעות הבית (נח"ל, מפד"ל, מפ"ם, ל"ע, רק"ח, המדכז החזפשי) נעדרו כלי.

סלוי אבנרי

לצורך צילומים
בזורנלים בחו"ל

דרושות
נערות

יפות ובעלות הופעה
סקסית

לפנות עם פרטים
לת"ד 6590 ת"א
(רצוי לצרף תצלום שיוחזר)

depilan

דפילן
להורדת
שיער מיותר
באיכות
שוויצרית
vitamol

חליפות הדין
קנינים מיוחדת
תאם
תא שדר' מסדיק 19
אולבולס 62 25 19 12

אם קולה
אז

טאפו קולה

הקצוע נכלא
ללא אבטלה

בבית ספר "דיאנה" רוכש החלמיד, בנוסף לידע מקצועי, יסיון נועשי רב ובטחון עצמי בעבודה מעשית, וזאת תודות ללקוחות הרבות והקבועות המבקרות בסלון בית-הספר והנהנות משרות מעולה הניתן במחירים נמוכים ביותר. למסיימי הקורס ניתנות תעודות סיום וסיוע לקליטתם בעבודה.

הקורס
החדש
נפתח:
1.8.68

בית-ספר
ספרות
נשים

דיאנה
בכר דיזנגוף ריינס 1 ת"א טכ. 226066

בגרות

ומוקדמות לאקסמנים

למועד אפריל - אוקטובר 1969
הלימודים בקבוצות קטנות ובתנאים נוחים

פרטים והרשמה: 12-9 בבוקר
קדימה
7.30-4 בערב
ת"א, בן-יהודה 74
ע"י רחוב פרישמן
טלפון 220314

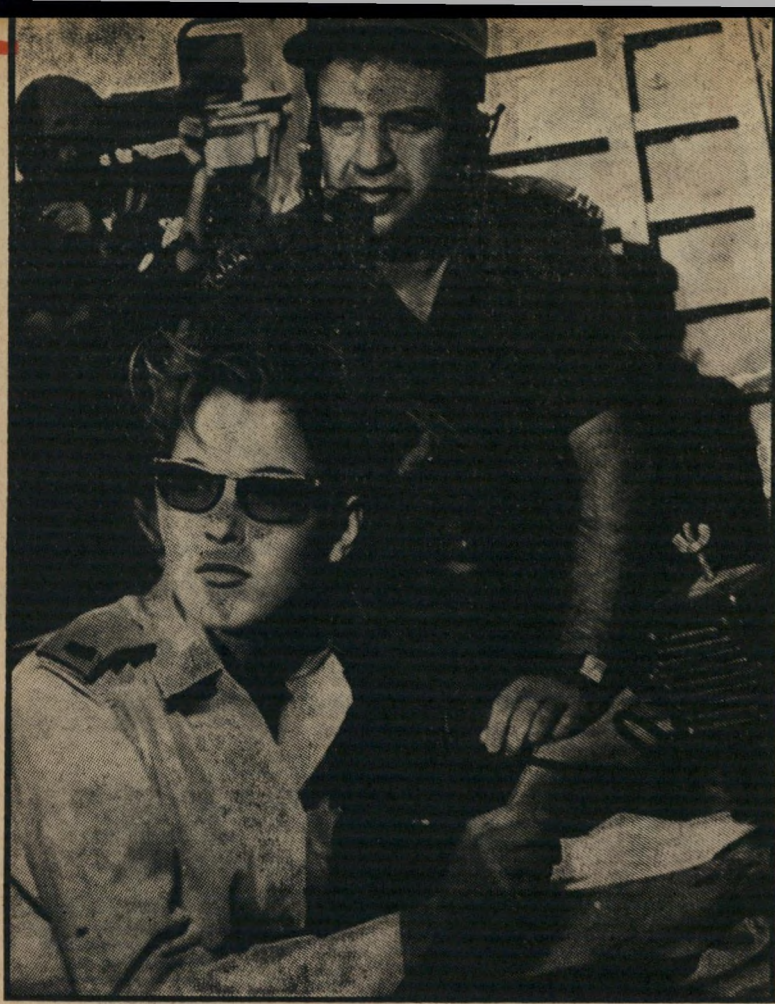
לטכנאי הרדיו והאלקטרוניקה!

השתלמות בטלביזיה ברמה גבוהה

בשיטה חדשה ובמחיר זול

פרוספקט ושעור לדוגמה חינם.

"המכון לטלביזיה" ת.ד. 2728 רמת-גן

הממזרים נולדו במלחמה

גאת אלי תבור

ובפרס עבור עודד קוטלר. את חליפתה הערב שלו. אותה לבש במסיבות ובקבלות הפנים החגיגיות. החליף תוך שעה במדים של צה"ל. נוקדיבירה הצרפתית עם החתיכות. ה' מפיקים ולחצות-הידים, התחלף לו בנוף הגב שם עמד בפני גודרהחילים ושר להם את השיר נכניס להם!

אבל האמת היא שעוד זמן רב קודם לכן הוא היה שרוי בתוך המלחמה. עסקנו יחד בכתיבת תסריט לסרט על המלחמה, מספר חדשים לפני שהמלחמה עצמה פרצה.

בעצם לא היה זה בדיוק תסריט על המלחמה — אלא דווקא תסריט על השלום. רצינו להקים את המלחמה שעמדה תלויה באיזה מקום באופק, לעשות סרט על יחסי ישראל-ערב. לא סרט פוליטי. לא סרט פאציפיסטי. סרט של סיפור אנושי שבאמי צעותו נוכל להגיד מה שאנחנו רוצים לומר

כ? ממזר מדך", הסרט הישראלי שהצגה הבכורה העולמית שלו נערכה לפני שבוע בפסטיבל הסרטים בברלין. שם נבחר לסרטהגנילה של הפסטיבל. מחוץ למסגרת התחרות — נולד ביום השני ל-מלחמת ששת-הימים.

בשישי ליוני, 1967, בשעות הצהריים, הגעתי עם קבוצת כתיבים צבאיים לשדה התעופה המצרי באל-עריש. אלי-עריש עצמה טרם נתפסה או בידי כוחות-צה"ל. היא הייתה מכותרת אך סירבה להיכנע. סוללות המרגמות של צה"ל המשיכו להפגין את העיר, כשטורי-שיירות כבר עקפו אותה והמשיכו לשעוט דרומה ומערבה. משדה התעופה ניתן היה להבחין בתימרות-עשן המתאבכות מעל לעיר. אפשר היה לשמוע את הימהום התנפוצות הפגזים.

על מסלולי השדה עצמו עדיין להטו שיברי מטוסי-הקרב המצריים החרוכים. כי סככות שקיהחול אשר נועדו להגן עליהם על הקרקע, רוכזו מאות חיילים מצריים שבוים. וחלים וטנקים של צה"ל הסתובבו במקום. חיילי-האוויר כבר החל להקים במקום בסיס ומסוקים ראשונים כבר נחתו שם.

בתוך כל המהומה הגדולה שבמקום, הופתעתי לפגוש שם שלושה מאמני-ישראל המוכרים: שיקה אופיר, אריק לביא ואורי זוהר. הם, שהתגייסו לבדר את החיילים עוד בחקומת-הכוננות, היו צמודים לחבורת-הסיקור של אוגדת האלוף ישראל טל.

★ ★ ★
הם היו מוכנים להמשיך בתוויה. אורי זוהר ניצל את דקות-ההמתנה הספורות שעוד נותרו לו. פרשנו הצידה אל אחד המסלולים. שנינו היינו אחווים בסערת-המלחמה, שהחלה רק יום אחד קודם לכן, ואיש לא יכול היה לדעת מתי תסתיים ואיך. "שמע", אמר אורי זוהר, "צריך לחשוב על איזה רעיון לסרט, רעיון חדש... אולי אפילו איזה סיפור אהבה שטוש ובנאלי..."

★ ★ ★
אורי זוהר חגג אל המלחמה ישר מפסטיבל הסרטים בקאן, שם הציג את סרטו שלושה ימים וילד, שזכה בשבחים

העיקר לעשות ילדים

זאת המסקנה אליה מגיע אחד השחקנים, המ' מלא תפקיד סרן-צנחנים. הוא מגיע להכרה זו בשיקוב המלחמה, מתעתד לעשותם בעזרת קצינת-צה"ל, בה הוא פוגש בקרבות.

ומסות-פלדה. הניצחון הושג עלידי כל אחד מן החיילים הפשוטים והאפורים שבשעת הקרב, ברגע בו הם צריכים להחליט אם לסכן ולהקריב את חייהם, ראו את גורל המלחמה כתלוי אך ורק בהם עצמם.

משהגענו למסקנה זו ניסחנו בבידור את מה שאנו רוצים לומר, היתה כתיבת-העלילה עניין פשוט, יחסית. כעבור כמה שבועות נשא הרמטכ"ל, רב-אלוף יצחק רבין, את נאום הדוקטוראט שלו, כשהוכתר כדוקטור-כבוד של האוניברסיטה העברית בירושלים. התיזה המרכזית של נאומו זה היתה זהה כימעט לחלוטין עם מה שבחרנו אנו לומר

סרט-קולנוע אינו יכול להיות מאמר אידיאולוגי או נאום-דוקטוראט. היינו חייבים לפשט את ניסוחינו הרעיוניים ולתרגמם למדיום הקולנועי. לא שמנו בפי איש מגיבורי העלילה את הדברים שהיה לנו לומר. אורי זוהר תירגם כמיטב כשרונו הקולנועי את הרעיונות לשפה של מראות קולנועיים. כך נולד כל ממזר מלך.

★ ★ ★

ב עברית המדוברת, "ממזר" אינו רק תואר לילד בלתי-חוקי. זהו כינוי בעל משמעות רחבה ביותר, המציין כל כלומניק המתבלט במשהו. "כל ממזר — מלך" הוא הביטוי הפשטני לתהליך של החיוב העצמי.

כללנו בסרט את דמותו של יסיי-השלום (עודד קוטלר) המחייב את עצמו למעשים יוצאי-דופן. מצד שני, שילבנו בעלילה גם את דמותו של ה"פושט", (יהורם גאון) הבטלן הכרוני. הצנחן לשעבר, שבחיי האזרחיים אין לו שאיפה מוגדרת, מלבד הרצון לחיות ללא כל התחייבויות.

כדמות נגדית הצגנו, לעומתם, את האיני-טלקטואל השמאלני (ויליאם ברגר); סיפר זר המגיע לארץ כפאציפיסט מיקצועי, יחד עם אשתו (אנה מריה פייראנג'לי). היחסים ההדדיים ביניהם נרקמים על רקע תקופת-הכוננות.

כאשר פורצת המלחמה היא עושה דברים לכולם. אף אחד מהם לא נשאר, אחרי המלחמה, מה שהיה לפניו. מסתבר להם — כמו שאומר יהורם גאון בסרט, בשם סבו: "כל אדם שחי — מת לבסוף. אבל לא כל אדם שמת חי קודם".

כל ממזר מלך נועד לומר שהחיוב העצמי קיים אצל רוב אנשי הארץ הזאת. המלחמה האחרונה הוכיחה את הדבר הזה. אין שום סיבה שאותה אמונה בזכות לחיות כאן, שהשתקפה בחיוב-העצמי במלחמה, לא תשחק בחיוב-העצמי למלחמה למען השלום.

הקצין והיורדת

יהורם גאון ופייראנג'לי בסצנה מסירתו של אורי זוהר כל ממזר — מלך, יהורם מגלה, כי התיירת האמריקאית היא צברית, לוחש לה: "מספיק עם ההצנחן! באת להחזיר את אהבת-המולדת אצלי במיטתו!"

חודשים רבים עסקנו בדיונים ובניסוחים של הדברים אותם אנחנו רוצים לומר באמצעות הסרט. ניסינו לצרף אותם לתוך סיפור דרמטי מרחק. מה שחסרה לנו עדיין היתה העלילה.

ואז פרצה המלחמה. ביום השני למלחמה נראה היה לאורי זוהר שהמלחמה ניצחה אותנו, טרפה את קלפינו והרסת את הבניין שבנינו זמן כה ממושך. שבוע לאחר מכן, כאשר הסתיימה המלחמה וניגשנו לחשוב מחדש על התסריט, התברר לנו שהמלחמה המציאה את העלילה שהיתה חסרה לנו.

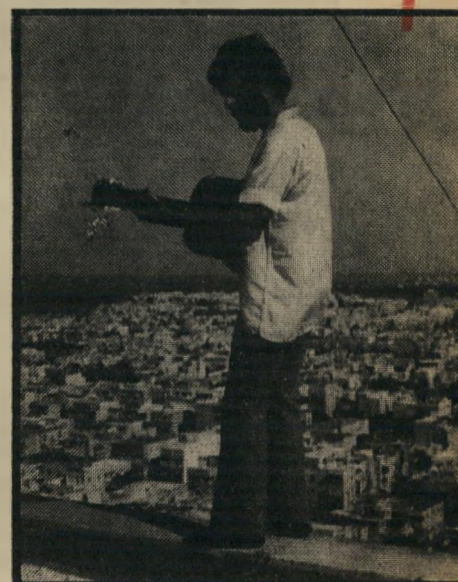
★ ★ ★

כ שהתחלנו לנתח ולחשוב מה ראינו במלחמה, מה עשתה לנו המלחמה ומה המשמעות האנושית שהתגלו מאחרי הניצחון, הגענו למסקנה פשוטה: המלחמה הוכיחה שאיבנו נתן אינו תופעה יוצאת-דופן בישראל. איבנו נתן מצוי בכל אחד מאיתנו. את התופעה המופלאה הזאת של עם של חלונים, סוחרים חקלאים ונערי-דיסקוטקים, ההופך תוך שעות לצבא נועז הנלחם ב"חירוק-שיניים על חייו — ניתן להסביר רק באמצעות המושג של "החיוב העצמי". המלחמה לא הוכרעה עלידי גנרלים

על בעייה זו. היתה זו נוצה אשכול, בתו של ראש-הממשלה וידידתו הטובה של אורי, אשר היסנתה את תשומת ליבו למשמעות הפילי-סופית-אנושית שמאחורי אחת התופעות ה' בולטות בנוף הישראלי בזמן האחרון — תופעה אשר שמה אייבי נתן.

אפשר להעריך את האיש אייבי נתן, ומעשיו לחיוב או לשלילה. אפשר ללעוג לו או להעריך אותו. אבל אי-אפשר להתעלם מהתכונה נדירה המאפיינת אותו ואת מעשיו. זוהי תכונה-מושג שאין לה הגדרה בעברית. באנגלית היא נקראת Self-Commitment, וניתן לתרגמו לעברית כ"חיוב עצמי".

החיוב, או ההתחייבות העצמית, הם הדרגה בה אדם כופה על עצמו הודעות עם אמונתו. לא חשוב במה הוא מאמין — ברגע בו אמונתו מחייבת אותו לכלכל את כל מעשיו ולפעול תמיד לפיה — הוא מגיע להגשמת-עצמו.

נקודת-המכנה של הפליי-בוי וישראל. לי. המחליט לחקיש את חייו למען השלום.

העוֹכֵם הַזֶּה

20

המועמדות
הסופיות
בתחרות
מלכת-המים

*

דיילת ומי
נתפסו
בשעת-מעשה
במטוס „אל-על”

ניאופים
בשעת
המיסה